

Vantaan keskiaikaisten kylätonttien inventointi vuonna 2005
V.-P. Suhonen

Museovirasto/RHO

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	3
Arkisto- ja rekisteritiedot	4
Johdanto	5
Historiallinen tausta	5
Menetelmät	13
Perinteiset rauhoitusluokitukset ja tonttimaiden arkeologinen arvo	16
Tulokset	18
Lähteet ja kirjallisuus	21
Liitteet	
Liite 1: Kohdeluettelo	
Liite 2: Kohdekartat	
Liite 3: Kaivauskartat	
Liite 4: Diakuvat	
Liite 5: Mustavalkokuvat	
Liite 6: Löytöluettelo	

Tiivistelmä

Museoviraston rakennushistorian osasto suoritti 1.9.–23.9.2005 Vantaan keskiaikaisten kylätonttien inventoinnin. Päämääränä oli selvittää onko kaupungin alueella joko kokonaan tai osittain autioituneita kylätontteja. Lisäksi pyrittiin mahdollisuuksien mukaan saamaan tietoa siitä onko nykyaikaan saakka käytössä pysyneillä keskiaikaisilla tonttimailloa säilynyt vanhoja rakenteita tai kulttuurikerroksia.

Inventoinnin aikana kävi ilmi, että Vantaan alueella on kymmenen varmaa ja neljä epävarmaa autiotonttia. Täysin tuhoutuneita keskiaikaisia tonttimaita on viisi. Suurella osalla kaupungin keskiaikaisista kylätonteista on vielä nykyäänkin enemmän tai vähemmän rakennuksia. Näissä kohteissa kulttuurikerrosten säilyneisyys on selvitettävissä ainoastaan arkeologisin tutkimuksin.

Kuva 1: Taustalla näkyvällä mäellä on autioitunut Mårtensbyn Lillaksen tonttimaata.

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kunta:	Vantaa
Laji:	Kiinteä muinaisjäänös
Muinaisjäänöstyyppi:	Asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	Kyläpaikat
Ajoitus:	Historiallinen aika (n. 1250→nyky aika)
Peruskartta:	2043 1, 2, 4, 5, 7
Tutkimuksen laatu:	Inventointi
Tutkimuslaitos:	Museovirasto, rakennushistorian osasto (MV/RHO)
Kaivauksenjohtaja:	V.-P. Suhonen.
Kenttätyöaika:	1.9.-23.9.2005
Rahoittaja:	Vantaan kaupunki
Diapositiivit:	MV/RHO 125583: 1-83
Mustavalkonegatiivit:	MV/RHO 125584: 1-82
Löydöt:	KM 2005075: 1-27
Tutkimushistoria:	Schultz, Hans Peter 1996: Kehä III:n parantaminen välillä Vantaankoski-Tikkurila. Kiinteiden muinaisjäänösten ja kulttuuriympäristön maastoinventointi 8.5.–21.5.1996. Pietilä, Jaana 1999: Helsingin pitäjän Kirkonkylä - tienmuutostöiden valvonta ja arkeologinen kaivaus 16.8.–1.11.1999. Suhonen, V.-P. 2002: Vantaan Hämeenkyllän historiallisen ajan kiinteät muinaisjäänökset. Suhonen, V.-P. 2002: Vantaan Länsisalmen kylän autiotontit, inventointi ja koekartoitus. Suhonen, V.-P. 2003: Vantaan Länsisalmen Gubbackan autiotontin arkeologiset tutkimukset vuonna 2003.
Alkuperäinen raportti:	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto (MV/RHO:A).
Kopiot (4 kpl):	Vantaan historiatoimikunta; Vantaan kaupungin museo; Helsingin kaupungin museo.

Johdanto

Museoviraston rakennushistorian osasto suoritti 1.9.–23.9.2005 Vantaan keskiaikaisten kylätonttien inventoinnin. Päämääränä oli selvittää onko kaupungin alueella jäljellä joko kokonaan tai osittain autioituneita keskiaikaisia kylätontteja. Lisäksi pyrittiin saamaan mahdollisuuksien mukaan tietoa siitä, onko keskiajalta nykypäivään saakka käytössä pysyneillä tonttimailla säilynyt vanhoja rakenteita tai kulttuurikerroksia. Kenttätöiden kustannuksista (21 900 €) vastasi Vantaan kaupungin historiatoimikunta. Tutkimuksia johti V.-P. Suhonen. Apulaistutkijana toimi John Lagerstedt.

Kuva 2: Sottungsbyn Myrbackan kylämäki. Tonttimaata on sijainnut mäen laella näkyvän talon kohdalla.

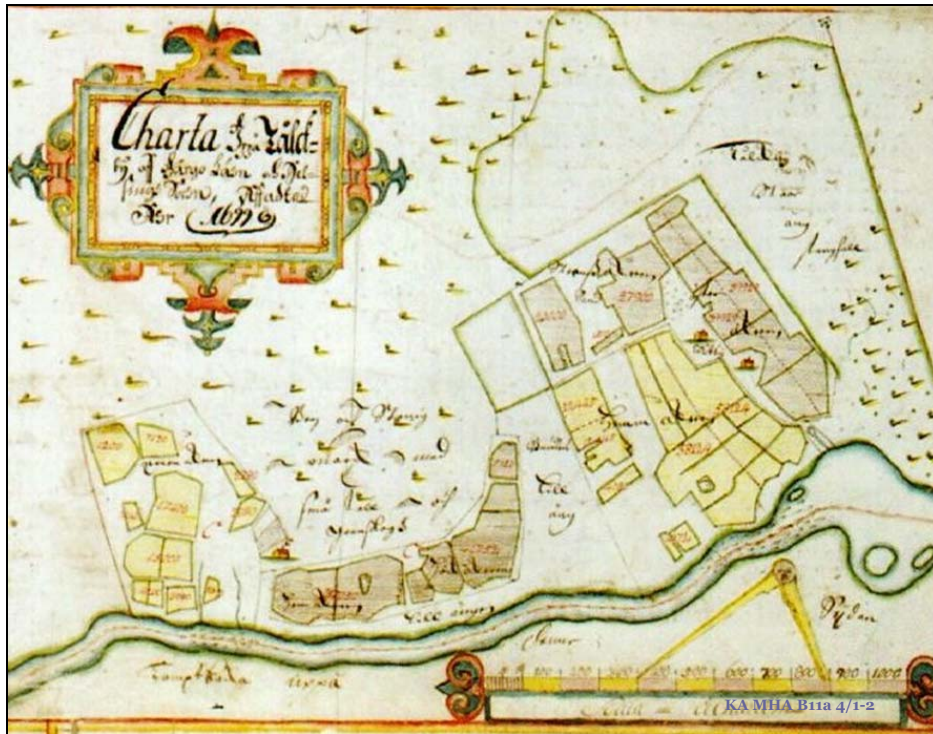
Historiallinen tausta

Helsingin pitäjän historia

Eräät Helsingin seudulta tehdyt siitepölyanalyysit kertovat alueen kiinteän asutuksen saaneen alkunsa jo viikinkiajalla. Rautakautisia kalmistoja tai asuinpaikkoja ei kuitenkaan ainakaan toistaiseksi ole löydetty. Nykyisen tiedon valossa on edelleen turvallisinta lähteä siitä, että Vantaa on asutettu pysyvästi vasta ruotsalaissiirtolaisten muuttaessa Itä-Uudenmaan rannikolle vuosien 1250 ja 1350 välisenä aikana. Hämäläisten samanaikaisesta siirtymisestä ruotsalaisasutuksen lomaan saattavat puolestaan kertoa useiden rannikon kylien nimet, kuten

Tavastby¹. Lisäksi hämäläisten eräretkistä Suomenlahden rannoille on säilynyt yksi keskiaikainen dokumentti. Hattulan miehet (*"sochne männer aff Hattalom"*) kiistelivät vielä 1300-luvun alkupuolella Länsisalmen ruotsalaiskylien kanssa rannikkovesien kalastusoikeuksista².

Vantaa oli keskiajalla Helsingin pitäjän osa. Helsinginjoki ilmaantuu lähteisiin vuonna 1351 kuningas Magnus Erikssonin luovuttaessa lohenkalastusoikeudet virolaiselle Padisten luostarille.³ Helsingin nimen vakiintuessa paikkakunnan nimeksi alettiin Helsinginjokea kutsua Vantaanjokeksi. 1550-luvulla ensimmäisen kerran mainitun Vanda-nimen alkuperä juontaa Hämeeseen.⁴

Kartta 1: Samuel Brotheruksen vuonna 1699 laatima Tolkbyn kartta.

Helsingin pitäjän Pyhän Laurin kirkko ja samalla luonnollisesti myös seurakunta voidaan todeta asiakirjalähteistä vuonna 1401⁵. Seurakunta on perustettu viimeistään 1300-luvun loppupuolella. Samoihin aikoihin on ilmeisesti saanut alkunsa myös Helsingin hallintopitäjä.

¹ Uudenmaan asuttamisesta ks. esim. Orrman 1991, s. 204; Orrman 1994, s. 11–12 & Kepsu 2005, s. 9–58.

² FMU 540 (Borgå 19 december 1347). Asiakirjassa viitataan tuomioihin, joita herra Mats Kettilmundsson, herra Peter Jonsson ja muut Itämaassa toimineet kuninkaan voudit ovat antaneet. Peter Jonsson esiintyy lähteissä Viipurin voutina vuosien 1324 ja 1336 välisenä aikaa (DS 2467; FMU 355, 440, 441, 443, 540; Fritz 1973, s. 131–133; REA 42, 66, 75; ST I: 205, 209). Mats Kettilmundsson on puolestaan ollut vuosina 1324–1326 Suomen käskynhaltija (FMU 319, 323, 326, 328–330; REA 37–38).

³ FMU 601; REA 142.

⁴ Hako 1979, s. 14.

⁵ FMU 1145.

Pitäjä tosin näyttää olleen olemassa ainakin verohallinnon alueellisena yksikkönä jo joko 1200-luvun lopulla tai 1300-luvun alussa.⁶

Helsingin hallintopitäjän ja kirkkopitäjän rajat eivät aluksi käyneet yksiin. Hallintopitäjä oli muodostettu paikallishallintoa, verotusta ja oikeudenkäyttöä varten. Kirkkopitäjä sen sijaan vastasi paremmin asutuksellista kokonaisuutta. Ensimmäiset tarkat tiedot Helsingin pitäjän laajuudesta ovat vasta 1540-luvulta. Sekä hallintopitäjään että kirkkopitäjään kuului tuolloin osia nykyisistä Vantaasta, Helsingistä, Espoosta, Tuusulasta, Nurmijärvestä ja Sipoosta.⁷

Kuva 3: Pellon keskellä näkyvällä kumpareella on Tavastbyn Greisasin autiotontti. Vasemmalla olevat rakennukset ovat Tavastbyn Nybyn ja Gällbackan tonttimaalla.

Helsingin kirkkopitäjän ja hallintopitäjän rajat muuttuivat vuosisatojen kuluessa useita kertoja. Ensimmäinen merkittävä ja samalla tulevaisuuden kannalta ratkaiseva muutos oli Helsingin kaupungin perustaminen Vantaanjoen suulle vuonna 1550. Helsingin pitäjän rajat vakiintuivat 1600- ja 1700-lukujen kuluessa idässä, pohjoisessa ja lännessä. Lisäksi kuningas Kustaa III:n vuonna 1775 tekemän vierailun aikana järjestettiin asioita niin, että hallintopitäjän ja kirkkopitäjän rajat vihdoinkin yhtyivät. Nurmijärven ja Tuusulan kylät erotettiin Helsingin pitäjältä. Tilalle annettiin kuitenkin ne kylät Sipoosta, jotka olivat kuuluneet aiemmin kirkollisesti Helsingin pitäjään. Tämän jälkeen Helsingin pitäjän rajat pysyivät samoina yli 100 vuotta.⁸

⁶ Orrman 1994, s. 22, 30.

⁷ Hako 1979, s. 2-6.

⁸ Hako 1979, s. 2-6.

Seurakuntien hallinto erotettiin vuonna 1865 paikallishallinnosta ja Helsingin pitäjämästä tuli Helsingin maalaiskunta. Maalaiskunnan alue pienei etelämästä sitä mukaa kun Helsingin kaupunki kasvoi. Viimeisin muutos tapahtui vuonna 1966, kun Vuosaari siirrettiin maalaiskunnalta kaupungille.

Helsingin maalaiskunta ei ole ollut vuosien varrella pelkästään menettäjän roolissa. Maalaiskunta sai vuonna 1954 Keravalle ja Tuusulalle kuuluneet Korson osat. Lisäksi maalaiskuntaan liitettiin vuonna 1959 pieni alue Tuusulan Ruotsinkylämästä.⁹ Maalaiskunnasta tuli vuonna 1972 Vantaan kauppaala, joka puolestaan sai kaksi vuotta myöhemmin kaupunkistatuksen.¹⁰

Vantaan keskiaikaiset kylät

Ensimmäiset asiakirjatiedot Helsingin pitäjän kylistä ovat säilyneet 1300-luvulta (ks. taulukko 1). Pääosa vuoden 2005 syksyllä inventoiduista Vantaan keskiaikaisista kylistä ilmaantuu lähteisiin kuitenkin joko 1400-luvulla tai 1500-luvun alussa. Lisäksi eräät kylät mainitaan vasta Uudenmaan vanhimmissa verokirjoissa 1540- ja 1550-luvuilla.¹¹

1500-luvun maakirjat muodostavat hyvän lähtökohdan Vantaan keskiaikaisen asutuksen tutkimukselle, sillä kaikki niihin merkityt kylät on perustettu viimeistään myöhäiskeskiajalla. On kuitenkin muistettava se, että keskiaikaisia kyliä on saattanut autioitua jo ennen ensimmäisten verokirjojen tekoa. Maakirjoista puuttuvat rälssitilat eivät sen sijaan muodosta Vantaalla ongelmaa, sillä ainoastaan Veromiehenkylämästä ja Seutulasta tunnetaan 1500-luvun puolivälin rälssiä¹².

1500-luvulle tultaessa Helsingin pitäjän kyläjako oli jo vakiintunut ja kylien nimet olivat saaneet lopulliset muotonsa. Uusia, aiemmin täysin tuntemattomia, kylännimiä ei ole 1500-luvun puolivälin jälkeen juurikaan syntynyt. Sen sijaan eräät maakirjakylät näyttävät sulautuneen naapureihinsa ja hävinneen viranomaisten luetteloista.¹³ Vantaan 1540-luvun maakirjakylistä ovat kadonneet täysin Hämeenkylässä sijainnut Skrattböle ja Keimolan Linnan kartanon edeltäjä Borgby¹⁴.

⁹ Hako 1979, s. 2-6.

¹⁰ Hako 1979, s. 2-6, 52.

¹¹ VTMK; Voudintilit: Uusimaa 1540, KA 2920; Uusimaa 1543, KA 2936.

¹² Anthoni 1970, s. 372. Veromiehen kylässä on ollut rälssitila jo vuonna 1480 (FMU 3842).

¹³ Kuisma 1990, s. 27.

¹⁴ Kepsu 2005, s. 95-97, 167.

Taulukko 1: Vantaan keskiaikaiset kylät

Kylä	Ensimmäinen tieto kylästä	Vanhin kartta
Borgby/Linna	1540 (Kepsu 2005, s. 97)	1776
Brutuby/Voutila	1417 (FMU 1492)	1699/1773–1774
Dickursby/Tikkurila	1501 (FMU 4926)	1699
Fastböle/Kuninkaala	1540 (KA 2920, Es 703)	1708
Hacksböle/Hakkila	1556 (Kerkkonen 1963, s. 13)	1699/1808
Häkansböle/Hakunila	1540 (KA 2920, Es 703)	1708
Hanaböle/Rekola	1511 (FMU 5560)	1699
Kärböle/Kaarela	1417 (FMU 1492)	1699
Keimby/Keimola	1440-luku? (FMU 6645)	1769–1772
Kyrkoby/Kirkonkylä	1401 (FMU 1145)	1699
Lappböle/Lapinkylä	1509 (FMU 5388)	1732
Mårtensby/Martinkylä	1513 (Kerkkonen 1963, s. 113)	1699
Meilby-Sjöskog/Seutula	1517 (Kerkkonen 1963, s. 113)	1700
Räckhals/Rekola	1401 (FMU 1145)	1699
Ripuby/Riipilä	1511 (FMU 5560)	1734–1735
Sillböle/Silvola	1517 (Kerkkonen 1963, s. 113)	1699
Skattmansby/Veromiehenkylä	1480 (FMU 3824).	1699
Skrattböle	1556 (Kepsu 2005, s. 167)	1691
Sottungsby/Sotunki	1347 (FMU 540)	1708
Tavastby/Hämeenkylä	1533 (Kerkkonen 1963, s. 23)	1691
Tolkby/Tolkinkylä	1417 (FMU 1492; Sv. Dipl., ser. II n:o 2332).	1699
Vinikby/Viinikkala	1517 (Kerkkonen 1963, s. 113).	1773–1774
Västersundom/Länsisalmeri	1347 (FMU 540)	1708
Övitsböle/Ylästö	1417 (Sv. Dipl., ser. II n:o 2332).	1699

Suomen asutuskehityksessä 1500-luvun lopulta isoonvihaan saakka kestänyt taantuma on merkittävässä roolissa myös Vantaan kylähistoriaa selvitettyäessä. Autioituminen alkoi Uudellamaalla joukkoilmionä vuonna 1570 puhjennesta 25-vuotisesta sodasta. Pitkäaikainen sota johti köyhtymiseen mm. tataarien hyökkäysten, lisääntyneen verotuksen, sotaväenoton ja sotilaiden ylläpidon, kuljetusten ja majoittamisen vuoksi.¹⁵ Osa Helsingin pitäjän keskiaikaisista kylätonteista on todennäköisesti autioitunut ajanjakson kuluessa. Joitakin tontteja on ilmeisesti otettu myöhemmin uudelleen käyttöön. Eräät tontit, kuten Länsisalmen Gubbacka, ovat kuitenkin pysyneet autiona nykyaikaan saakka.

Kartta 2: Samuel Brotheruksen vuonna 1699 laatimalle kartalle merkittyjä sittemmin autioituneita Mårtensbyn tontteja.

¹⁵ Kuisma 1990, s. 77–82.

Kuva 4: Mårtensbyn Gussin, Smedsin ja Buldersin autoitunut tonttimaa.

Kuva 5: Räckhalsin eli Rekolan tuhoutunut tonttimaa.

Keskiaikaiset kylät ja vanhin kartta-aineisto

Ensimmäiset tarkat tiedot Vantaan kylätonttien sijainneista ovat 1600 – ja 1700-luvuilta säilyneissä vanhimmissa kartoissa. Kartoilta saattavat näkyä joidenkin kylien keskiaikaiset tontit. On kuitenkin jokseenkin varmaa, että osa kylistä on vaihtanut paikkaansa joko jo keskiajan kuluessa tai 1500- ja 1600-luvuilla. Tällaiset hylätyt tontit on merkitty kartoille vain harvoin ja ilmenevät usein pelkkinä paikanniminä ja peltokuvioina.

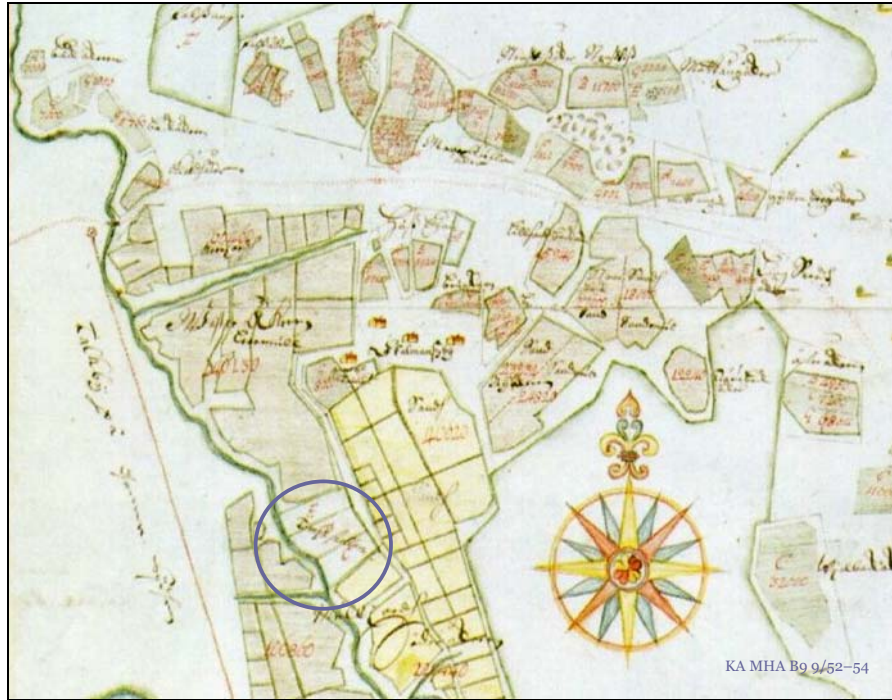
Kartta 3: Samuel Brotheruksen vuonna 1700 laatima kartta Tavastbystä.

Kartta 4: Peltokuvion ja nimistön perusteella erottuva Skrattbölen kylän hylätty paikka.

Vantaan kylien talot olivat yleensä sulloutuneet tiheäksi ryhmäksi tonttimaalle, joka sijaitsi peltojen ympäröimällä kallion- tai mäennyyppylällä. Eräät kylät, kuten Dickursby, muodostuivat kahdesta tai kolmesta kahdesta neljään taloa käsittävästä taloryhmästä. Alueella oli myös joitakin teiden varsille kerääntyneitä raittikyliä, kuten Länsisalmen Heikbacka.

Lisäksi muutamien kylien (esim. Håkansböle) talot olivat jo 1600- ja 1700-lukujen vaihteen tienoilla nykyiseen tapaan erillään toisistaan omien peltojensa äärellä.¹⁶

Kartta 4: Samuel Brotheruksen vuonna 1699 laatima Skattmansbyn kartta. Keskellä on peltojen ympäröimä ryhmäkylä. Hiukan alemmaksi (ympyrä) on merkitty sittemmin autioitunut Nederbyggarnen tonttimaa.

Maatalous oli sitonut keskiajalta lähtien talonpojat kiinteästi toisiinsa. Peltojen jakaminen kapeiksi taloille kuuluviksi saroiksi oli johtanut siihen, että kaikki työt oli suoritettava samanaikaisesti. Suomessa tehtiin vuonna 1762 päätös sarkajaon korvaavan isonjaon toteuttamisesta. Isojako eteni kuitenkin hitaasti ja sarkajaonmukaisia peltoja viljeltiin pitkälle 1800-luvulle.¹⁷

Isojako muutti perinteistä maanviljelysmaisemaa, sillä jokainen talonmestaja sai omat peltokappaleensa¹⁸. Isojako ei aluksi vaikuttanut paljoakaan itse ryhmäkylän rakenteeseen. Muutamat kauempaa kylän keskuksen ulkopuolelta maita saaneet talot muuttivat tosin pois ahtailta tonteiltaan ja rakensivat uudisrakennuksensa tilustensa äärelle.¹⁹ Vanha maatalousmiljöö hävisi lopullisesti vasta 1800-luvun puolivälin jälkeen uusien isojakojen, uusjakojen sekä yleisen henkisen murroksen myötä.²⁰

¹⁶ Korpinen 1981, s. 8-9.

¹⁷ Hako 1979, s. 24-28.

¹⁸ Hako 1979, s. 24-28.

¹⁹ Kuisma 1991, s. 209.

²⁰ Hako 1979, s. 24-28.

Kuva 6: Peltojen ympäröimällä mäellä sijaitseva Håkansbölen vanha tonttimaa.

Menetelmät

Valmisteluvaihe

Inventointikohteiksi valittiin kaikki joko keskiajalla tai uuden ajan alussa mainitut nykyisen Vantaan kaupungin rajojen sisäpuolella sijaitsevat kylät.

Inventoinnin valmistelua helpottivat huomattavasti Saulo Kepsun Museovirastolle luovuttamat tiedot Helsingin pitäjän vanhimmille kartoille ja karttakonsepteille merkityistä tonttimaista. Samoin hyödylliseksi osoittautui Georg Haggrénin Helsingin Yliopiston Vårt Maritima Arv-projektin yhteydessä kokoama kylätietokanta (VMATK), jossa on tietoja mm. Vantaan maakirjakylien taloluvuista ja autioitumisesta.

Inventoinnin valmisteluvaiheessa käytiin läpi kaikki Kansallisarkistossa säilytettävät Samuel Brotheruksen vuosina 1691–1712 piirtämät Helsingin pitäjän kartat. Jos kylästä ei ollut olemassa Brotheruksen tekemää karttaa, käytettiin tilalla 1700- ja 1800-lukujen isojako- ym. karttoja.

Autiotontteja pyrittiin löytämään vertaamalla vanhoista kartoista paikannettuja 1600- ja 1700-lukujen tonttimaita sekä uudempiin karttoihin että ilmakuviin. Tällöin selvisi, että 1600- ja 1700-lukujen tonteista (64 kpl) on autioitunut nykypäivään mennessä kokonaan 10 (15,6 %).

Kuva 7: Tavastbyn Tavastkullan autiotontti. Etualalla näkyy kellarin jäännös.

Ennen vanhimpien karttojen tekoaikaa autioituneita tonttimaita yritettiin löytää sekä peltokuvioiden että paikannimien (Böle-, Hem-nimet jne.) avulla. Maastotarkastukseen saakka päätyivät kuitenkin vain Västersundomin Måssböle ja Ripubyn Tervahaudanpelto. Jo valmistelutöiden aikana selvisi, että muut havaitut mahdolliset kohteet (Dickursbyn Högberg, Bäckbyåkern, Landboåkern) olivat jääneet täysin nykyisen asutuksen alle.

Aikataulullisista syistä johtuen nyt suoritettua arkistotutkimusta ei voida pitää erityisen kattavana. Esimerkiksi vanhojen karttojen selitysoasiin tai jakokirjoihin ei ehditty paneutua lainkaan. On siis täysin mahdollista, että Vantaalta löytyy tulevaisuudessa lisää vanhoja autiotontteja.

Maastotyövaihe

Maastoinventointi suoritettiin perinteiseen tapaan kävelemällä järjestelmällisesti läpi valmisteluvaiheessa valitut kohteet. Kaikki löydetyt mahdolliset historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset valokuvattiin mustavalko- ja diafilmille. Lisäksi kohteista kirjoitettiin kuvaus. Eräissä tapauksissa tontin rakenteista laadittiin myös ns. inventointipiirros.

Kuva 8: Helsingin pitäjän Kyrkoby. Keskiaikainen tonttimaata nykyaikana.

Eräille autiotonteille tehtiin myös koekuoppia, -pistoja ja -kairauksia. Päämääränä oli saada tietoa mm. rakenteista, ajoituksista ja kulttuurikerroksista. Maat poistettiin mahdollisuuksien mukaan luonnollisina kerroksina. Löydöt otettiin talteen kerroksittain. Kaivauksessa käytettiin työvälineinä lapioita ja lastoja. Havainnot dokumentoitiin piirtämällä taso- ja profiilikarttoja sekä valokuvaamalla dia- ja mustavalkofilmille.

Vuodenajasta huolimatta inventoinnin käytännön toteutuksen suurimmaksi ongelmaksi muodostui kasvillisuuden peittävyys. Havaintovaikeuksien vuoksi inventointi on joiltakin osin puutteellinen. Kaikkia mahdollisia rakenteita ei todennäköisesti löydetty. Lisäksi osa havaituista kohteista on epävarmoja.

Jälkityövaihe

Jälkityövaiheen aikana laadittiin suoritetuista valmistelu- ja maastotöistä käsillä oleva raportti liitteineen. Kaivauslöydöt talletettiin Kansallismuseon historiallisen ajan kokoelmiin numeroilla KM 2005075: 1-27. Mustavalkonegatiivit saivat Museoviraston rakennushistorian osaston arkiston numerot MV/RHO 125584: 1-82. Diapositiivit luettelointiin samaan arkistoon numeroilla MV/RHO 125583: 1-83.

Perinteiset rauhoitusluokitukset ja tonttimaiden arkeologinen arvo

Autiotontit muinaisjäänöksinä

Keskiajan ja uuden ajan alun kylätonteista pidetään kiinteinä muinaisjäänöksinä ensisijaisesti vain niitä, jotka ovat joko kokonaan tai merkittävältä osaltaan autioituneita. Jälkimmäisissä tapauksissa tontti on autioitunut siten, että vain sen jollain puolella on nykyään rakennuksia.

Enemmistö Vantaan keskiaikaisista kylätonteista on edelleen käytössä. Tällaiseen kylätonttiin voidaan suhtautua muinaisjäänöksenä vain silloin kuin sitä kohtaa huomattava tai totaalinen maankäytön muutos. Jos asutulla kylätontilla törmätään kaivuutöiden yhteydessä vanhojen rakennusten jäännöksiin tai kulttuurikerrokseen, tulee kaivaminen välittömästi keskeyttää ja ilmoittaa havainnoista joko Museovirastoon tai Vantaan kaupunginmuseoon.

Kuva 9: Helsingin pitäjän Kyrkobyn Prästgårdin nykyaikaan saakka käytössä pysynyt vanha tonttima.

*John Lagerstedt
MV/RHO 125583: 22*

Kylätonttien arvottaminen

Vantaan keskiaikaisten kylätonttien arvottamisen pohjana on hyödynnetty Museoviraston käyttämää vakiintunutta kolmiportaista rauhoitusluokitusta:

Luokka I = Kohde on valtakunnallisesti merkittävä ja sen säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa.

Luokka II = Kohteen arvon selvittäminen vaatii tarkempia tutkimuksia.

Luokka III = Kohde on joko tuhoutunut tai loppuun tutkittu.

Kuva 10: Västersundomin Gubbackan keskiaikainen tonttima. Kuvan edustalla tien rakennustöissä tuhoutunutta tontin itäosaa. Takana metsikössä on tontin koskemattomana säilynyt länsiosa.

Koska perinteinen rauhoitusluokitus on keskiaikaisten tonttimaiden kohdalla turhan karkea, käytetään sen tukena kohteiden oletettavaa arkeologista arvoa kuvaavaa kolmeportaista ryhmittelyä:

Luokka A = Vanha tonttima on täysin autio.

Luokka B = Vanha tonttima on edelleen käytössä.

Luokka B+ = Käytössä olevalla tonttimaalle on kevytrakenteisia rakennuksia, jotka eivät luultavasti ole tuhonneet ainakaan kaikkia vanhoja rakenteita ja kulttuurikerroksia.

Luokka B- = Käytössä olevalla tonttimaalle on raskasrakenteisia rakennuksia, jotka ovat todennäköisesti tuhonneet vanhat rakenteet ja kulttuurikerrokset.

Luokka C = Alueen maankäyttö on muuttunut ja vanha tonttimaan on täysin tuhoutunut.

Tonttimaiden arkeologista arvoa kuvaava jako on subjektiivinen ja siten vain suuntaa-antava arvio mahdollisesta tilanteesta. Tarkempaa tietoa on saatavissa vain arkeologisin koekaivauksin.

Kuva 11: Hanabölen vanhan tonttimaan käytössä pysynyt pohjoisosa kuvattuna etelästä.

Tulokset

Vantaan keskiaikaisten kylätonttien inventoinnissa selvisi kaupungin alueella olevan kymmenen varmaa ja neljä epävarmaa autiotonttia. Epävarmoista tapauksista Håkansbölen Björkbackan ja Lassasin tontit ovat jääneet joko kokonaan tai osittain tekomäen alle. Västersundomin Måssbölen ja Håkansbölen vanhojen tonttimaiden olemassaolo perustuu karttatutkimukseen ja sopiviin paikkoihin. Vanhoja rakenteita tai kulttuurikerroksia ei inventoinnin aikana havaittu.

Inventoinnin perusteella Vantaalla on varmuudella täysin tuhoutuneita keskiaikaisia tonttimaita vain viisi: Kyrkobyn Backas, Tavastbyn Böle, Tavastbyn Gållas, Räckhals ja Vinikbyn Stobbacka.

Taulukko 2: Vantaan autiotontit

Kylä	Tonttimaa
Hanaböle	Eteläosa
Lappböle	Åby
Biskopsböle	
Meilby-Sjöskog	Getbacka
Mårtensby	Lillas
Mårtensby,	Guss, Smeds, Bulders
Skattmansby	Nederbyggarne
Tavastby	Skinnars
Tavastby	Greisas
Tavastby	Tavastkulla
Västersundom	Labben
Västersundom	Mässböle?
Häkansböle	Björkbacka?
Häkansböle	Lassas?
Häkansböle	Vanha kylätontti?

Suurella osalla Vantaan keskiaikaisista kylätonteista on vielä nykyäänkin enemmän tai vähemmän rakennuksia (Ks. taulukko 3). Näillä tonteilla kulttuurikerrosten säilyneisyysaste on mahdollista selvittää ainoastaan arkeologisin tutkimuksin.

Taulukko 3: Arkeologisia tutkimuksia edellyttävät käytössä olevat tonttimaat

Kylä	Tonttimaa
Brutuby	Thors
Brutuby	Smeds, Salas, Pävals
Dickursby	
Dickursby	Bäckby
Dickursby	Simonsböle
Fastböle	
Hacksböle	
Häkansböle	Gård
Hanaböle	Pohjoisosa
Kärböle	Husbacka
Keimby	Linna
Keimby	Petas, Saras
Keimby	Backas, Gyras
Kyrkoby	
Kyrkoby	Prästgården
Lappböle	Niku, Klemo
Lappböle	Biskopsböle Bertas
Lappböle	Petas
Mårtensby	Lillas
Mårtensby	Kvarnback
Mårtensby	Nybacka
Meilby-Sjöskog	Meilby, Säteri
Meilby-Sjöskog	Heikkilä, Marttila
Meilby-Sjöskog	Knapbacka
Meilby-Sjöskog	Yvjas, Ylösjoki
Ripuby	
Ripuby	Luhtaanmäki
Ripuby	Seppälä
Sillböle	
Skattmansby	
Sottungsby	Bisa
Sottungsby	Myrbacka
Sottungsby	Nissbacka
Sottungsby	Kullobacka, Langis

Sottungsby	Kuppis, Nygård, Smeds
Tavastby	Skrattböle
Tavastby	Skobbars, Backas
Tavastby	Jussas, Labbas
Tavastby	Nyby, Gällbacka
Tolkby	Gotens, Petas
Tolkby	Bökars, Benckas
Vinikby	Gårds, Hommas, Nystigu
Västersundom	Heikbacka
Västersundom	Västerkulla
Västersundom	Gubbacka
Övitsböle	

Helsingissä, maanantai, 9. tammikuuta 2006

V.-P. Suhonen

Lähteet ja kirjallisuus

Arkistolähteet

Kansallisarkisto (KA), Helsinki

Maanmittaushallituksen kartat (MHA)

- Bonej, Johan 1768-1769:** Charta öfver Hanaböle Byss Ägor uti Nylands lähn, Borgo Härad och Hellsinge Sokn affattade År 1768 och 1769 af Johan Bonej, 1-4 delen. KA MHA B9 15/2-7.
- Bonej, Johan 1769-1772:** Charta öfver Kejmby ägor uti Helsing Sokn, Borgo Härad och Nylands lähn. Affattade år 1769 och 1772 af Johan Bonej. Första, andra, tredje och fierde delen. KA MHA B11 4/1-12.
- Bonej, Johan 1767–1768 & Zitting, Jakob Johan 1759–1760:** Geometrisk Charta Öfwer Dickursbyss Ägor uti Nylands Län. Borgo Härad och Helsing Sochen Affattade År 1759 och 1760 af Jakob Johan Zitting och 1767 och 1768 af Johan Bonej, Tredje delen. KA MHA B9 9/4-11.
- Bonej, Johan 1768, Salin, Erik 1772 & Hartman, C.J. 1774-1776:** Geometrisk Charta öfver Fastböle Byens Ägor Belägne uti Nyland, Borgo Härad och Helsing Sochen. Affmätt af Commissions Landmätaren Johan Bonej år 1768. Stånfalls Åker och Äng storshifad af Commissions Landmätaren Erik Salin Åhr 1772, Och Skogen Samt Allmäns Ängen Storshifad Åren 1774 och 76 af C.J. Hartman. KA MHA B9 12/2.
- Bonej, Johan 1769 & Winther, Timoth: 1797-1798:** Karta öfver Mårtensby och Kvarnbacka byars ägor belägne uti Helsinge socken, Borgå härad och Nylands län. Afmätte och detta år 1769 af Johan Bonej samt kartan sedermerat uträknad och renoverad åren 1877 och 1798 af Timoth: Winter. KA MHA B11 a 1/2-4.
- Brinck, Hend: Otto 1734-1735:** Charta och Dehning emellan Grannarne (?) Rippoby, Hälssing Sochn och Borgo Härad samt Nylands Län belägit. Affmätt dels in Maj 1734 och 1735 af Hend: Otto Brincks. KA MHA B11 5/2.
- Brotherus, Samuel 1691:** Geometrisk Charta Öfwer Tafwasteby Gård i Helsingh Sochn och Bårgo Län. Afmät Åhr 1691. In October. KA MHA B11b 2/1.
- Brotherus, Samuel 1699a:** Geometrisk Carta och Afritning uppå Simonszböhle Beckeby Dickurzby och Skeggias Byar i Bårgo Herad och Helsing Sochn. KA MHA B9 9/52–54.
- Brotherus, Samuel 1699b:** Carta Uppå Kårböhle i Bårgo Län och Helsingh Sockn Afmæth Anno 1699. KA MHA B 11a 4/1-2.
- Brotherus, Samuel 1699c:** Charta Uppå Öfwitzböhle aff Bårgo Län och Helsingh

Sochn, Affattat: Anno 1699. KA MHA B11a 4/1-2.

- Brotherus, Samuel 1699d:** Charta Uppå Helsingh Sochns Kyrckeby Ut i Bårgho Låhn Bestående af Hemmantahl och Lågenheeter Som her bifogat Beskrifningh Bewijsar af Åhr 1699. KA MHA B 11 a 8/1-3
- Brotherus, Samuel 1699e:** Charta Uppå Tålckby aff Bårgho Låhn och Helsingh Sochn, Affattad Åhr 1699. KA MHA B11 4/1-2.
- Brotherus, Samuel 1699f:** Charta Uppå Skattmansby i Bårgho Låhn och Helsingh Sochn Belågit, Affmåt 1699. KA MHA B11a 8/1-3.
- Brotherus, Samuel 1699g:** Räckhalz Utbys Jord i Helsingh Sochn. 1699. KA MHA B11a 8/13.
- Brotherus, Samuel 1699h:** Carta Uppå Mårtensby aff Bårgho Låhn och Helsingh sochn afmåt anno 1699. KA MHA B11a 4/1-2.
- Brotherus, Samuel 1699j:** Charta Uppå Söösco i Helsingh Sochn och Bårgho Låhn Affmåt 1699. KA MHA B7 21/1-2.
- Brotherus, Samuel 1699/1711:** Geometrisk Charta och Affritning uppå Cavalery Lieutenantz Bostelle Kårböle Belågit i Bårgho Låhn och Helsing Sochn Affmåt Åhr 1695. (Reviderat 1711). KA MHA B7 2/1.
- Brotherus, Samuel 1700a:** Skogz Charta Uppå Gambelgård och Tafwstby. KA MHA B7 14/2-3.
- Brotherus, Samuel 1700b:** Charta uppa Tafwstby i Helsingh Sochn och Bårgho Heradh Afmat 1700. KA MHA B7 14/1-3.
- Brotherus, Samuel 1708a:** Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heickbacka By i Bårgho Herad Sibbo Sn Helsingh Kyrckiofill Affmåt 1708. KA MHA B 11b 7/1.
- Brotherus, Samuel 1708b:** Geometrisk Carta och Afritning Uppå Såtungsby och Hackånsböle i BårghoHärad och Sibbo Sochn aff Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.
- Brotherus, Samuel 1708c:** Geometrisk Carta och Afritning Uppå Fastböle by i Bårgho Herad och Helsing sochn Afmåt Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.
- Giöker, Adam 1732:** Geometrisk Charta öfver Lapp- och Biskopsböle Byes Åkrar udj Borgå Härad och Helsing Sochn hwilka afmåtte åhrö in augustj 1732 af högwälborne baron och landshöfdingen Petter.....renoverath 22.feb 1732 af A. Giöker. KA MHA B11 5/1.
- Giöker, Adam 1735:** Geometrisk Afritning öfver Mielbys Skatt - och Bthåkrar som blifwit af undertechnadt recnnas till dehlningas in Maii 1735 KA MHA B11 9/1.
- Hagström, Carl 1774-1775:** Charta öfver Lapp- och Biskopsböle byars Ägor uti Nylands län Borgå härad och Helsing Sochn Författad åren 1774 och 1775. KA MHA B11 5/2-3.
- Hartman, C.J. 1772-1773:** Geometrisk Charta öfver Byens Ägor Belågna uti Nyland Borgå Härad och Helsing Socken. Afmatte och i Storskifte lagen Åhren 1772

och 1773 Genom Carl Johan Hartman, första delen. KA MHA B11 5/3.

- Hartman, Carl Johan 1773-1774:** Geometrisk Charta öfver Winnickby och Brutuby Byars Ägor Nyland Borgo Härad och Helsinge Socken. Affmätta Åhr 1769, och i Storskifte Laggde Åhren 1773 och 1774 igenom Carl Johan Hartman. KA MHA B11b 9/1-7.
- Hasselblatt, J.D. 1763-1764:** Geometrisk Charta öfwer Rippubys Åker och Äng belägen uti Nylands Län, Borgo Härad och Hälsinge Sokn. Afmät Åhren 1763 och 1764 af J.D. Hasselblatt. KA MHA B11a 5/4.
- Haxböle 1808:** Karta öfver Haxböle enstaka hemman i Helsinge Sockencaf Nylands län 1808. KA MHA B9 16/1.
- Westermarck, Nils 1747a:** Charta öfwer Clemets, Ollas och Sutars Gårdstompter i Övitsböle by och Helsing Sokn, Borgo Härad och Nylands län. Afmätt Åhr 1747 af N.Westermarck. KA MHA B11 b 11/5.
- Westermarck, Nils 1747b:** Geometrisk Charta öfwer Biskops- och Lappböles Åkrar uti Helsing Sokn, Borgo Härad och Nylands län affmät Åhr 1732 af framln Landmätaren Adam Giöker, hwarefter krono Ödes jorden blifwit utbrutit Åhr 1747 af Nils Westermarck. KA MHA B 9 2/1.
- Westermarck, Nils 1758:** Geometrisk Charta öfwer Södsko bys Bolåkrar o Helsinge Sokn, Borgå härad och Nylands län affmätt åhr 1758 af N. Westermarck. KA MHA B11 9/4.
- Westermarck, Nils 1760a:** Geometrisk Charta öfwer Tolckbys Ägor i Helsing Sokn Borgo Härad och Nylands Län. Afmätt med tillhielp af herr Landmätaren Hasselblatt. År 1761 af Nils Westermarck. KA MHA B11 b 3/5.
- Westermarck, Nils 1760b:** Geometrisk Charta öfwer Skatmansbys Ägor i Helsing Sokn, Borgo Härad och Nylands Län. Afmätt år 1760 af NilsWestermarck. KA MHA B11 a 8/6.
- Westermarck, Nils 1761-1762:** Geometrisk Charta öfwer Håkansböles och Sättungsby's Ägor i Sibbo Sokn, Borgo Härad och Nylands Län, n:o 1. KA MHA B10 3/4.
- Winther, Timoth 1781:** Karta öfver Sillböle Ägor uti Helsing Sokn Borgo Härad och Nylands Län. Affattad år 1781 af Timoth: Winter. KA MHA B11 a 7/2-3.
- Winther, Timoth: 1800:** Charta öfver Helsinge Sockens Kyrkobys Tomter och Rigårdar uti Borgå härad och Nylands län. Afmätte år 1800 af Timoth: Winter. KA MHA B10 5/14.

SAY= Suomen asutuksen yleisluettelo

Voudintilit

Uusimaa 1540, KA 2920.

Uusimaa 1543, KA 2936.

Museovirasto, Rakennushistorian osaston arkisto

- Schultz, Hans Peter 1996:** Kehä III:n parantaminen välillä Vantaankoski-Tikkurila. Kiinteiden muinaisjäännösten ja kulttuuriympäristön maastoinventointi 8.5.–21.5.1996.
- Pietilä, Jaana 1999:** Helsingin pitäjän Kirkonkylä - tienmuutostöiden valvonta ja arkeologinen kaivaus 16.8.–1.11.1999.
- Suhonen, V.-P. 2002:** Vantaan Hämeenkylässä historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset.
- Suhonen, V.-P. 2002:** Vantaan Länsisalmen kylän autiotontit, inventointi ja koekartoitus
- Suhonen, V.-P. 2003:** Vantaan Länsisalmen Gubbackan autiotontin arkeologiset tutkimukset vuonna 2003

Painetut lähteet

- Diplomatarium Svecanum = Svenskt Diplomatarium.** Sjätte bandet 1348-1355. Utgivet av Riksarkivet genom Emil Hildebrand, Sven Tunberg, Ernst Nygren. Stockholm 1878-1959.
- FMU = Finlands medeltidsurkunder I. – 1400.** Samlade och i tryck utgifna af Finlands Statsarkiv genom Reinh. Hausen. Helsingfors 1910.
- Finlands medeltidsurkunder II. 1401-1430.** Samlade och i tryck utgifna af Finlands Statsarkiv genom Reinh. Hausen. Helsingfors 1915.
- Finlands medeltidsurkunder IV. 1451-1488.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1924.
- Finlands medeltidsurkunder V 1481-1495.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1928.
- Finlands medeltidsurkunder VI 1496-1508.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1930.
- Finlands medeltidsurkunder VII 1509-1518.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1933.
- Finlands medeltidsurkunder VIII 1519 (1226) -1530.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1935.
- REA = Registrum Ecclesie Aboensins eller Åbo Domkyrkans Svartbok.** Facsimile version with additions to the 1890 edition. Published by the state archives of Finland. Jyväskylä 1996.
- Kuninkaankartasto Suomesta 1776–1805.** Toimittajat Timo Alanen ja Saulo Kepsu. Suomen kirjallisuuden seuran toimituksia 505. Tampere 1989.
- REA = Registrum Ecclesie Aboensins eller Åbo Domkyrkans Svartbok.** Facsimile version with additions to the 1890 edition. Published by the state archives of Finland. Jyväskylä 1996.

Samuelin kartat, Helsingin pitäjä vanhimmista kartoissaan 1681–1712. Toim. Teresa Leskinen & Pia Lillbroända. Vantaan kaupungin museon julkaisuja nr. 11.

Kirjallisuus

- Anthoni, Eric 1970:** Finlands medeltida frälse och 1500-tals adel. Skrifterna utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland. Nr 442. Helsingfors.
- Fritz, Birgitta 1973:** Hus, land och län. Förvaltningen i Sverige 1250-1434, 2. Stockholm.
- Hagelstam, Magnus 1930:** Westerkulla, Herrgårdar i Finland I. Helsingfors.
- Hako, Jukka 1979:** Vantaan maankäytön kehitys. Vantaan kaupunki 1979.
- Kepsu, Saulo 2005:** Uuteen maahan, Helsingin ja Vantaan vanha asutus. Suomen kirjallisuuden seuran toimituksia 1027. Helsinki.
- Kerkkonen, Gunvor 1963:** Helsingin, medeltid. Borgå.
- Korpinen, Lauri 1981:** Käsikirjoitus Helsingin pitäjän historiaksi 1550–1865, osa 1: vuodet 1550–1721 Helsingin perustamisesta Uudenkaupungin rauhaan. Vantaa.
- Kuisma, Markku 1990:** Helsingin pitäjän historia II, vanhan Helsingin synnyttä Isoovihaan 1550–1713. Jyväskylä.
- Kuisma, Markku 1991:** Helsingin pitäjän historia III, Isostavihasta maalaiskunnan syntyyn 1713–1865. Jyväskylä
- Orrman, Eljas 1991:** Den svenska bebyggelsens historia. Finska Skären. Föreningen konstsamfundets publikation serie VII. Loviisa 1991.
- Orrman, Eljas 1994:** Helsingin pitäjä ja Uudenmaan kirkollinen järjestäytyminen 1400-luvun loppuun mennessä. Vantaan Pyhän Laurin kirkko - Helsingin kyrka St Lars. Tutkielmia kirkon historiasta. Toim. Marja Terttu Knapas. Sulkava.
- Pirinen, Kauko 1951:** Uusia keskiaikaisia tietoja Rekolasta. Muutamia tietoja Helsingin pitäjän vaiheista 1351–1951. Koonnut L. Korpinen Helsinki.
- VKY = Vantaan kulttuurihistorialliset ympäristöt.** Vantaan kaupunki asemakaavaosasto A3/1993.

Liite 1: Kohdeluettelo*Vantaan keskiaikaiset kylät ja tontit*

1. Brutuby/Voutila, Thors
2. Brutuby/Voutila, Smeds, Salas, Påvals
3. Dickursby/Tikkurila, Bäckby
4. Dickursby/Tikkurila
5. Dickursby/Tikkurila, Simonsböle
6. Fastböle/Kuninkaala
7. Hacksböle/Hakkila
8. Håkansböle/Hakunila, Gård
9. Håkansböle/Hakunila, Björkbacka
10. Håkansböle/Hakunila, Lassas
11. Håkansböle/Hakunila, Vanha kylätontti
12. Håkansböle/Hakunila, Brands
13. Hanaböle/Rekola
14. Kårböle/Kaarela, Husbacka
15. Keimby/Keimola, Linna
16. Keimby/Keimola, Petas, Saras
17. Keimby/Keimola, Backas, Gyras
18. Kyrkoby/Kirkonkylä
19. Kyrkoby/Kirkonkylä, Prästgården
20. Kyrkoby/Kirkonkylä, Backas
21. Lappböle/Lapinkylä, Niku, Klemo
22. Lappböle/Lapinkylä, Biskopsböle Åby
23. Lappböle/Lapinkylä, Biskopsböle, Bertas
24. Lappböle/Lapinkylä, Petas
25. Mårtensby/Martinkylä, Lillas
26. Mårtensby/Martinkylä, Kvarnbacka
27. Mårtensby/Martinkylä, Guss, Smeds, Bulders
28. Mårtensby/Martinkylä, Nybacka
29. Meilby-Sjöskog/Seutula Getbacka
30. Meilby-Sjöskog/Seutula, Meilby, Säteri
31. Meilby-Sjöskog/Seutula, Heikkilä, Marttila
32. Meilby-Sjöskog/Seutula, Knapbacka
33. Meilby-Sjöskog/Seutula, Yvjas, Ylösjoki
34. Övitsböle/Ylästö
35. Räckhals/Rekola
36. Ripuby/Riipilä
37. Ripuby/Riipilä, Luhtaanmäki
38. Ripuby/Riipilä, Seppälä
39. Sillböle/Silvola
40. Skattmansby/Veromiehenkylä, Nederbyggarne
41. Skattmansby/Veromiehenkylä
42. Sottungsby/Sotunki, Bisa
43. Sottungsby/Sotunki, Myrbacka
44. Sottungsby/Sotunki, Nisbacka
45. Sottungsby/Sotunki, Kullobacka, Langis
46. Sottungsby/Sotunki, Kuppis, Nygård, Smeds
47. Tavastby/Hämeenkylä, Tavastkulla
48. Tavastby/Hämeenkylä, Skrattböle
49. Tavastby/Hämeenkylä, Skobbars
50. Tavastby/Hämeenkylä, Greisas
51. Tavastby/Hämeenkylä, Jussas, Labbas
52. Tavastby/Hämeenkylä, Gållas
53. Tavastby/Hämeenkylä, Böle
54. Tavastby/Hämeenkylä, Nyby, Gållbacka
55. Tavastby/Hämeenkylä, Skinnars
56. Tolkby/Tolkinkylä, Gotens, Petas
57. Tolkby/Tolkinkylä, Bökars/Benckans
58. Västersundom/Länsisalmi, Måssböle
59. Västersundom/Länsisalmi, Heikbacka
60. Västersundom/Länsisalmi, Västerkulla
61. Västersundom/Länsisalmi, Labbas
62. Västersundom/Länsisalmi, Gubbacka
63. Vinikby/Viinikkala, Gårds, Hommas, Nystigu

64. Vinikby/Viinikkala, Stobbacka/Tuupakka

Kohde 1

Kylä BRUTUBY	Tontti Thors	Koordinaatit pkoo: 6688421; ikoo: 3383602	Peruskartta 2043 1
------------------------	------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Historia

Ensimmäiset Brutubystä säilyneet tiedot ovat mahdollisesti jo vuodelta 1417 (FMU 1492). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan kylässä oli neljä taloa. Thorsin tontti on merkitty C.J. Hartmanin vuosina 1773–1774 piirtämälle isojakokartalle. Saulo Kepsun mukaan (2005, s. 69) Thors on ilmeisesti Brutubyn vanhin tonttimaa. Nykyinen päärakennus on vuodelta 1808 (VKY, s. 140).

Kuvaus

Tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Tonttimaa (nyk. Nedre Thors) sijaitsee peltojen idästä, etelästä ja lännestä reunustamalla kumpareella. Tontti rajautuu pohjoisesta Voutilantiehen. Tontin länsipuolta sivuaa Suuri Rantatie eli Kuninkaantie Rakentamattomana on ainoastaan pihamaata ja tontin laitoja. Talot sijaitsevat "parhailla" paikoilla pihan ympärillä. Rakennukset ovat 1930-luvulla rakennettua navettaa lukuun ottamatta kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt pääosin vanhankaltaisena. Tontin pohjoispuolella on kuitenkin joitakin uudempia omakotitaloja.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihalla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 1492 (Tolkby, Helsing 1.3.1417).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699h.

Hartman, Carl Johan 1773-1774.

Kohde 2

Kylä BRUTUBY	Tontti Smeds, Salas, Pävals	Koordinaatit pkoo: 6688692; ikoo: 3383603	Peruskartta 2043 1
------------------------	---------------------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Historia

Ensimmäiset Brutubystä säilyneet tiedot ovat ilmeisesti jo vuodelta 1417 (FMU 1492). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan kylässä oli neljä taloa. C.J. Hartmanin vuosina 1773–1774 piirtämälle isojakokartalle on merkitty Smeds-, Salas- ja Pävalsnimiset tilat.

Kuvaus

Tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Tontti rajautuu lännestä kallioon ja idästä peltoon. Kylän talot ovat jakautuneet Voutilantien varrelle, ja kyseessä on siten ns. raittikylä. Rakentamattomana on ainoastaan pihoja ja tontin laitoja. Rakennukset ovat pääosin kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on edelleen vanhankaltaista. Tontin länsipuolella on kuitenkin uudempia omakotitaloja.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihilla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 1492 (Tolkby, Helsing 1.3.1417).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699h.

Hartman, Carl Johan 1773-1774.

Kohde 3

Kylä DICKURSBY	Tontti Bäckby	Koordinaatit pkoo: 6688224; ikoo: 3390187	Peruskartta 2043 4
--------------------------	-------------------------	--	------------------------------

Historia

Dickursby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1501 (FMU 4926). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan kylässä oli 11 taloa. Bäckby kolmine tiloineen (Bäckby, Meurens, Staffans) on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1708 laatimalle kartalle. Paikalla nykyään oleva Bäckby gård on rakennettu 1860- ja 1870-luvuilla (VKY, s. 196).

Kuvaus

Joen itärannan terassilla sijaitseva Bäckbyn tonttimaa rajautuu pohjoisesta kerrostaloalueeseen ja etelästä, lounaasta ja idästä puistoon. Puiston paikalla on ollut aiemmin kylän peltoja. Itse tontilla on enää yksi vanhempi talo, Bäckby gård, pihamaieen. Tontti on ilmeisesti alun perin ulottunut etelässä puiston puolelle ja pohjoisessa vanhan Kaakelitehtaan luokse. Kaakelitehtaan ympärillä on hoitamaton jättömaa-alue.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihoidilla ja puistossa hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B-

Asiakirjalähteet

FMU 4926 (Sibbo 1501), 5388 (Vären 1509), 5560 (Helsing 1511).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699a.

Bonej, Johan 1767–1768 & Zitting, Jakob Johan 1759–1760.

Kohde 4

Kylä DICKURSBY	Tontti	Koordinaatit pkoo: 6688132; ikoo: 3390476	Peruskartta 2043 4
--------------------------	---------------	--	------------------------------

Historia

Dickursby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1501 (FMU 4926). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan kylässä oli 11 taloa. Dickursby kolmine tiloineen (Dynnäs, Hertas, Erikas) on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1708 laatimalle kartalle.

Kuvaus

Vantaanjoen pohjoispuolisella rantaterassilla sijainneen tontin maankäyttö on muuttunut täysin. Tonttimaalla on nykyään sekä kerrostaloja että koulu. Noin ¾ alueesta on kuitenkin nurmikkoa, hiekkakenttää ja asfalttoitua pihaa, joilla tarvitaan arkeologisia tutkimuksia kulttuurikerrosten säilyneisyyden selvittämiseksi.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihoidilla, nurmikolla ja kentillä hyvät.

Rauhoitusluokka

Asfalttipihat, nurmikot, hiekkakentät II; Kerrostalojen kohdat III.

Arkeologinen arvo

Asfalttipihat, nurmikot, hiekkakentät B; Kerrostalojen kohdat C.

Asiakirjalähteet

FMU 1492 (Tolkby, Helsing 1.3.1417), 4926 (Sibbo 1501), 5388 (Vären 1509), 5560 (Helsing 1511), 6403 (1527).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699a.

Bonej, Johan 1767-1768 & Zitting, Jakob Johan 1759-1760.

Kohde 5

Kylä DICKURSBY	Tontti Simonsböle	Koordinaatit pkoo: 6689389; ikoo: 3390591	Peruskartta 2043 4
--------------------------	-----------------------------	--	------------------------------

Historia

Simonsböle on kuulunut Tikkurilaan 1660-luvulta lähtien. Simonsböle mainitaan mahdollisesti ensimmäisen kerran vuonna 1417 (Sv. Dipl., ser. II n:o 233). Varma tieto Simonsbölestä on kuitenkin vasta vuodelta 1492 (Pirinen 1951, s. 94–97). Simonsbölen tontti on merkitty Samuel Brotheruksen karttaan vuodelta 1708. Paikalla oli tuolloin kolme tilaa: Johans, Mattans ja Klökars.

Kuvaus

Joen itä- ja länsipuolen rantapenkereillä sijainnut tonttimaa on edelleen käytössä. Sekä itse tontin että sen ympäristön maankäyttö on muuttumassa omakotitalojen ja teiden rakentamisen vuoksi.

Joen itärannalla Koisontien pohjoispuolella on sekä uusia että vanhoja omakotitaloja. Koisontien eteläpuolella on sen sijaan edelleen vanha talo piharakennuksineen. Pää- ja sivurakennukset sijaitsevat hyvin hoidetun pihan laidoilla. Ainoastaan pihamaa (n. ¾ tontista) on rakentamattomana. Kaikki talot ovat kevytrakenteisia. Vanhan talon ja joen välissä idässä on tiheä vesakko. Etelässä on puolestaan metsää kasvava Osmanpuisto.

Joen länsirannalla on tontin kohdalla Koisotien pohjoispuolella Vantaan kaupungin tukikohta. Tien eteläpuolella on puolestaan 1920-luvulla rakennettu Johansin talo (VKY, s. 176), jonka ympärillä on hoitamaton puisto. Noin ¾ tontin alueesta on rakentamattomana. Maanpäällisiä muinaisjäännöksiä ei kuitenkaan erottunut, sillä puisto on tiheän aluskasvillisuuden peitossa.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B; länsirannan Johansin talon ympäristöineen B+

Asiakirjalähteet

FMU 1492 (Tolkby, Helsing 1.3.1417), 4926 (Sibbo 1501), 5388 (Vären 1509), 5560 (Helsing 1511), 6403 (1527).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699a.

Bonej, Johan 1767-1768 & Zitting, Jakob Johan 1759-1760.

Kohde 6

Kylä FASTBÖLE	Tontti	Koordinaatit pkoo: 6687781; ikoo: 3392193	Peruskartta 2043 4
-------------------------	---------------	--	------------------------------

Historia

Fastböle ilmaantuu lähteisiin vasta vuonna 1540 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan kylässä oli neljä taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella neljä taloa oli lisäksi ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Fastbölen tontti on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1708 piirtämälle kartalle. Paikalla oli tuolloin neljää tilaa: Konungs, Oredder, Giutars ja Marcussas.

Kuvaus

Matalalla kumpareella Suuren rantatien varrella sijaitseva tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Paikalla on yhä Konungs-, Gjutars- ja Markusas-nimiset tilat pää- ja piharakennuksineen. Suuri osa mahdollisesta tonttimaasta on rakentamattomana. Lisäksi nykyiset rakennukset ovat pääosin kevytrakenteisia.

Fastbölen ympäristön maankäyttö on muuttunut täysin, ja tonttimaa rajoittuu luoteesta, pohjoisesta ja idästä teollisuus- ja pysäköintialueeseen. Lounaassa, etelässä ja kaakossa on nykyään puistoja (Påkaksen puisto, Markusaksen puisto).

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihilla ja puistossa hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708c.

Bonej, Johan 1768, Salin, Erik 1772 & Hartman, C.J. 1774–1776.

Kohde 7

Kylä	Tontti	Koordinaatit	Peruskartta
HAXBÖLE		pkoo: 6688951; ikoo: 3393269	2043 4

Historia

Haxböle ilmaantuu lähteisiin vuonna 1556 (Kerkkonen 1963, s. 13). Haxböleä on pidetty keskiaikaisena prebendatilana (Leskinen-Lillbroända 2001, s. 44; Vrt. Kepsu 2005, s. 90;). Tontin tarkka paikka on merkitty ensimmäisen kerran 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta peräisin olevaan Kuninkaankartastoon (Alanen-Kepsu 1989, s. 51).

Kuvaus

Keravanjoen länsirannalla sijaitsevan mäen laella oleva tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Rakentamattomana on ainoastaan pihamaata. Ympäristön maankäyttö on muuttunut viime vuosien aikana jonkin verran, ja tonttimaa rajautuu nykyään luoteesta ja pohjoisesta kerros- ja omakotitaloalueisiin. Lisäksi itse tonttimaan etelälaidalla on uusia omakotitaloja, joita varten on tehty voimakasta terrassointia. Kylämäen länsi-, etelä-, itä- ja pohjoispuolella on edelleen jäljellä peltoa.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihalla ja pelloilla hyvät.

Rauhoitusluokka

II; Etelälaidan omakotitalojen kohta C.

Arkeologinen arvo

B; Etelälaidan omakotitalojen kohta C.

Karttalähteet

Karta öfver Haxböle enstaka hemman i Helsinge Socken af Nylands län å. 1808.

Kuninkaankartasto.Suomesta 1776–1805.

Kohde 8

Kylä	Tontti	Koordinaatit	Peruskartta
HÅKANSBÖLE	Gård	pkoo: 6686265; ikoo: 3395826	2043 7

Historia

Håkansböle ilmaantuu lähteisiin Uudenmaan vuoden 1540 maakirjassa (KA 2920, Es 703). Kylässä oli tuolloin neljä taloa. Gårdin tontti on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle. Nykyinen kartano puistoineen on rakennettu 1900-luvun alussa (VKY, s. 235).

Kuvaus

Kormunniitynojan etelärannalla olevalla matalalla mäellä sijaitsevalla tonttimaalla on nykyään Hakunilan kartano pää- ja sivurakennuksineen. Tontilla on sekä kevyt- että raskasrakenteisia rakennuksia. Rakentamattomana on ainoastaan pihamaata, puistoa ja rinteitä. Puiston ja kartanon rakentaminen ovat muuttaneet voimakkaasti kylämäen topografiaa. Puistoalue muodostaa kartanon länsipuolelle loivan rinteän. Rinteän pohjoispäässä on rakennuksen paikaksi sopiva terassi. Tontin kulttuurikerrosten säilyneisyyttä on mahdollista määrittää ilman arkeologisia tutkimuksia.

Kartanon lähiympäristön maankäytössä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Kartanon itäpuolisen mäen lounaisrinteelle ollaan kuitenkin par aikaan rakentamassa uutta omakotitaloa.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihalla ja puistossa hyvät.

Kartanon kohdalle Kormunniitynojan pohjoispuolelle Samuel Brotheruksen kartalle merkitty mylly erottuu edelleen kasvillisuuden ja topografian perusteella. Inventoinnin aikana kasvillisuus oli niin tiivis, ettei myllyn varsinaisia rakenteita kyetty havaitsemaan.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B-

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermarck, Nils 1761–1762.

Kohde 9

Kylä HÄKANSBÖLE	Tontti Björkbacka	Koordinaatit pkoo: 6686127; ikoo: 3396285	Peruskartta 2043 7
---------------------------	-----------------------------	--	------------------------------

Historia

Häkansböle ilmaantuu lähteisiin Uudenmaan vuoden 1540 maakirjassa (KA 2920, Es 703). Kylässä oli tuolloin neljä taloa. Björkbackan tontti on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle.

Kuvaus

Björkbackan tonttimaan tarkasta sijainnista ei ole täyttä varmuutta, sillä ympäristön topografia on muuttunut voimakkaasti läjitysmäen, ulkoilupolkujen ja hiihtoratojen rakentamisen vuoksi. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että Ratsumestarin tie olisi samalla paikalla kuin Vestersundomin Heikbackaan johtanut vanha tie. Tällöin Björkbacka saattaisi sijaita ratsastuskentän kaakkoispuolisen mäen rinteellä olevalla rakentamattomalla terassilla. Koska paikalle on ulkoilupolun teon yhteydessä muotoutunut kumpareita ja tasattuja kohtia, on kulttuurikerrosten säilyneisyys mahdollista selvittää ainoastaan arkeologisin tutkimuksin.

Mahdollisen tonttimaan kohdalla ulkoilutien eteläpuolella on kumpare, jonka laki vaikuttaa tasatulta. Kumpareen etelä- ja itärinteillä on resenttejä kuoppia. Kumpareen laella ei erotu uuneja tai kivijalkoja. Idässä on kuitenkin ison kiven vierellä noin 0,5 metriä halkaisijaltaan olevista kivistä muodostuva noin kolme metriä pitkä kiviaita. Kumpareella kasvaa joitakin vanhoja pihlajia, mäntyjä ja koivuja.

Havaintomahdollisuudet olivat huonot, sillä ympäristö oli pahoin vesakoitunut.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A?

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 10

Kylä HÄKANSBÖLE	Tontti Lassas	Koordinaatit pkoo: 6685891; ikoo: 3396373	Peruskartta 2043 7
---------------------------	-------------------------	--	------------------------------

Historia

Häkansböle ilmaantuu lähteisiin Uudenmaan vuoden 1540 maakirjassa (KA 2920, Es 703). Kylässä oli tuolloin neljä taloa. Lassasin tontti on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle.

Kuvaus

Lassasin tonttimaa on ilmeisesti jäänyt joko kokonaan tai suurelta osin läjitysmäen alle. Tontti on saattanut sijaita kahden tekomaen väliin jäävän notkelman kohdalla. Paikalla on sekä hiihto- ja ulkoiluteitä että lähes läpipääsemätöntä pensaikkoa ja vesakkoa.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A?

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 11

Kylä HÄKANSBÖLE	Tontti Vanha kylätontti?	Koordinaatit pkoo: 6685800; ikoo: 3396648	Peruskartta 2043 7
---------------------------	------------------------------------	--	------------------------------

Historia

Häkansböle ilmaantuu lähteisiin Uudenmaan vuoden 1540 maakirjassa (KA 2920, Es 703). Kylässä oli tuolloin neljä taloa. Saulo Kepsun mukaan (2005, s. 92) kylän vanhin tonttimaa saattaa näkyä Samuel Brotheruksen vuonna 1708 laatimalla kartalla peltokuviona ja pellon nimenä ("Stoor hem åckeren").

Kuvaus

Saulo Kepsun kyläpaikaksi arvioima kohta todettiin inventoinnin yhteydessä tonttimaaksi sopimattomaksi. Sen sijaan huomio kiinnittyi lähellä olevaan peltojen ympäröimään kallion nyppylään.

Kuusivaltaista sekametsää kasvava kallio jakaantuu ylempään ja alempaan tasanteeseen. Kallion laen muodostama korkeampi tasanne on tonttimaaksi sopimaton, sillä se on joka puolelta jyrkkien seinien ympäröimä. Heinää ja lehtipuita kasvavalla laella on kuitenkin suorakulmainen noin 2 x 3 metriä laaja isojen kivien ympäröimä matala kuoppa.

Kallion luoteispäässä on lakea muutaman metrin alempana tasanne, jonka länsipuolella on lähes pystysuora kallion seinämä ja pohjoispuolella hiekkakuoppa. Tasanteella kasvaa muuten kuusikkoa paitsi, että aivan kallion reunalla on heinikköä. Tasanteella ei näy merkkejä rakennuksista. Lisäksi kairauksissa ei havaittu kulttuurikerroksia.

Havaintomahdollisuudet olivat tiheän aluskasvillisuuden vuoksi huonot.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A?

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 12

Kylä HÄKANSBÖLE	Tontti Brands	Koordinaatit pkoo: 6685751; ikoo: 3397012	Peruskartta 2043 7
---------------------------	-------------------------	--	------------------------------

Historia

Häkansböle ilmaantuu lähteisiin Uudenmaan vuoden 1540 maakirjassa (KA 2920, Es 703). Kylässä oli tuolloin neljä taloa. Brandsin tontti on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle.

Kuvaus

Brandsin tonttimaa on edelleen käytössä. Ympäristön maankäyttö on jonkin verran muuttunut. Osa tontista ja siihen liittyvästä hevostaasta sijaitsee raivatun voimalinjan alla. Voimalinjan itäpuolella on vanha kevytrakenteinen talo, jonka ympärillä on käytöstä poistuneita autoja ja muuta romua.

Havaintomahdollisuudet olivat kohtalaiset. Haittana oli tiheän aluskasvillisuuden ohella maastossa olevat romut.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 13

Kylä HANABÖLE	Tontti	Koordinaatit pkoo: 6690550; ikoo: 3393768	Peruskartta 2043 4
-------------------------	---------------	--	------------------------------

Historia

Hanaböle mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1511 (FMU 5560). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan kylässä oli viisi taloa. Kylän kolme erillistä tonttimaata (Storgårds & Hejkas, Pejas, Lill Petas) on merkitty Johan Bonejin vuosina 1768–1769 piirtämälle kartalle. Gustafbergsin pääarakennus on rakennettu 1750-luvulla. Storgårdsin vanha pääarakennus on puolestaan vuodelta 1725. Myös Lill-Petasin pääarakennus on mahdollisesti peräisin jo 1700-luvulta. (VKY, s. 208–210.)

Kuvaus

Matalalla mäen nyppylällä sijaitseva kylän pohjoinen tonttimaa (nyk. Gustafsberg, Stors) on edelleen käytössä. Tonttimaan ympäristön maankäyttö on pysynyt pääosin vanhankaltaisena. Tonttimäki on muuten peltojen ympäröimä paitsi, että lännessä on Ohratie ja pohjoisessa Koivukylänväylä. Tonttimaasta on rakentamattomana ainoastaan pihoja ja reunoja. Rakennukset ovat eräitä maatalousrakennuksia lukuun ottamatta kevytrakenteisia.

Ohratien länsipuolella sijaitseva peltojen kaikkialta pohjoista lukuun ottamatta ympäröimä Lill Petasin tontti on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Tonttimaasta on rakentamattomana ainoastaan pihaa ja laitoja. Rakennukset ovat eräitä maatalousrakennuksia lukuun ottamatta kevytrakenteisiä.

Pohjoisen tonttimaasta erillään etelässä on Pejasin tontti. Paikka on peltojen ympäröimä matala noin 50 x 50 metriä laaja kumpare, jolla kasvaa lähinnä heinikkoa ja nokkosia. Kumpareen reunoilla on jonkin verran lehtipuita ja pellosto kerättyjä kiviä. Lisäksi kaakossa ja idässä on puretun ladon jäännöksiä.

Kumpareen lounaiskulmassa pellon laidalla on noin 6-9 x 4 metriä laaja heinikon peittämä rakennuksen pohja. Rakennusta ympäröivät noin 1,5 metriä leveät seinävallit. Kivijalkakiviä ei erotu maanpinnalle, mutta kivet tuntuvat paikalla kävellessä. Seinävallien sisäpuolella on kiviä täynnä oleva kuopanne. Rakennuksen edustalla lännessä on pohjois-eteläsuuntainen metrin leveä ja noin viisi metriä pitkä oja.

Tonttimaan länsilaidalla on pellon vierellä rakennuksen paikaksi sopiva terassi. Kivijalkaa ei kuitenkaan erotu, ja näkyvissä olevat kivirivit saattavat olla pellosto nostettuja kiviä.

Tonttimaan pohjoispuolella on heinää kasvava noin 5 x 4 metriä laaja ja 0,5 metriä korkea kumpare tai valli. Kairattaessa ei tullut vastaan kiviä tai kovaa maata. Vaikutti siltä, että kyseessä voisi yksinkertaisesti olla pelkkä turvekasa.

Tonttimaan kaakkoispuolella on nokkosia ja heinää kasvava pohjakaavaltaan suorakulmainen noin 4 x 6 metriä laaja ja 0,5 metriä korkea kumpare. Kyseessä saattaa olla rakennuksen pohja.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät. Sen sijaan autiotontilla aluskasvillisuus esti paikoin havaintojen teon.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

Pohjoisosa B, länsiosa B, eteläosa A.

Asiakirjalähteet

FMU 5560 (Helsinge 1511).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699g.

Bonej, Johan 1768-1769.

Kohde 14

Kylä KÄRBÖLE	Tontti Husbacka	Koordinaatit pkoo: 6684603; ikoo: 338199	Peruskartta 2043 1
------------------------	---------------------------	---	------------------------------

Historia

Kärböle mainitaan asiakirjoissa ensimmäisen kerran vuonna 1417 (FMU 1492). Vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Kaarelassa asui kahdeksan talonpoikaa. Husbacka on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1695 ja 1711 laatimille kartoille.

Kuvaus

Kallion etelärinteellä sijaitsevalla vanhalla tontilla on nykyään omakotitalo piharakennuksineen. Rakennustöiden yhteydessä tehdyt pengerrykset ovat muuttaneet jonkin verran paikan topografiaa. Lisäksi rakentamattomana on vain pihamaata ja tontin laitoja. Toisaalta suuri osa nykyisistä rakennuksista on kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt joitakin etelään rakennettuja uusia omakotitaloja lukuun ottamatta vanhankaltaisena. Kallio on lännestä, idästä ja pohjoisesta peltojen reunustama.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihalla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 1492 (Tolkby, Helsing 1.3.1417).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699/1711.

Kohde 15

Kylä KEIMBY	Tontti Linna	Koordinaatit pkoo: 6694030; ikoo: 3381232	Peruskartta 2043 2
-----------------------	------------------------	--	------------------------------

Historia

Nykyisen Keimolan itäosassa sijaitsevan Linnan kartanon paikalla on mahdollisesti ollut Uudenmaan vuoden 1543 maakirjaan merkitty Borgby (KA 2936, Es 704; Kepsu 2005, s. 95–97). Borgbyssä oli vuonna 1543 kaksi taloa (KA 2936, Es 704; VMATK). Linnan kartano on merkitty vuodelta 1776 peräisin olevalle kartalle (Kepsu 2005, s. 96). Kartanon päärakennus on rakennettu 1700-luvun lopulla (VKY, s. 98).

Kuvaus

Linnan kartanon tontti on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Vanhan kartanomiljöön rikkovia uusia rakennuksia ei juurikaan ole rakennettu. Täysin rakentamattomana on kuitenkin vain pihoja ja tontin laitoja.

Linnan kartanosta puoli kilometriä pohjoiseen on peltojen ympäröimä sekametsää kasvava mäki. Mäen etelärinteellä olevalla terassilla on sekä omakotitaloja että maatalousrakennuksia. Terassi on luultavasti syntynyt vasta nykyisten rakennusten rakentamisen yhteydessä. Toisaalta ei voida sulkea pois myöskään mahdollisuutta, että kyseessä olisi Borgbyn vanha paikka.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihilla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 6645 (Helsing 1. juni 1440-talet), 6403 (1527).

Karttalähteet

Bonej, Johan 1769–1772.

Kohde 16

Kylä KEIMBY	Tontti Petas, Saras	Koordinaatit pkoo: 6693950; ikoo: 3380220	Peruskartta 2043 2
-----------------------	-------------------------------	--	------------------------------

Historia

Keimby eli Keimola ilmaantuu asiakirjoihin mahdollisesti jo 1440-luvulla (FMU 6645). Varma tieto kylästä on kuitenkin vasta vuodelta 1527 (FMU 6403). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Keimbyssä oli viisi taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella yksi talo oli lisäksi ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Petas ja Saras on merkitty Johan Bonejin vuosina 1769–1772 laatimalle kartalle.

Kuvaus

Vantaanjoesta länteen haarautuvan pienen joen länsirannalla olevalla matalalla kumpareella sijaitsevat tonttimaat ovat pysyneet käytössä nykyaikaan saakka. Rakentamattomana on ainoastaan pihoja ja tonttien laitoja. Tonteilla on pääasiassa kevytrakenteisiä taloja.

Ympäristön maankäyttö on pääosin vanhankaltaista. Tonttimaat ovat edelleen peltojen ympäröimiä.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 6645 (Helsinge maj l. juni 1440-talet), 6403 (v. 1527).

Karttalähteet

Bonej, Johan 1769–1772.

Kohde 17

Kylä KEIMBY	Tontti Backas, Gyras	Koordinaatit pkoo: 6693895; ikoo: 3379837	Peruskartta 2343 1
-----------------------	--------------------------------	--	------------------------------

Historia

Keimby eli Keimola ilmaantuu asiakirjoihin mahdollisesti jo 1440-luvulla (FMU 6645). Ensimmäinen varma tieto kylästä on kuitenkin vasta vuodelta 1527 (FMU 6403). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Keimbyssä oli viisi taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella yksi talo oli lisäksi ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Backasin ja Gyrasin tontit on merkitty Johan Bonejin vuosina 1769–1772 piirtämälle kartalle. Saulo Kepsun mukaan (2005, s. 95) Backas on Keimolan kylän vanhin tonttimaat.

Kuvaus

Mäellä sijaitsevat tonttimaat ovat pysyneet käytössä nykyaikaan saakka. Kylämäen "parhailla" paikoilla idässä ja lännessä on edelleen talot. Pääosa tonttimaiden rakennuksista on kevytrakenteisiä. Rakentamattomana on pohjoisrinteen keskiosan ja pihojen ohella mäen tasainen laki, joka on osin sekametsää ja osin niittyä. Niitylle on raivattu lentopallokenttä. Mäen laella ei ole näkyvissä maanpäällisiä rakenteita.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt jossain määrin vanhankaltaisena. Kylämäen pohjois-, itä- ja eteläpuolella on edelleen laajat peltoaukeat. Lännessä Hämeenlinnanväylä sen sijaan halkaisee mäen rinteet ja maiseman. Lisäksi kylämäen rinteillä on joitakin uusia omakotitaloja.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla ja laen niityillä hyvät. Mäen laella ja pohjoisrinteellä kasvava sekametsä oli sen sijaan lähes läpikäsemätöntä ryteikköä.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 6645 (Helsinge maj l. juni 1440-talet).

Karttalähteet

Bonej, Johan 1769–1772.

Kohde 18

Kylä KYRKOPY	Tontti	Koordinaatit pkoo: 6687490; ikoo: 3388494	Peruskartta 2043 4
------------------------	---------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Pietilä, Jaana 1999: Koekaivaus, Museovirasto.

Historia

Helsingin pitäjän kirkko mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1401 (FMU 1145). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Kirkonkylässä oli 12 taloa. Samuel Brotheruksen vuoden 1699 kartalle on merkitty Kirkonkylän keskustontille 10 tilaa (Knapas, Rijdas, Hannusas, Danis, Juuns, Rutars, Nilsas, Lassas, Kooss, Biörns).

Kuvaus

Tonttimaan on edelleen käytössä. Rakentamattomana ovat ainoastaan pieni puistoalue etelässä sekä Kyläraitin ja Josvantien risteyksen luoteispuoli. Pääosa Kirkonkylän taloista on kevytrakenteisia. Alueella on ainoastaan muutamia uusia omakotitaloja.

Tonttimaan ympäristön maankäyttö on muuttunut täysin. Ainoastaan etelässä ja idässä on jäljellä vanhaa peltomaisemaa. Tontin länsilaita on jäänyt Tuusulantien alle. Pohjoisessa tonttimaan rajautuu Kehä III:een.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 1145 (v. 1401), 6676 (21.3.1476).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699d.

Winther, Timothy 1800.

Kohde 19

Kylä KYRKOPY	Tontti Prästgården	Koordinaatit pkoo: 6687661; ikoo: 3388868	Peruskartta 2043 4
------------------------	------------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Pietilä, Jaana 1999: Koekaivaus, Museovirasto.

Historia

Helsingin pitäjän kirkko mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1401 (FMU 1145). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Kirkonkylässä oli 12 taloa. Pappila on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 piirtämälle kartalle. Nykyinen pappila on rakennettu vuonna 1897 (VKY, s. 165).

Kuvaus

Kallionnyppylän kaakkoisrinteellä sijaitsevalla terassilla oleva Pappilan tontti on edelleen käytössä. Tontilla on vain kevytrakenteisia rakennuksia. Tontin eteläpuolella on Pappilanpuisto. Tontin itäpuolen topografia on ilmeisesti muuttunut jonkin verran pysäköintialueen ja tien rakentamisen vuoksi; mäen rinnettä on luultavasti loivennettu ja tasattu. Myös Pappilankujan vierellä oleva kumpare näyttää resentiltä.

Havaintomahdollisuudet olivat puistomaisessa maastossa hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 1145 (v. 1401), 6676 (21.3.1476).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699d.

Winther, Timothy 1800.

Kohde 20

Kylä
KYRKOPY

Tontti
Backas

Koordinaatit
pkoo: 6688054; ikoo:
3388659

Peruskartta
2043 4

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Historia

Helsingin pitäjän kirkko mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1401 (FMU 1145). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Kirkonkylässä oli 12 taloa. Backas on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 piirtämälle kartalle.

Kuvaus

Tonttimaa on jäänyt kehä III:n rampin alle.

Rauhoitusluokka

III

Arkeologinen arvo

C

Asiakirjalähteet

FMU 1145 (v. 1401), 6676 (21.3.1476).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699d.
Winther, Timothy 1800.

Kohde 21

Kylä
LAPPBÖLE

Tontti
Niku, Klemo

Koordinaatit
pkoo: 6690549; ikoo:
3382530

Peruskartta
2043 1

Historia

Lapinkylä ilmaantuu lähteisiin vuonna 1517 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Lapinkylässä oli kaksi taloa. Nikun ja Klemon tontit on merkitty Adam Giökerin vuonna 1732 piirtämälle kartalle.

Kuvaus

Nikun tontti sijaitsee peltojen ympäröimällä matalalla kumpareella. Edelleen käytössä oleva tonttimaa jakaantuu Piispankyläntien länsi- ja itäpuolelle. Tontin länsiosa rajautuu lounaasta teollisuusalueeseen. Tontin länsipuolella on navetta ja talli. Tontin itäpuolella on jäljellä vanha pihapiiri pää- ja ulkorakennuksineen. Rakentamattomana on vain pihaa ja tontin reunoja. Rakennukset ovat kuitenkin kevytrakenteisia.

Klemon tontti on sijainnut Piispankylän tien pohjoisreunalla pari sataa metriä Nikusta lounaaseen. Edelleen käytössä oleva Klemon tontti on jäänyt lounaasta ja koillisesta teollisuusalueen puristukseen. Tontin luoteispuolella on metsikköä. Tonttimaasta rakentamattomana on vain pihaa ja reunoja.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihilla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

Niku: Itäpuoli B+, länsipuoli B. Klemo B.

Karttalähteet

Giöker, Adam 1732.
Westermark, Nils 1747b.
Hagström, Carl 1774–1775.

Kohde 22

Kylä LAPPBÖLE	Tontti Biskopsböle Åby	Koordinaatit pkoo: 6689904; ikoo: 3382518	Peruskartta 2043 1
--------------------------------	---	--	------------------------------

Historia

Piispankylä mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1509 (FMU 5388). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Biskopsbölessä oli kaksi taloa. Biskopsbölen Åbyn tontti on merkitty Adam Giökerin vuonna 1732 piirtämälle kartalle.

Kuvaus

Vantaanjoen läntisellä rantaterassilla sijainnut tonttimaa on nykyään täysin autio. Tontti on ollut käytössä lähes nykyaikaan saakka, ja siellä on äskettäin palaneen 1800-luvun alussa rakennetun luutnantin puustellin eli virkatalon rauniot (VKY, s. 102). Maastossa päärakennuksen luoteispuolella on havaittavissa roskan ja aluskasvillisuuden peitossa oleva noin 12 x 10 metriä laaja navetan pohja ja navettaan johtava lohkokivinen 4 x 4 metriä laaja ja 0,5 metriä korkea ramppi. Lohkokivissä on poranjälkiä.

Tonttimaa on alkanut hylkäämisensä jälkeen metsittyä. Tontin pohjoispuoli on edelleen niittynä. Etelässä sijainneelle pellolle on sen sijaan istutettu metsää. Tontti rajautuu lännessä Åbyn teollisuusalueeseen ja idästä Vantaanjokeen. Joenrannassa on vanhan laiturin kohdalla jäljellä betoniluiska.

Havaintomahdollisuuksia heikensivät runsaan aluskasvillisuuden ohella tonttimaalle tuodut roskat.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A

Asiakirjalähteet

FMU 5388 (Vären 1509).

Karttalähteet

Giöker, Adam 1732.

Westermark, Nils 1747b.

Hagström, Carl 1774–1775.

Kohde 23

Kylä LAPPBÖLE	Tontti Biskopsböle Bertas	Koordinaatit pkoo: 6689772; ikoo: 3382187	Peruskartta 2043 1
--------------------------------	--	--	------------------------------

Historia

Piispankylä mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1509 (FMU 5388). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Biskopsbölessä oli kaksi taloa. Bertasin tontti on merkitty Adam Giökerin vuonna 1732 piirtämälle kartalle. Bertasin päärakennus on rakennettu 1850-luvulla (VKY, s. 103).

Kuvaus

Vantaanjoen luoteispuolelle kohoavan mäen kaakkoisrinteellä sijaitseva tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka.

Rakentamattomana on ainoastaan pihamaata ja tontin laitoja. Rakennukset ovat kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt pääpiirteissään vanhankaltaisena. Tonttimaa on edelleen peltojen ympäröimä. Pohjoisessa on kuitenkin nykyään teollisuusalue.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihamaalla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 5388 (Vären 1509).

Karttalähteet

Giöker, Adam 1732.

Westermark, Nils 1747b.

Hagström, Carl 1774–1775.

Kohde 24

Kylä LAPPBÖLE	Tontti Petas	Koordinaatit pkoo: 6689472; ikoo: 3381973	Peruskartta 2043 1
--------------------------------	-------------------------------	--	------------------------------

Historia

Lapinkylä ilmaantuu lähteisiin vuonna 1517 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Lapinkylässä oli kaksi taloa. Petaksen tontti on merkitty Adam Giökerin vuonna 1732 piirtämälle kartalle. Petaksen nykyinen päärakennus on vuodelta 1867 (VKY, s. 104).

Kuvaus

Vantaanjoen länsirannalla peltojen ympäröimällä mäellä sijaitseva tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Rakentamattomana on vain pihamaata ja tontin etelälaita. Rakennukset ovat navettaa lukuun ottamatta kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt pääpiirteissään vanhankaltaisena.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihilla hyvät. Mäen etelälaidalla oli sen sijaan runsaasti aluskasvillisuutta.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Karttalähteet

Giöker, Adam 1732.

Westermark, Nils 1747b.

Hagström, Carl 1774–1775.

Kohde 25

Kylä MÄRTENSBY	Tontti Lillas	Koordinaatit pkoo: 6688259; ikoo: 3383092	Peruskartta 2043 1
---------------------------------	--------------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Historia

Mårtensby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1513 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan kylässä oli kuusi taloa. Lillas on merkitty vuodelta 1699 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle. Lillas saattaa olla Martinkylän vanhin tonttimaa (Kepsu 2005, s. 131).

Kuvaus

Tonttimaa on täysin autioitunut. Myös ympäristön maankäyttö on pysynyt pääosin vanhankaltaisena. Tontti sijaitsee peltojen ja mansikkamaan ympäröimällä lehtipuuvaltaista sekametsää kasvavalla kallionyppylällä. Aluskasvillisuus on tiheä; paikoin kasvaa runsaasti nokkosia. Kallion ylitse kulkevan sähkö-/puhelinlinjan raivattu alapuoli on pahoin vesakoitunut. Tonttimaan pohjoispäähän on koottu sekä pellosto kerättyjä kiviä että muualta tuotuja roskia. Tontin eteläpäässä on sekä pellosto nostettuja kiviä että hiekkakuoppa.

Tonttimaalla ei näy maanpäällisiä rakenteita. Kallion molemmissa päissä on kuitenkin rakennuksille sopivat terassit. Lisäksi kallion ja pellon välissä on idässä ja etelässä noin kolme metriä leveä tietterassi.

Havaintomahdollisuudet olivat runsaan aluskasvillisuuden vuoksi erittäin huonot.

Koekuopat ja -kairaukset

Tonttimaan pohjoisosaan tehdystä kairauksesta tuli esille likamaata ja noin 5 senttimetriä paksu hiilikerrokset.

Tonttimaan eteläosassa olevalle terassille tehtiin 0,5 x 0,5 metriä laaja koekuoppa. Turpeen alla oli multaa, ruskeaa likaista hiekkaa ja puhdasta pohjahiekkaa. Löytöinä saatiin lasinpala ja hiukan tiilimurskaa (KM 200575: 3-4).

Kallion eteläterassille tehdystä kairauksesta tuli pintamaan alta esille likamaata.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699h.

Bonej, Johan 1769 & Winther, Timothy 1797-1798.

Kohde 26

Kylä MÄRTENSBY	Tontti Kvarnbacka	Koordinaatit pkoo: 6689066; ikoo: 3382007	Peruskartta 2043 1
--------------------------	-----------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto, arkeologian osasto.

Historia

Kvarnbacka mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704; VMATK). Myllykylässä oli tuolloin yksi talo. Kvarnbacka on myöhemmin sulautunut Martinkylään. Samuel Brotheruksen vuonna 1700 laatimalle kartalle on merkitty kylään Mänsas- ja Hendriks-nimiset tilat.

Kuvaus

Vantaanjoen länsirannalla olevalla mäellä sijaitseva tonttimaa on edelleen käytössä. Rakentamattomana on vain pihoja ja tontin latoja. Rakennukset ovat kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on muuttunut osin voimakkaasti. Tonttimaan pohjoispuolella on edelleen peltoa. Etelässä ja lännessä on sen sijaan kehä III ramppeineen.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699h.

Bonej, Johan 1769 & Winther, Timothy 1797-1798.

Kohde 27

Kylä MÄRTENSBY	Tontti Guss, Smeds, Bulders	Koordinaatit pkoo: 6688539; ikoo: 3382864	Peruskartta 2043 1
--------------------------	---------------------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Historia

Mårtensby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1513 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan kylässä oli kuusi taloa. Guss ja Smeds on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 laatimalle kartalle. Bulders löytyy vuodelta 1725 peräisin olevalta kartalta (Kepsu 2005, s. 132).

Kuvaus

Peltojen ympäröimällä matalalla luode-kaakkosuuntaisella kumpareella sijaitseva tonttimaa on lähes autio. Ainoastaan kumpareen keskivaiheilla on kevytrakenteinen lato-/varastorakennus. Mäkeä on muokattu tontin autioitumisen jälkeen voimakkaasti. Tonttimaan eteläpuoli on osittain aurattu pelloksi ja mäen lakea on ilmeisesti tasattu. Kaiken lisäksi mäen eteläreunalle on läjitetty maata ja pohjoispuolelle tuotu roskaa. Mahdollisia rakennuksen paikkoja on näkyvissä vain mäen luoteis- ja kaakkoispäässä. Kaakossa on pellon laidalla olevassa metsikkössä noin kahdeksan metriä pitkä kivirivi, joka koostuu noin 0,5 metriä halkaisijaltaan olevista kivistä. Luoteessa on pellon reunalla olevalla terassilla lounais-koillisuuntainen neljä metriä pitkä kivirivi.

Havaintomahdollisuudet olivat tiheän aluskasvillisuuden ja vesakon vuoksi huonot.

Pintapöiminta

Mäen päälle osin ulottuvassa pellossa on runsaasti tiilimurskaa, kuonaa ja luuta. Pintapöiminnassa löydettiin lisäksi pala punasavikeramiikkaa (KM 2005075: 1).

Havaintomahdollisuudet olivat pellonkorjuun yhteydessä maahan jääneiden viljankorsien vuoksi huonot.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A?

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699h.

Bonej, Johan 1769 & Winther, Timothy 1797-1798.

Kohde 28

Kylä MÄRTENSBY	Tontti Nybacka	Koordinaatit pkoo: 6688147; ikoo: 3382654	Peruskartta 2043 1
--------------------------	--------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Historia

Mårtensby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1513 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan kylässä oli kuusi taloa. Nybacka on merkitty vuodelta 1699 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle. Övre Nybackan päärakennuksen vanhin osa on 1790-luvulta ja uudempi 1810-luvulta (VKY, s. 78–79).

Kuvaus

Tonttimaa on edelleen käytössä. Rakentamattomana on lähinnä tontin laidoilla olevien rakennusten väliin jäävää pihaa. Rakennukset ovat kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on muuttunut täysin. Tonttimaa rajautuu lännessä Vanhaan Nurmijärventiehen, pohjoisesta Ylästöntiehen ja etelästä omakotitaloalueeseen. Tontin itäpuolelle pellolle rakennettuun maatalousmuseoon liittyy voimakasta maan muokkausta.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihilla hyvät.

Rauhoitusluokka

II; itäpuoli maatalousmuseon kohta III

Arkeologinen arvo

B+; itäpuoli maatalousmuseon kohta C.

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699h.

Bonej, Johan 1769 & Winther, Timothy 1797-1798.

Kohde 29

Kylä MEILBY-SJÖSKOG	Tontti Getbacka	Koordinaatit pkoo: 6694376; ikoo: 3383169	Peruskartta 2043 2
-------------------------------	---------------------------	--	------------------------------

Historia

Meilby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1512 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Meilbyssä oli 12 taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella yksi talo oli ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Getbackan tontti on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 piirtämille kartoille.

Kuvaus

Getbackan vanha tonttimaa sijaitsee Vantaanjoen pohjoispuolella olevalla peltojen ympäröimällä mäellä. Mäen laella tontin keskeisimmällä kohdalla olevan kallionpaljastuman päällä on viime vuosisadan loppupuolella puretun suuren talon raunio. Talosta on jäljellä lohkokivinen perustus, tiiliuuni, kellari ja sementtilattia. Talon paikka eroaa kasvillisuudeltaan ympärillä olevasta lehtipuuvaltaisesta sekametsästä, sillä sen kohdalla on keskittymä vanhoja jalopuita ja koristepensaita. Talo on kalliopohjalla, ja sitä edeltävien kulttuurikerrosten säilyminen on siten epätodennäköistä.

Mäen itärinteellä parinkymmenen metrin päässä laen talosta on ilmeisesti navetan jäännös. Paikalla on kaksi nelikulmaista kuoppaa, joiden ympärillä on mahdollisia kivijalkakiviä. Kuopat ovat aluskasvillisuuden, pajujen, nokkosten ja roskien peitossa.

Getbackan pohjoisrinteellä on joitakin aluskasvillisuuden peittämiä epämääräisiä kumpareita.

Nykyinen Getbackan tila on kylämäen vierellä idässä. Talon pihamaa on täynnä työkoneita, rakennusmateriaaleja ja työmaakoppeja.

Tonttimaan ympäristön maankäyttö on pikku hiljaa muuttumassa. Omakotitaloalueet ovat alkaneet lähestyä kylämäkeä sekä lännessä että etelästä.

Havaintomahdollisuudet olivat pensaista ja aluskasvillisuudesta huolimatta kohtalaisen hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A?

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699j.

Giöker, Adam 1735.

Westermark, Nils 1758.

Hartman, Carl Johan 1772–1773.

Kohde 30

Kylä MEILBY-SJÖSKOG	Tontti Meilby, säteri	Koordinaatit pkoo: 6694929; ikoo: 3382081	Peruskartta 2043 2
-------------------------------	---------------------------------	--	------------------------------

Historia

Meilby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1512 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Meilbyssä oli 12 taloa. Vuoden 1550 maakirjan mukaan yksi talo oli ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Meilbyn tontti on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 laatimalle kartalle. Meilbyn vanha päärakennus on rakennettu vuoden 1805 jälkeen (VKY, s. 118).

Kuvaus

Meilbyn tontti on sijainnut Vantaanjoesta pohjoiseen kohoavan rinteen yläosassa olevalla terassilla. Tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Rakentamattomana on pihamaata ja tontin laitoja. Rakennukset ovat pääasiassa kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on muuttunut jonkin verran. Tontti rajautuu lännestä ja pohjoisesta omakotialueeseen sekä idästä Riipolantiehen. Vantaanjoen puolella etelässä on edelleen peltoa.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B?

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699j.
Göker, Adam 1735.
Westermark, Nils 1758.
Hartman, C. J 1772–1773.

Kohde 31

Kylä MEILBY-SJÖSKOG	Tontti Heikkilä, Marttila	Koordinaatit pkoo: 6694877; ikoo: 3382313	Peruskartta 2043 2
-------------------------------	-------------------------------------	--	------------------------------

Historia

Meilby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1512 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Meilbyssä oli 12 taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella yksi talo oli ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Heikkilän ja Marttilan tontit on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 laatimalle kartalle.

Kuvaus

Katriinantien ja Riipolantien risteyksen kaakkoispuolella olevalla matalalla kumpareella sijaitseva Heikkilän tontti on edelleen käytössä. Tonttimaalla on sekä kevytrakenteisia asuinrakennuksia että raskasrakenteisia maatalousrakennuksia. Rakentamattomana on ainoastaan pihaa ja tontin laitoja.

Heikkilän ympäristön maankäyttö on pysynyt pääosin vanhankaltaisena, ja tontti on pohjoista lukuun ottamatta edelleen peltojen reunustama.

Marttilan tonttimaa on sijainnut Katriinantien pohjoispuolella Heikkilän kohdalla. Tontti on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Rakentamattomana on lähinnä pihoja ja tontin laitoja. Tontilla on sekä raskas- että kevytrakenteisiä rakennuksia. Tontti rajautuu etelästä Katriinantiehen, lännestä Riipolantiehen, idästä peltoon ja pohjoisesta omakotialueeseen.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699j.
Göker, Adam 1735.
Westermark, Nils 1758.
Hartman, Carl Johan 1772–1773.

Kohde 32

Kylä MEILBY-SJÖSKOG	Tontti Knapbacka	Koordinaatit pkoo: 6694681; ikoo: 3382797	Peruskartta 2043 2
-------------------------------	----------------------------	--	------------------------------

Historia

Meilby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1512 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Meilbyssä oli 12 taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella yksi talo oli ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Knapbackan tontti on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 piirtämälle kartalle.

Kuvaus

Tontti on sijainnut Vantaanjoen pohjoisrannalla olevalla peltojen ympäröimällä mäellä. Paikan maankäyttö on muuttunut voimakkaasti. Mäen laella ja rinteillä on nykyään Katrinebergin sairaala pysäköintialueineen ja kerrostaloineen. Lisäksi mäen kaakkoispuolta kiertää kerrostaloalue. Rakentamattomana on ainoastaan pihoja ja kallion laki.

Mäen lounaisnurkassa on säilynyt vuoden 1800 tienoilta peräisin oleva Katrinebergin kartanon päärakennus (VKY, s. 119). Kartano sijaitsee rinteellä olevalla terassilla, joka sopisi vanhaksi tontin paikaksi. Kartanon ympärillä on rakentamatonta puistoa ja koillisessa kevytrakenteinen vanha aitta.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät ja mäen rämeikköisellä etelärinteellä huonot.

Rauhoitusluokka

Katrinebergin kartanon ympäristö II; sairaala- ja kerrostaloalue III.

Arkeologinen arvo

Katrinebergin kartanon ympäristö B; sairaala- ja kerrostaloalue C.

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699j.

Giöker, Adam 1735.

Westermark, Nils 1758.

Hartman, Carl Johan 1772–1773.

Kohde 33

Kylä MEILBY-SJÖSKOG	Tontti Yvjas/Ylösjoki	Koordinaatit pkoo: 6694325; ikoo: 3382257	Peruskartta 2043 2
-------------------------------	---------------------------------	--	------------------------------

Historia

Meilby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1512 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Meilbyssä oli 12 taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella yksi talo oli ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Yvjas ja Ylösjoki on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 laatimalle kartalle.

Kuvaus

Molemmat tonttimaat sijaitsevat Vantaanjoen etelärannalla olevilla mäen nyppylöillä. Tontit ovat pysyneet käytössä nykyaikaan saakka. Rakentamattomana on lähinnä pihamaata ja tonttien laitoja. Tonteilla on sekä raskas- että kevytrakenteisiä taloja.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt pääosin vanhankaltaisena. Tonttimaat rajautuvat edelleen peltoihin. Suuri muutos miljöössä on tonttien välitse kulkeva Riipiläntie.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699j.

Giöker, Adam 1735.

Westermark, Nils 1758.

Hartman, Carl Johan 1772–1773.

Kohde 34

Kylä ÖVITSBÖLE	Tontti	Koordinaatit pkoo: 6686878; ikoo: 3384785	Peruskartta 2043 4
--------------------------	---------------	--	------------------------------

Historia

Övitsböle mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1417 (Sv. Dipl., ser. II n:o 2332). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Ylästössä oli neljä taloa. Samuel Brotheruksen kartalle vuodelta 1699 on merkitty Ylästöön kuusi taloa: Syrakas, Clemes, Sutars, Smedz, Ollas ja Ollas.

Kuvaus

Lehtikumuntien ja Itäpellontien risteyksen tienoilla sijainnut tonttimaa on nykyään tiivistä omakotitaloaluetta. Rakentamattomana on ainoastaan pihoja. Lisäksi tontin keskuksessa on jäljellä yksi vanhempi talo pihapiireineen.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihamailla hyvät.

Rauhoitusluokka

Tontin keskus II; muutoin III.

Arkeologinen arvo

Tontin keskus B-, muutoin C.

Asiakirjalähteet

FMU 1492 (Tolkby, Helsinge 1.3.1417); REA 368 (Tolkby, Helsinge 1.3.1417); Sv. Dipl., ser. II n:o 2332 (Tolko by, 1.3.1417).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699c.

Westermark, Nils 1747a.

Kohde 35

Kylä RÄCKHALS	Tontti	Koordinaatit pkoo: 6691065; ikoo: 3392349	Peruskartta 2043 5
-------------------------	---------------	--	------------------------------

Historia

Räckhals mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1401 (FMU 1145). Kylä ei esiinny enää 1500-luvun puolivälin verokirjoissa. Räckhalsia ei ole myöskään merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 laatimalle kartalle. Paikalla on kuitenkin ollut vuonna 1776 suoritettun Isonjaon aikana tontti ja autiopelto (Kepsu 2005, s. 142).

Kuvaus

Tonttimaan kohdalla on Talvikkitie ja kevyenliikenteen alikulkusilta. Vanhat rakenteet ja kulttuurikerrokset ovat todennäköisesti tuhoutuneet täysin rakennustöissä.

Rauhoitusluokka

III

Arkeologinen arvo

C

Asiakirjalähteet

FMU 1145 (1401); Pirinen 1951, s. 94–97 (1492).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699g.

Bonej, Johan 1768-1769.

Kohde 36

Kylä
RIPUBY

Koordinaatit
pkoo: 6694445; ikoo:
3380771

Peruskartta
2043 2

Historia

Ripuby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1511 (FMU 5560). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Ripubyssä oli yhdeksän talonpoikaa. Ripubyn tontti on merkitty Hendrik Otto Brinckin vuosina 1734–1735 piirtämälle kartalle. Ribuby on kylän vanhin tonttima (Kepsu 2005, s. 136).

Kuvaus

Vantaanjoen pohjoispuolisella rantaterassilla sijaitseva tonttima on edelleen käytössä. Rakentamattomana on vain pihoja ja Vantaanjoen puoleinen loiva rinne. Suuri osa rakennuksista on kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt suurelta osin vanhankaltaisena. Tontin itä- ja pohjoispuolella on edelleen pellot. Lännessä omakotialoalue on sen sijaan levinnyt lähes tonttiin kiinni.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihamaalla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 5560 (Helsingin 1511).

Karttalähteet

Brinck, Hend: Otto 1734-1735.

Hasselblatt, J. D. 1763-1764.

Kohde 37

Kylä
RIPUBY

Tontti
Luhtaanmäki

Koordinaatit
pkoo: 6694832; ikoo:
3379105

Peruskartta
2043 2

Historia

Ripuby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1511 (FMU 5560). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Ripubyssä oli yhdeksän talonpoikaa. Luhtaanmäen tontti on merkitty Hendrik Otto Brinckin vuosina 1734–1735 piirtämälle kartalle.

Kuvaus

Peltojen ympäröimällä mäellä sijaitseva tonttima on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Tontin keskeisimmillä paikoilla on edelleen talot. Tontilla on sekä raskas- että kevytrakenteisia rakennuksia. Mäen laella oleva terassi on suurelta osin rakentamaton. Muutoin rakentamattomana on pihojen ohella mäen pohjois- ja itärinne.

Mäen pohjoisrinteellä on kapea noin 10–15 metriä leveä terassi, jonka länsiosassa on mahdollinen kellarikuoppa. Rinteeseen kaivetun pohjakaavaltaan soikean kuopan halkaisija on noin 10 metriä ja syvyys noin 0,5 metriä. Kuopalla on noin kaksi metriä leveät seinävallit. Vallissa ei näy aukkoa. Kuoppa on aluskasvillisuuden peitossa.

Ympäristön maankäyttö on muuttunut jonkin verran uusien omakotitalojen, Vanhan Hämeenlinnantien ja Hämeenlinnanväylän rakentamisen vuoksi.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät. Mäen rinteet olivat sen sijaan vesakoituneet ja aluskasvillisuuden peitossa.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 5560 (Helsingin 1511)

Karttalähteet

Brinck, Hend: Otto 1734-1735.

Hasselblatt, J. D 1763-1764.

Kohde 38

Kylä RIPUBY	Tontti Seppälä	Koordinaatit pkoo: 6694935; ikoo: 3381731	Peruskartta 2043 2
------------------------------	---------------------------------	--	------------------------------

Historia

Ripuby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1511 (FMU 5560). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Ripubyssä oli yhdeksän talonpoikaa. Ripubyn Seppälän tontti on merkitty Hendrik Otto Brinckin vuosina 1734–1735 piirtämälle kartalle.

Kuvaus

Matalalla peltojen ympäröimällä mäellä sijaitsevalla tontilla on nykyään vuonna 1889 rakennettu Königstedtin koulu (VKY, s. 117). Rakentamattomana on vain koulun pihamaa. Ympäristön maankäyttö on muuttunut ajan kuluessa jonkin verran sekä omakotitalojen että Solbackantien rakentamisen vuoksi.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla koulunpihalla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 5560 (Helsinge 1511).

Karttalähteet

Brinck, Hend: Otto 1734-1735.

Hasselblatt, J. D 1763-1764.

Kohde 39

Kylä SILLBÖLE	Tontti	Koordinaatit pkoo: 6687223; ikoo: 3383295	Peruskartta 2043 1
--------------------------------	---------------	--	------------------------------

Historia

Sillböle mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1517 (Kerkkonen 1963, s. 113). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan kylässä oli kaksi taloa. Sillbölen tontti on merkitty vuodelta 1781 peräisin olevalle Timothy Winterin kartalle.

Kuvaus

Vantaanjoen itärannalla olevalla mäellä sijaitseva tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Tontilla on sekä raskas- että kevytrakenteisia rakennuksia. Tontin kaakkoiskulmassa on laajempi rakentamaton alue. Muutoin tyhjänä on vain pihamaata ja tontin laitoja. Tontti rajautuu lounaasta ja etelästä peltoon, lännestä ja pohjoisesta metsään ja idästä Silvolan tekoaltaaseen.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt osittain vanhankaltaisena. Silvolan tekoaltaan rakentaminen on kuitenkin vaikuttanut voimakkaasti tontin itäpuolen topografiaan.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihalla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699b.

Winther, Timothy 1781.

Kohde 40

Kylä SKATTMANSBY	Tontti Nederbyggarne	Koordinaatit pkoo: 6687288; ikoo: 3386809	Peruskartta 2043 4
----------------------------	--------------------------------	--	------------------------------

Historia

Skattmansby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1480 (FMU 3824). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) perusteella Veromiehenkylässä on ollut kahdeksan taloa. Vuoden 1550 maakirjan mukaan kaksi taloa on ollut ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Tontti on merkitty Samuel Brotheruksen vuoden 1699 kartalle. Tontti on tullut käyttöön vuoden 1700 tienoilla, ja sinne ovat vuoteen 1760 mennessä siirtyneet talot Spanski, Sandbacka, Storbäckas ja Lillbäckas (Kepsu 2005, s. 146).

Kuvaus

Krakanojan itärannalla olevalla pellolla sijaitseva tonttimaa jakaantuu peltotien etelä- ja pohjoispuolelle. Pohjoispuolella on Krakanojan ja pellon välissä nokkosta kasvava valli, jonka maat ovat ilmeisesti peräisin ojan ruoppauksesta. Tontin kasvillisuus ei erotu mitenkään muusta pellosta. Tonttimaalla tehdyissä kairauksissa ei havaittu peltosavessa kerrostumia. Pintapöiminnan yhteydessä löydettiin tiiltä, luuta, punasavikeramiikkaa ja palanutta savea (KM 2005075: 5-13). Peltotien pohjoispuolelta saatiin enemmän löytöjä kuin eteläpuolelta.

Havaintomahdollisuudet olivat kohtalaiset, sillä pelto oli vastikään puitu. Maassa olevien korsien vuoksi näkyvyys oli kuitenkin paikoin huono.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A

Asiakirjalähteet

FMU 3842 (v. 1480), 5288 (v. 1507), 6403 (v. 1527).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699f.

Westermark, Nils 1760.

Kohde 41

Kylä SKATTMANSBY	Tontti Backas	Koordinaatit pkoo: 6687607; ikoo: 3386858	Peruskartta 2043 4
----------------------------	-------------------------	--	------------------------------

Historia

Skattmansby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1480 (FMU 3824). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Veromiehenkylässä oli kahdeksan taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella kaksi taloa oli lisäksi ulkokyläläisten omistuksessa (KA 2986; VMATK). Tontti on merkitty Samuel Brotheruksen vuoden 1699 kartalle. Paikalla oli tuolloin neljä tilaa: Silfwastas, Backas, Anntas ja säteri.

Kuvaus

Tonttimaa on sijainnut peltojen ympäröimällä Backasin mäellä. Mäellä on nykyään Backasin kartano pää-, asuin- ja talourakennuksineen. Mäen juurella ja rinteellä lounaassa ja etelässä on laaja puutarhamyymälä kasvihuoneineen ja pysäköintialueineen. Rakentamattomana ovat sekä laella oleva puisto että mäen rinteet lounasta lukuun ottamatta.

Kylämäen arkeologista arvoa on vaikea määrittää puiston, puutarhamyymälän ja pysäköintialueiden rakentamisesta mahdollisesti aiheutuneiden muutosten vuoksi. Mäellä on kuitenkin neljä arkeologisesti kiinnostavaa kohtaa:

1. Mäen eteläpuolella sijaitseva puutarhaliikkeen pysäköintialue muodostaa laajan terassin. Terassi on luultavasti syntynyt vasta pysäköintialueen rakentamisen aikana. Terassin sijainti mäen etelärinteellä sopisi kuitenkin hyvin kylän paikaksi.
2. Mäen lounaisosassa on terassi. Terassi on ilmeisesti pääosin muotoutunut paikalla olevaa pysäköintialuetta rakennettaessa.
3. Mäen laki on tasainen. Laki on saatettu tasata vasta puiston rakentamisen yhteydessä. Kartanon vuonna 1818 rakennettu päärakennus sijaitsee laen itäpuolella (VKY, s. 150). Noin ¾ laesta on rakentamattomana.
4. Mäen koillispuolisella rinteellä on noin 11 x 6 metriä laaja terassi. Terassin reunoilla ja kulmissa näkyy kivijalkakiviä. Paikan kasvillisuus, runsaasti saniaisia ja nokkosia, eroaa selkeästi ympäröivällä olevan puiston nurmikosta.

Ympäristön maankäyttö on jonkin verran muuttunut. Kartanonmäen etelä- ja länsipuolella on edelleen peltoa. Idässä on sen sijaan uusi pienkerrostaloalue. Lisäksi puutarhaliike on vaikuttanut voimakkaasti mäen lounais- ja eteläpuolen topografiaan.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla kartanonmäellä hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 3842 (v. 1480), 5288 (v. 1507), 6403 (v. 1527).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699f.

Westermark, Nils 1760.

Kohde 42**Kylä**
SOTTUNGSBY**Tontti**
Bisa**Koordinaatit**
pkoo: 6688310; ikoo:
3397369**Peruskartta**
2043 7**Historia**

Sottungsby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Seuraavat Sotungiin liittyvät tiedot löytyvät Uudenmaan vuoden 1540 maakirjasta (KA 2920, Es 703). Sotungissa oli tuolloin 12 tilaa. Bisan tontti on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle.

Kuvaus

Tonttimaa sijaitsee Krapuojan itärannalla olevalla peltojen ympäröimällä matalalla kumpareella. Tontilla on nykyään sekä raskas- että kevytrakenteisia rakennuksia. Rakentamattomana on ainoastaan pihamaata ja tontin laitoja.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihamaalla hyvät.

Rauhoitusluokka

II; raskasrakenteisten maatalousrakennusten kohdalla III.

Arkeologinen arvo

B; raskasrakenteisten maatalousrakennusten kohdalla C.

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19.12.1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 43**Kylä**
SOTTUNGSBY**Tontti**
Myrbacka**Koordinaatit**
pkoo: 6686623; ikoo:
3397017**Peruskartta**
2043 7**Historia**

Sottungsby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Seuraavat Sotungiin liittyvät tiedot löytyvät Uudenmaan vuoden 1540 maakirjasta (KA 2920, Es 703). Sotungissa oli tuolloin 12 tilaa. Myrbacka on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle. Nykyinen asuinrakennus on 1880-luvulta ja varastorakennus 1850-luvulta (VKY, s. 255).

Kuvaus

Tontti sijaitsee Krapuojan itäpuolella olevalla peltojen ympäröimällä mäellä. Mäen itseinä on lähes pystysuora. Lännessä pellot jatkuvat mäen päällä kulkevalle hiekkatielle saakka. Myrbackan nykyiset talot ovat hiekkatien itäpuolelle jäävällä terassilla. Suuri osa tontin tämänhetkisistä rakennuksista on kevytrakenteisia. Tonttimaasta on noin 1/2 rakentamatonta. Rakentamattomat alueet ovat pääasiassa pihamaata ja tontin reunoja. Nykyisten talojen välissä laella olevassa rakentamattomassa tilassa on voinut hyvinkin säilyä vanhoja kulttuurikerroksia. Maan pinnalle ei kuitenkaan näy rakenteita.

Tonttimaan ympäristön maankäyttö on pysynyt vanhankaltaisena.

Havaintomahdollisuudet olivat hyvät. Alueella on sekä hyvin hoidettua pihamaata että lehtipuuvaltaista sekametsää.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19.12.1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 44

Kylä SOTTUNGSBY	Tontti Nissbacka	Koordinaatit pkoo: 6686961; ikoo: 3396469	Peruskartta 2043 7
----------------------------------	-----------------------------------	--	------------------------------

Historia

Sottungsby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Seuraavat Sotungiin liittyvät tiedot löytyvät Uudenmaan vuoden 1540 maakirjasta (KA 2920, Es 703). Sotungissa oli tuolloin 12 tilaa. Tontti on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle. Paikalla oli tuolloin kaksi Nissas-nimistä taloa.

Kuvaus

Mäen itärinteen alaosassa olevalla terassilla sijaitseva tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Paikalla on nykyään taidegalleriana toimiva 1920-luvulla rakennettu viljamakasiini. Pääosa tonttimaasta (n. ¾) on tänä päivänä tyhjillään. Tontilla näkyy useita purettujen rakennusten paikkoja. Tontin pohjoispäässä erottuu iso pohjakaavaltaan L-muotoinen rakennus terassina ja kivijalkana. L-muotoisen rakennuksen pohjoispuolella on vedellä täyttynyt kellari. Tontin etelärinnettä on pengerrytetty jonkin verran puiston rakentamisen yhteydessä.

Tonttimaan länsipuolella olevalla rinteellä on ainakin kolme rakennuksen pohjaa. Kyseiset rakennukset on merkitty Helsingin pitäjän vuoden 1932 pitäjänkarttaan.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt osin vanhankaltaisena. Tonttimaa on edelleen pohjoisesta etelään peltojen reunustama. Omakotitaloalue on kuitenkin alkanut lähestyä pohjoisesta tonttia. Lisäksi Sotungintien lounaispuolella on tontin kohdalla Sotungin lukio ja yläkoulu.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihamaalla ja veistospuistossa hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19.12.1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 45

Kylä SOTTUNGSBY	Tontti Kullobacka, Langis	Koordinaatit pkoo: 6687769; ikoo: 339745	Peruskartta 2043 7
----------------------------------	--	---	------------------------------

Historia

Sottungsby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Seuraavat Sotungiin liittyvät tiedot löytyvät Uudenmaan vuoden 1540 maakirjasta (KA 2920, Es 703). Sotungissa oli tuolloin 12 tilaa. Kullobackan ja Langiksen tontit on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle.

Kuvaus

Krapuojan itärannalla olevan mäen etelä- ja itärinteillä sijainnut tonttimaa on edelleen käytössä. Rakentamattomana on ainoastaan pihoja ja tonttien laitoja. Tonteilla on sekä raskas- että kevytrakenteisiä rakennuksia.

Kylämäen kaakkoisrinteellä on kalkkiuunin jäännös. Rinteseen kaivettu uuni on pohjakaavaltaan hevosenkengänmuotoinen. Uunin vallien leveydet ovat noin kaksi metriä. Uunin sisätilan syvyys on noin neljä metriä. Vallien laelta on uunin pohjalle noin 1,5 metrin matka. Uunilla on kivetetyt seinät. Uunin etuseinä on kiinni. Maassa on jonkin verran tiiliä ja kalkkikiviä.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt vanhankaltaisena lukuun ottamatta omakotitaloja varten tehtyjä terasseja. Tonttimaat ovat edelleen peltojen reunustamia.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihilla hyvät. Kalkkiuunin ympäristö oli sen sijaan paikoin lähes läpipääsemätöntä pensaikkaa.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19.12.1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 46

Kylä
SOTTUNGSBY

Tontti
Kuppis, Nygård,
Smeds

Koordinaatit
pkoo: 6687186; ikoo:
3397284

Peruskartta
2043 7

Historia

Sottungsby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Seuraavat Sotungiin liittyvät tiedot löytyvät Uudenmaan vuoden 1540 maakirjasta (KA 2920, Es 703). Sotungissa oli tuolloin 12 tilaa. Tontit on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle. Kyseessä on ilmeisesti Sottungsbyn vanha kyläkeskus (Kepsu 2005, s. 155). Kuppiksen päärakennus on 1850-luvulta. Nygård on rakennettu 1700-luvulla. (VKY, s. 240–241.)

Kuvaus

Krapuojan vastakkaisilla rannoilla sijaitsevilla peltojen ympäröimillä mäillä olevat tontit ovat pysyneet käytössä nykyaikaan saakka. Kuppis ja Smeds sijaitsevat Krapuojan länsipuolella ja Nygård itäpuolella. Rakentamattomana on lähinnä pihoja ja tonttien laitoja. Pääosa tonteilla olevista rakennuksista on kevytrakenteisia. Tonttimaiden topografiassa on tapahtunut jonkin verran muutoksia omakotitalojen ja Nygårdsiin perustetun ravintolan vuoksi. Ravintolan yhteyteen on rakennettu asfalttipiha, pysäköintialue ja nuotiopaikka.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt vanhankaltaisena.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19.12.1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708b.

Westermark, Nils 1761–1762.

Kohde 47

Kylä TAVASTBY	Tontti Tavastkulla	Koordinaatit pkoo: 6687220; ikoo: 3378333	Peruskartta 2043 1
-------------------------	------------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V-P 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Tavastby mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704). Kylässä oli tuolloin 17 taloa (KA 2936, Es 704; VMATK). Tavastkulla on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 piirtämille kartoille. Tavastkullan tontille on perustettu säteri 1500-luvulla (Kepsu 2005, s. 167).

Kuvaus

Kakolanmäen etelärinteen alaosassa olevalla peltoon pistävällä "niemekkeellä" sijaitseva tonttimaa on täysin autio. Tonttia rajaavat lännessä ja pohjoisessa olevista pelloista jyrkät rinteet. Tonttimaan pohjoispäässä on kallionpaljastuma. Tontti on kasvillisuudeltaan lähinnä niittyä. Alueella on runsaasti heinäkasveja, koiranputkia, nokkosia, marjapensaita ja pihlajia. Lehti- ja havupuuta on etenkin tonttimaan länsi- ja eteläreunoilla.

Havaintomahdollisuudet olivat runsaasta aluskasvillisuudesta huolimatta hyvät. Tonttimaalla on useiden rakennusten jäännöksiä:

Rakennus 1

Etelässä on noin 20 x 10 metriä laaja pohjakaavaltaan suorakulmainen kumpare, jonka länsipäässä on noin 5 x 5 metriä laaja ja 1,5 metriä korkea kohouma (uuni?) ja itäpäässä pensaikkoo. Kivijalkaa ei erotu.

Rakennus 2

Pohjoisessa on pohjakaavaltaan suorakulmainen noin 6 x 3 metriä laaja ja 1,5 metriä syvä kuoppa, joka on täynnä kiviä, nokkosia ja vadelmapensaita. Kyseessä on ilmeisesti kellari, jonka sisäänkäynti on ollut pohjoisessa. Kuopan ympäriltä erottuu mahdollisia kivijalkakiviä. Kuopan länsipuolella on noin 10 x 4 metriä laaja pensaikko, jonka reunoilla näkyy kiviä.

Rakennus 3

Tontin luoteisosassa pellon vierellä on noin 20 x 5 metriä laaja terassi, jonka molemmissa päissä on 2 x 3 metriä laajat kumpareet. Kaakossa olevan kumpareen vierellä on ilmeisesti kivijalkakiviä.

Rakennus 4

Tontin luoteiskulmassa on kallionkielekkeellä noin 4 x 4 metriä laaja pajukkoa kasvava kumpare, jota ympäröivät kivirivit. Kivien halkaisijat ovat noin 0,5 metriä.

Mahdolliset uunit

Tontin eteläpuolella on kaksi pohjakaavaltaan nelikulmaista noin 2 x 2 metriä laajaa aluskasvillisuuden peittämää kumpareta.

Tonttimaalle tehtiin kaksi koekuoppaa:

Koekuoppa 1

Tonttimaan eteläisimmän rakennuksen sisälle mahdollisen uunin vierelle tehtiin 0,5 x 0,5 metriä laaja koekuoppa. Heti pintaturpeen alta esiin tulleen mullan yläosasta löydettiin liitupiipun pala ja tiilimurskaa (KM 2005075: 23–24, 26). Multaa kaivettaessa saatiin talteen palanutta savea ja tiilimurskaa. Kuopan pohjalla oli vaaleaa soraa.

Koekuoppa 2

Tonttimaan keskivaiheille mahdolliselle pihamaalle tehtiin 0,5 x 0,5 metriä laaja koekuoppa. Turpeen alla olleesta mullasta tuli löytöinä tiilimurskaa. Mullan alta paljastuneesta ruskeasta mullansekaisesta hiekasta saatiin talteen naula ja fajanssia (KM 2005075: 21–22, 25, 27).

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.

Brotherus, Samuel 1700a.

Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 48

Kylä TAVASTBY	Tontti Skrattböle	Koordinaatit pkoo: 6686953; ikoo: 3377149	Peruskartta 2043 1
-------------------------	-----------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V-P 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Skrattböle mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1556. Skrattbölessä on ollut tuolloin kaksi taloa. (KA 2936, Es 704; VMATK.) Saulo Kepsun mukaan (2005, s. 167) Skrattböle on sijainnut Hämeenkylin pohjoisosassa.

Kuvaus

Kahden mäen väliin jäävässä "laaksossa" sijaitsevalla tonttimaalla on nykyään omakotitaloja ja ratsutila. Rakennustyöt ovat vaikuttaneet jonkin verran paikan topografiaan. Myös ympäristön maankäyttö on muuttunut. Tontti on jäänyt omakotitaloalueen ja Kehä III:n väliin. Lisäksi tontin eteläpuolinen pelto on metsittymässä.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetulla pihalla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B-

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.
Brotherus, Samuel 1700a.
Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 49

Kylä TAVASTBY	Tontti Skobbars/Backas	Koordinaatit pkoo: 6685929; ikoo: 3377512	Peruskartta 2043 1
-------------------------	----------------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V-P 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Tavastby mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704). Kylässä oli tuolloin 17 taloa (KA 2936, Es 704; VMATK). Skobbars on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 piirtämille kartoille.

Kuvaus

Tonttimaan on sijainnut peltojen ympäröimällä mäellä, jonka laen keskikohdan ylitse kulkee Suuri rantatie. Rantatien pohjoispuoli on nykyään pienkerrostaloaluetta. Mäen kaakkoispuolella on koulu pihamaineen. Mäen laella Rantatien eteläpuolella on säilynyt vanha pihapiiri pää- ja ulkorakennuksineen. Rakentamattomina ovat ainoastaan pihamaa ja tontin laidat. Rakennukset ovat kevytrakenteisia.

Kylämäen rinteillä ei ole rakennuspaikoiksi sopivia terasseja.

Havaintomahdollisuudet olivat hyvät hoidetuilla pihalla ja huonot mäen lehtipuuvältaista sekametsää kasvavilla jyrkillä rinteillä.

Rauhoitusluokka

II; Kerrostaloalueella III.

Arkeologinen arvo

B; Kerrostaloalueella C.

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.
Brotherus, Samuel 1700a.
Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 50

Kylä TAVASTBY	Tontti Greisas	Koordinaatit pkoo: 6686008; ikoo: 3377378	Peruskartta 2043 1
-------------------------	--------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V-P 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Tavastby mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704). Kylässä oli tuolloin 17 taloa (KA 2936, Es 704; VMATK). Greisas on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 laatimille kartoille.

Kuvaus

Vanha tonttimaan näkyy nykyään pellolla olevana matalana kumpareena. Tontin kasvillisuus eroaa jonkin verran ympäristöstään. Viljan joukossa on mm. apilaa, nokkosta ja päivänkakkaroita. Pintapöiminnassa löydettiin tontilta jonkin verran palanutta savea ja fajanssia (KM 2005075: 16, 18). Pellossa on tonttimaan kohdalla myös ympäristöä enemmän tiiliä ja kiviä.

Havaintomahdollisuudet olivat kohtalaiset, sillä viljat oli juuri puitu. Maahan jääneet viljankorret estivät kuitenkin paikoin näkyvyyden täysin.

Koekuopat ja -kairaukset

Tonttimaalle tehdyissä kairauksissa ei havaittu tiiviissä peltosavessa erillisiä kerrostumia.

Tonttimaan keskusosaan tehtiin 0,5 x 0,5 metriä laaja koekuoppa. Saven joukossa oli palanutta savea ja hiukan tiilimurskaa (KM 2005075: 14, 15, 19). Noin 25 senttimetrin syvyydessä alkoi tumma, lähes musta, hiekansekainen savi, jonka joukossa oli hiukan hiiltä ja kiviä. Hiekansekaisen saven alla oli vaaleanharmaata savea, jonka pinta oli paikoin palanut.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.
Brotherus, Samuel 1700a.
Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 51

Kylä TAVASTBY	Tontti Jussas, Labbas	Koordinaatit pkoo: 6686105; ikoo: 3377997	Peruskartta 2043 1
-------------------------	---------------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V-P 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Tavastby mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704). Kylässä oli tuolloin 17 taloa (KA 2936, Es 704; VMATK). Jussas ja Labbas on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 piirtämille kartoille.

Kuvaus

Peltojen ympäröimällä mäellä sijainnut tonttimaan on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Ympäristön maankäyttö on muuttunut täysin. Alue on nykyään täynnä omakoti-/ pienkerrostaloja. Suuren Rantatien pohjoispuolella on kuitenkin säilynyt kaksi vanhaa taloa pihapiireineen. Nedre Labbasin päärakennus on vuodelta 1864. Övre Labbasin päärakennus on 1800-luvun alkupuolelta. (VKY, s. 67–68.)

Havaintomahdollisuudet olivat hyvät hoidetuilla pihalla.

Rauhoitusluokka

Vanhat talot II; Pienkerrostaloalue III.

Arkeologinen arvo

Vanhat talot B; Pienkerrostaloalue C.

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.
Brotherus, Samuel 1700a.
Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 52

Kylä TAVASTBY	Tontti Gällas	Koordinaatit pkoo: 6686399; ikoo: 3378030	Peruskartta 2043 1
-------------------------	-------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V.-P. 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Tavastby mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704). Kylässä oli tuolloin 17 taloa (KA 2936, Es 704; VMATK). Gällas on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 piirtämille kartoille.

Kuvaus

Helsinginmäen kaakkoisrinteellä sijainneella tonttimaalla on nykyään pienkerrostaloja. Ylempänä mäen rinteellä on kalkkilouhoksen jäännöksiä.

Havaintomahdollisuudet olivat hyvät hoidetuilla pihoilla.

Rauhoitusluokka

Kalkkilouhokset II; Pienkerrostalojen kohta III.

Arkeologinen arvo

Kalkkilouhokset B; Pienkerrostalojen kohta C.

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.
Brotherus, Samuel 1700a.
Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 53

Kylä TAVASTBY	Tontti Böle	Koordinaatit pkoo: 6686649; ikoo: 3378562	Peruskartta 2043 1
-------------------------	-----------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V-P 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Tavastby mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704). Kylässä oli tuolloin 19 talonpoikaa. Bölen tontti on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 piirtämille kartoille.

Kuvaus

Tontti on kehä III:n rampin kohdalla.

Rauhoitusluokka

III

Arkeologinen arvo

C

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.
Brotherus, Samuel 1700a.
Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 54

Kylä TAVASTBY	Tontti Nyby, Gällbacka	Koordinaatit pkoo: 6686481; ikoo: 3377720	Peruskartta 2043 1
-------------------------	----------------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V-P 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Tavastby mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704). Kylässä oli tuolloin 17 taloa (KA 2936, Es 704; VMATK). Nyby ja Gällbacka on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 piirtämille kartoille.

Kuvaus

Pitkäjärven itäpuolella peltojen ympäröimällä kumpareella sijaitseva tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Tontin ympäristön maankäyttö on säilynyt vanhankaltaisena. Itse tontilla maankäyttö on sen sijaan muuttunut voimakkaasti. Paikalla on nykyään Hämeenkylässä kartanon yhteydessä toimiva kurssikeskus, johon kuuluu sekä kerrostaloja että asfaltoituja pysäköintialueita. Kaikki tämänhetkiset rakennukset sijaitsevat tonttimaan laidoilla, ja tontin keskus on puistona. Puiston pohjoispuolella on sekä tenniskenttä että asfaltoitu pysäköintialue. Kulttuurikerrosten säilyneisyysaste on selvitettävissä ainoastaan arkeologisin kaivauksin.

Havaintomahdollisuudet olivat kartanon hoidetulla piha-alueella hyvät.

Tonttimaan pohjoispuolella sijaitsevan mäen etelärinteellä olevalla terassilla on kerrostaloja. Terassi on luultavasti syntynyt vasta kerrostalojen rakentamisen yhteydessä.

Mäen lounais- ja länsipuolella olevalle metsittyneelle loivalle rinteelle on tuotu aikojen kuluessa runsaasti rakennus- ja raivausjätettä. Kun lisäksi paikalla oli tiheä aluskasvillisuus, ei muinaisjäännöksiä kyetty havaitsemaan.

Rauhoitusluokka

II; Kerrostalot III.

Arkeologinen arvo

B; Kerrostalot C.

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.
Brotherus, Samuel 1700a.
Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 55

Kylä TAVASTBY	Tontti Skinnars	Koordinaatit pkoo: 6685698; ikoo: 3377161	Peruskartta 2043 1
-------------------------	---------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V.-P. 2002: Inventointi. Museovirasto.

Historia

Tavastby mainitaan ensimmäisen kerran Uudenmaan vuoden 1543 maakirjassa (KA 2936, Es 704). Kylässä oli tuolloin 17 taloa (KA 2936, Es 704; VMATK). Skinnars on merkitty Samuel Brotheruksen vuosina 1691 ja 1700 piirtämille kartoille.

Kuvaus

Peltojen ympäröimällä matalalla kumpareella sijaitseva tonttimaa on täysin autioitunut. Mäen pohjoispuolta sivuaa keskiajalta periytyvä Suuri Rantatie eli Kuninkaantie. Koska tontilla on ollut asuinrakennuksia lähes nykypäivään saakka, erottuu pihapiiri marja- ja ruusupensaineen yhä selvästi. Tonttimaan pohjoispuolella kallion reunalla sijaitsevalla terassilla on tiheä pohjakaavaltaan suorakulmainen noin 12 x 3 metriä laaja pensaikko, jonka ympärillä näkyy rakennuksen perustuksen osia. Perustukseen on kuulunut sementistä valettuja osia.

Pohjoisen rakennuksesta noin 8-10 metriä länteen on pohjakaavaltaan suorakulmainen noin 3 x 2 metriä laaja ja noin 0,5 metriä syvä kuoppa.

Tonttimaan lounaiskulmassa sijaitsevalla kumpareen lakea hiukan matalammalla tasanteella on pellon vierellä noin 4 x 2 metriä laaja kuoppa, jonka syvyys on noin 0,5 metriä. Kuopan ympärillä on seinävallit.

Tontilla on myös muita mahdollisia rakennuksen paikkoja. Havaintomahdollisuudet olivat kuitenkin aluskasvillisuuden ja vesakon vuoksi huonot.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1691.
Brotherus, Samuel 1700a.
Brotherus, Samuel 1700b.

Kohde 56

Kylä TOLKBY	Tontti Gotens, Petas	Koordinaatit pkoo: 6686860; ikoo: 3385596	Peruskartta 2043 4
-----------------------	--------------------------------	--	------------------------------

Historia

Tolkby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1417 (FMU 1492; Sv. Dipl., ser. II n:o 2332). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Tolkinkylässä oli neljä taloa. Gotens ja Petas on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 piirtämälle kartalle. Petasin päärakennus on valmistunut vuonna 1855 (VKY, s. 145).

Kuvaus

Peltojen ympäröimillä matalilla kumpareilla sijaitsevat tonttimaat ovat edelleen käytössä. Rakentamattomat alueet ovat lähinnä pihamaata ja tonttien laitoja. Grotensista on rakentamatonta 1/3 ja Petaksesta 1/2. Suuri osa rakennuksista on kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt pääpiirteissään vanhankaltaisena.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla erinomaiset.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 1492 (Tolkby i Helsing 1 mars 1417), 4690 (17.8.1496); REA 368 (Tolkby i Helsing 1 mars 1417); Sv. Dipl., ser. II n:o 2332 (Tolko by 1.3.1417).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699e.
Westermarck, Nils 1760.

Kohde 57

Kylä TOLKBY	Tontti Bökars/Benckans	Koordinaatit pkoo: 6686860; ikoo: 3385596	Peruskartta 2043 4
-----------------------	----------------------------------	--	------------------------------

Historia

Tolkby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1417 (FMU 1492; Sv. Dipl., ser. II n:o 2332). Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704; VMATK) mukaan Tolkinkylässä oli neljä taloa. Benckas on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1699 piirtämälle kartalle.

Kuvaus

Tonttimaat on sijainnut peltojen ympäröimällä kallionnyppylällä. Rakentamattomana on lähinnä pihamaata ja tontin laitoja. Tontin länsipäässä on hiukan laajempi rakentamaton alue. Pääosa tontin rakennuksista on kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on pysynyt pääpiirteissään vanhankaltaisena.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla piholla erinomaiset.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 1492 (Tolkby i Helsing 1 mars 1417), 4690 (17.8.1496); REA 368 (Tolkby i Helsing 1 mars 1417); Sv. Dipl., ser. II n:o 2332 (Tolko by 1.3.1417).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699e.
Westermarck, Nils 1760.

Kohde 58

Kylä VÄSTERSUNDOM	Tontti Mässböle	Koordinaatit pkoo: 6684853; ikoo: 3397025	Peruskartta 2043 7
-----------------------------	---------------------------	--	------------------------------

Historia

Samuel Brotheruksen vuoden 1708 kartalle on merkitty Heikbackasta pohjoiseen peltoryhmä, jonka yhteydessä on bööl-nimiä (esim. Mäss bööl).

Kuvaus

Jyrkän kallion seinämän juurella on länteen peltoon pistävä niemekkeenomainen terassi. Paikka eroaa ympäristöstään avoimen niittymäisen kasvillisuutensa vuoksi. Paikalla kasvaa lähinnä katajaa, heinikkoa ja lehtipuita.

Terassin pohjoisreunalta erottuu kolme selvää kiveystä:

- 1) Ison kiven eteläpuolella on rivissä kaksi sammaleen ja heinän peitossa olevaa lohkokiveä (Ø 0,5 m). Kiveyksen vierellä luoteessa on pohjakaavaltaan suorakulmainen noin 2 x 3 metriä laaja kataja-alue.
- 2) Edellisestä rakenteesta muutaman metrin koilliseen on paalunsijaa muistuttava sammaleen ja heinän peitossa oleva kivikehä, jonka halkaisija on noin metri. Kivet ovat lohkokiviä, joiden halkaisija on noin 0,5 metriä.
- 3) Edellisestä noin metrin koilliseen on samankaltainen, mutta huonokuntoisempi, heinän peittämä kivikehä, jonka halkaisija on noin metri. Kivet ovat lohkokiviä, joiden halkaisija on noin 0,5 metriä.

Vaikutti siltä, että kiveykset saattaisivat olla ladon jäännöksiä.

Terassin reunalla on siellä täällä yksittäisiä irtokiviä riveissä. Kyseiset kivet ovat luultavasti peräisin pellostä.

Havaintomahdollisuudet olivat kohtalaisen hyvät. Tiheä aluskasvillisuus esti kuitenkin paikoin näkyvyyden lähes täysin.

Terassille tehtiin jonkin verran kairauksia. Yleensä kallio tuli vastaan heti pintaturpeen jälkeen. Ainoastaan edellä mainitun katajapensaikon kohdalla oli enemmän maata. Selkeää kulttuurikerrosta ei kuitenkaan erottunut.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A?

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708a.

Kohde 59

Kylä VÄSTERSUNDOM	Tontti Heikbacka	Koordinaatit pkoo: 6683996; ikoo: 3397326	Peruskartta 2043 7
-----------------------------	----------------------------	--	------------------------------

Historia

Länsisalmen kylä mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Seuraavat Länsisalmeen liittyvät tiedot löytyvät Uudenmaan vuoden 1540 maakirjasta (KA 2920, Es 703). Verokirjoista ilmenee Länsisalmeen kuuluneen 1540-luvulla 11 tilaa (KA SAY). Heikbackan tontti ja siellä olevat kuusi taloa (Heickass, Nybon, Nicku, Nilssas, Kerr ja Harpars) on merkitty Samuel Brotheruksen vuonna 1708 piirtämälle kartalle.

Kuvaus

Mäen harjanteen pohjoisrinteen alaosassa olevalla terrassilla sijaitseva tonttimaa on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Kylän talot ovat olleet Harparsintien varrella, ja kyseessä on siten ns. raittikylä. Tonttimaa on lännestä, pohjoisesta ja idästä peltojen reunustama. Etelässä on vesakoitunut sekametsä.

Kylän talot ovat jakaantuneet kahdelle vierekkäiselle kummulle. Nykyiset talot ovat kahta Hetbackantien ja Harparsintien risteyksen verstasrakennusta lukuun ottamatta tien koillis- ja itäpuolella. Ainoa tien lounaispuolella erottuva rakennus on 1900-luvulla puretun navetan pohja. Tien vierellä lounaassa on kuitenkin selvä 20–30 metriä leveä terassi. Lisäksi aivan terassin koillispäässä on pohjakaavaltaan nelikulmainen noin 10 x 20 metriä laaja kumpare (rakennus?). Pääosa tontilla olevista rakennuksista on kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäytössä ei ole tapahtunut suuria muutoksia lukuun ottamatta edellä mainittuja kahta verstasrakennusta ja joitakin uusia omakotitaloja.

Havaintomahdollisuudet olivat rakennusten pihamailla hyvät. Muualla aluskasvillisuus, pensaat ja vesakko vaikeuttivat havaintojen tekoa.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19 december 1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708a.

Kohde 60

Kylä VÄSTERSUNDOM	Tontti Västerkulla	Koordinaatit pkoo: 6683055; ikoo: 3396380	Peruskartta 2043 7
-----------------------------	------------------------------	--	------------------------------

Historia

Länsisalmen kylä mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Westerkulla-nimi esiintyy lähteissä vuonna 1587. Westerkullan kartano syntyi vuonna 1626, kun liivimaalaiselle aatelismiehelle Reinhold Wunschille läänitetystä kymmenestä tilasta erotettiin neljä tilaa säteriksi. (Hagelstam 1930, s. 244–245.). Kartanon tontti on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle. Nykyinen kartanon päärakennus on rakennettu vuosina 1827–1828 (VKY, s. 246).

Kuvaus

Tontilla on Västerkullan kartano pää- ja talousakennuksineen. Rakentamattomana on lähinnä pihamaata ja tontin laitoja. Tontilla on sekä kevyt- että raskasrakenteisia rakennuksia.

Kartanon lähiympäristön maankäyttö on pysynyt vanhankaltaisena. Tonttia reunustavat edelleen pohjoisesta etelään pellot. Tontti rajautuu lännessä metsään ja kallioon. Kartanon ympäristön viljelymaisema on rikkoutunut Itäväylän ja Kehä III:n vuoksi.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19 december 1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708a.

Kohde 61

Kylä VÄSTERSUNDOM	Tontti Labbas	Koordinaatit pkoo: 6683064; ikoo: 3397125	Peruskartta 2043 7
-----------------------------	-------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V.-P 2002: Inventointi ja kartoitus, Museovirasto.

Historia

Länsisalmen kylä mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Seuraavat Länsisalmeen liittyvät tiedot löytyvät Uudenmaan vuoden 1540 maakirjasta (KA 2920, Es 703). Verokirjoista ilmenee Länsisalmeen kuuluneen 1540-luvulla 11 tilaa (KA SAY). Labbas (Labben) on merkitty vuodelta 1708 peräisin olevalle Samuel Brotheruksen kartalle.

Kuvaus

Labbas inventointiin ja kartoitettiin vuonna 2002. Tällöin havaittiin 12 rakennusta tai muuta rakennetta. Alueelle tehdystä koekuopasta paljastui tiiliuunin kulma.

Kohde oli inventointiajankohtana 1.9.2005 lähes samassa tilassa kuin vuosina 2002 ja 2003. Ainoastaan tontin eteläpuolella olevaa rinnettä on raivattu jonkin verran lisää. Havaintomahdollisuudet olivat aluskasvillisuuden vuoksi huonot.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

A

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19 december 1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708a.

Kohde 62

Kylä VÄSTERSUNDOM	Tontti Gubbacka	Koordinaatit pkoo: 6682991; ikoo: 3397387	Peruskartta 2043 7
-----------------------------	---------------------------	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Suhonen, V.-P 2002: Inventointi ja kartoitus. Museovirasto.

Suhonen, V.-P. 2003: Pelastuskaivaus Gubbackassa. Museovirasto.

Historia

Länsisalmen kylä mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1347 (FMU 540). Seuraavat Länsisalmeen liittyvät tiedot löytyvät Uudenmaan vuoden 1540 maakirjasta (KA 2920, Es 703). Verokirjoista ilmenee Länsisalmeen kuuluneen 1540-luvulla 11 tilaa (KA SAY). Arkeologisten kaivausten mukaan paikalla on ollut asutusta ainakin 1400- ja 1500-luvuilla.

Kuvaus

Vuoden 2003 arkeologiset kaivaukset tehtiin autiotontin itäosan kohdalle suunnitteilla olleen Helsingin Vuosaaren sataman maaliikenneyhteyksiin kuuluvan eritasoliittymän vuoksi. Tontin itäosa on sittemmin tuhoutunut täysin rakennustöissä. Tontin länsipuolella on mahdollisesti jäljellä joitakin vanhoja rakennuksen pohjia.

Rauhoitusluokka

Tontin länsiosa II; itäosa III.

Arkeologinen arvo

Tontin länsiosa A; itäosa C.

Asiakirjalähteet

FMU 540 (Borgå 19 december 1347).

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1708a.

Kohde 63

Kylä VINIKBY	Tontti Gårds, Hommas, Nystigu	Koordinaatit pkoo: 6689096; ikoo: 3383019	Peruskartta 2043 1
------------------------	--	--	------------------------------

Tutkimushistoria

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Historia

Vinikby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1517 (Kerkkonen 1963, s. 113). Kylässä oli vuonna 1543 neljä taloa (VMATK). Gårdsin, Hommasin ja Nystigun tontit on merkitty C.J. Hartmanin vuosina 1773–1774 piirtämälle Brutubyn ja Vinikbyn isojakokartalle. Kyseessä on Vinikbyn vanhin tonttima (Kepsu 2005, s. 183).

Kuvaus

Matalalla kumpareella sijaitseva tontti on pysynyt käytössä nykyaikaan saakka. Paikalla on edelleen Nystugu- ja Hommas-nimiset tilat. Rakentamattomana on ainoastaan pihamaata ja tontin laitoja. Rakennukset ovat kuitenkin pääosin kevytrakenteisia.

Ympäristön maankäyttö on osittain muuttunut. Tontti rajautuu edelleen etelästä ja länneestä peltoon. Pohjoisessa ja idässä naapurina on sen sijaan nykyään Tuupakan teollisuusalue.

Havaintomahdollisuudet olivat hoidetuilla pihilla hyvät.

Rauhoitusluokka

II

Arkeologinen arvo

B+

Karttalähteet

Brotherus, Samuel 1699h.

Hartman, Carl Johan 1773–1774.

Kohde 64**Kylä**
VINIKBY**Tontti**
Stobbacka**Koordinaatit**
pkoo: 6689143 ikoo:
3383271**Peruskartta**
2043 1**Tutkimushistoria**

Schultz, Hans-Peter 1996: Maastoinventointi, Museovirasto.

Historia

Vinikby mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1517 (Kerkkonen 1963, s. 113). Kylässä oli vuonna 1543 neljä taloa (VMATK). Stobbacka ilmaantuu lähteisiin vuonna 1556 (VMATK). Stobbacka on merkitty C.J. Hartmanin vuosina 1773–1774 piirtämälle Brutubyn ja Vinikbyn isojakokartalle.

Kuvaus

Tonttimaalla on nykyään Connex-bussiyhtiön varikko. Tontti on todennäköisesti tuhoutunut täysin kerrostalojen ja pysäköintialueen rakentamisen yhteydessä.

Rauhoitusluokka

III

Arkeologinen arvo

C

Karttalähteet

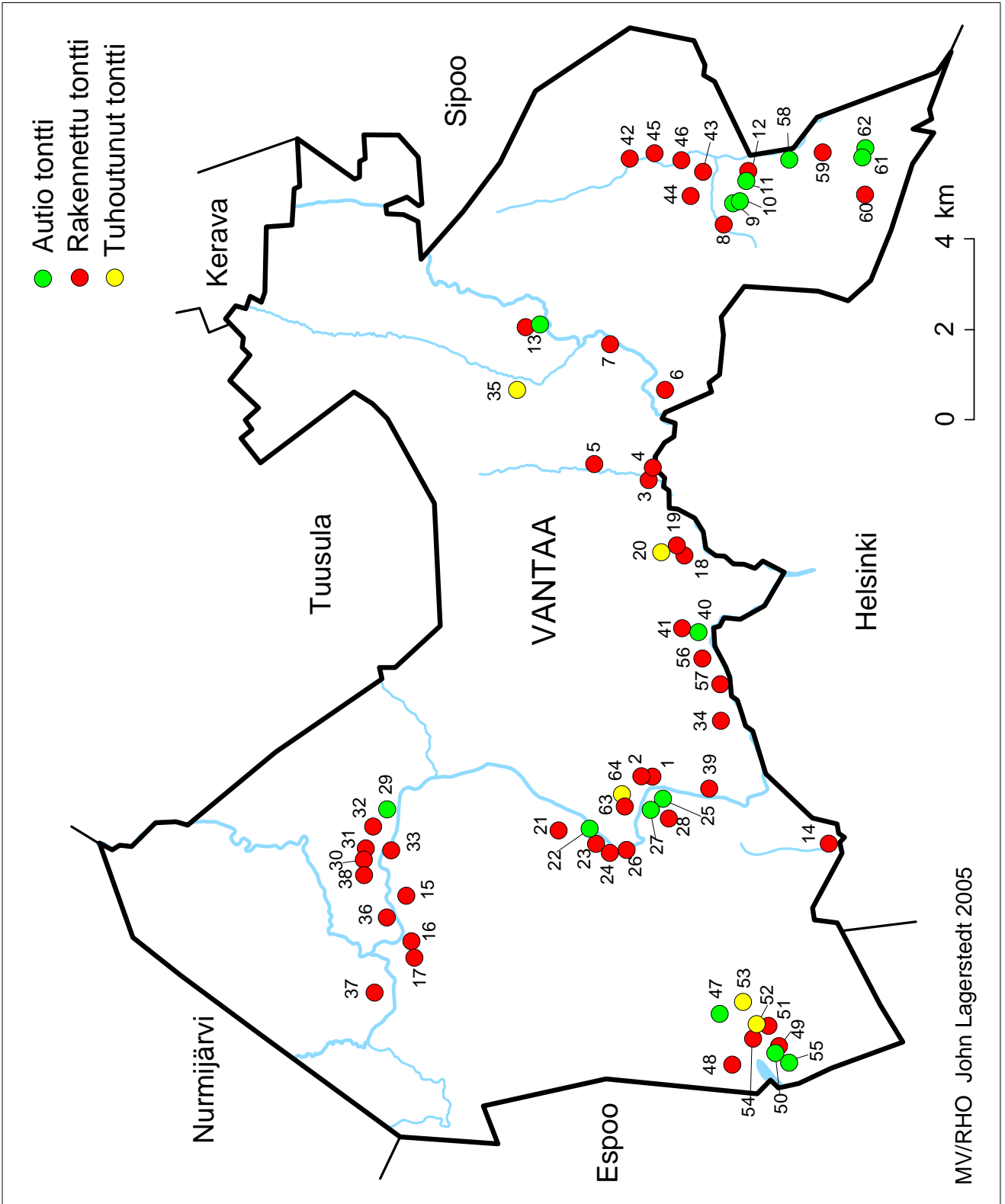
Brotherus, Samuel 1699h.

Hartman, Carl Johan 1773–1774.

Liitteet 2-3 Kohde- ja kaivauskartat

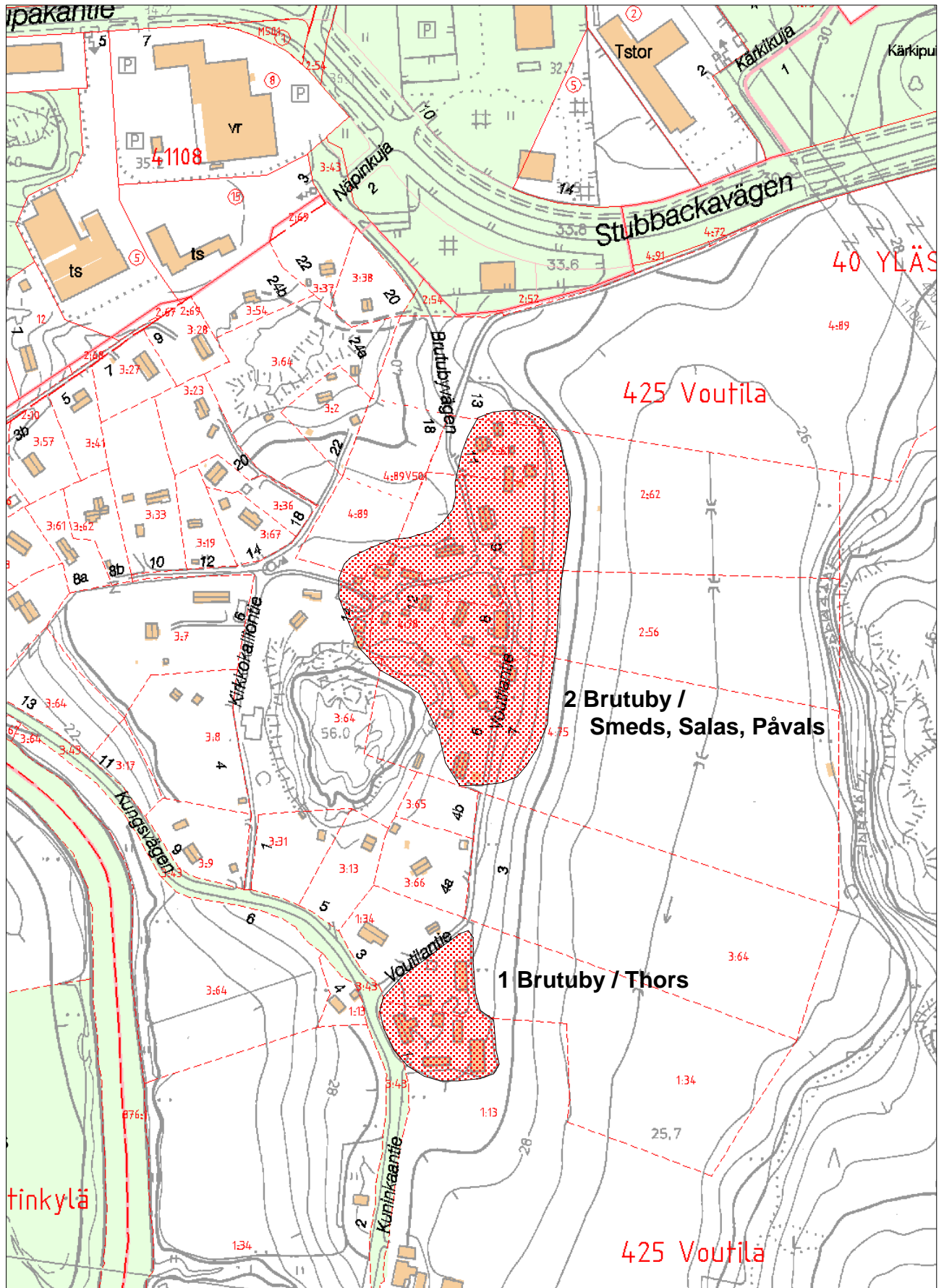

Vantaan keskiaikaiset kylätontit

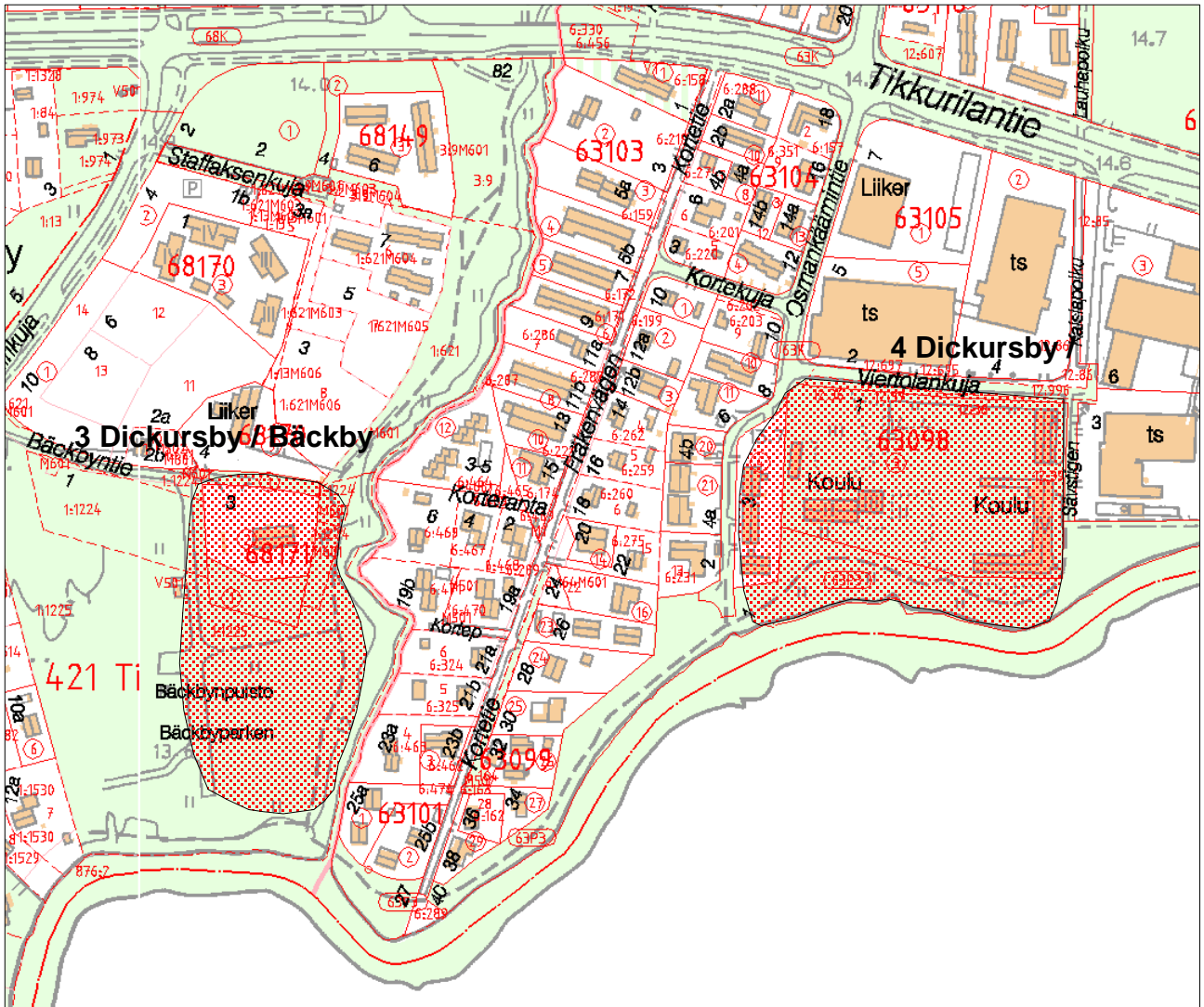
Vantaa, Voutila, kohteet 1 ja 2

1:4000

Vantaa, Tikkurila, kohteet 3 ja 4

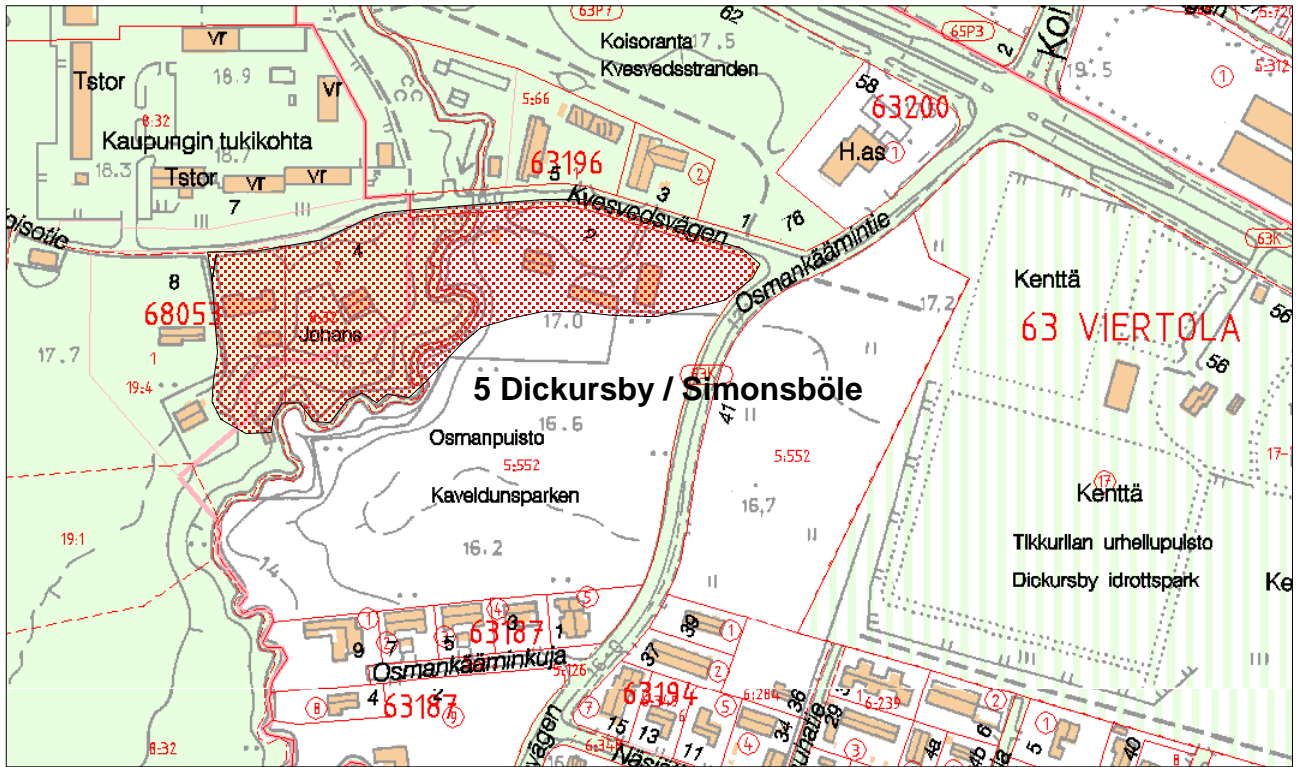
1:4000

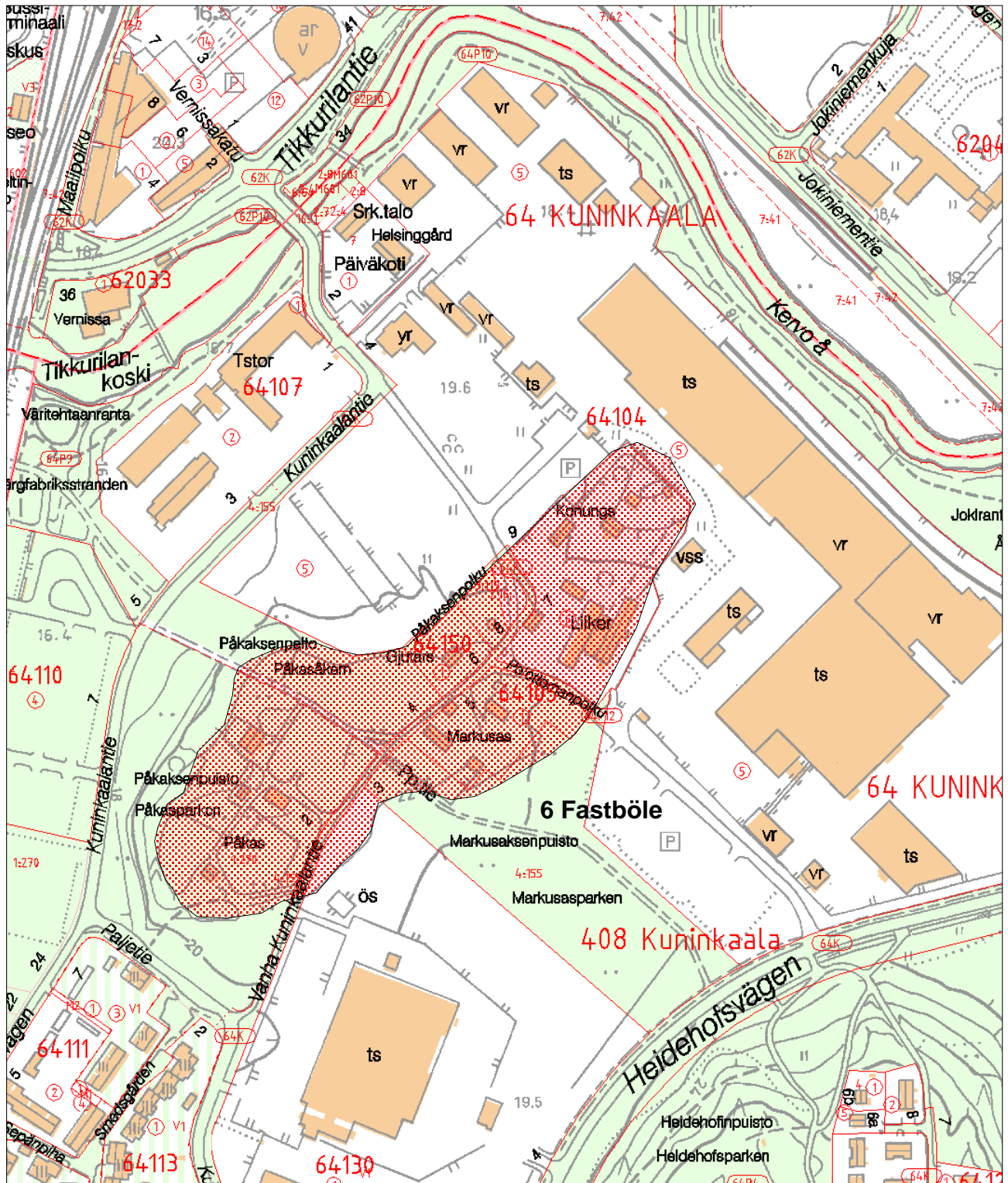
Vantaa, Tikkurila, kohde 5

1:4000

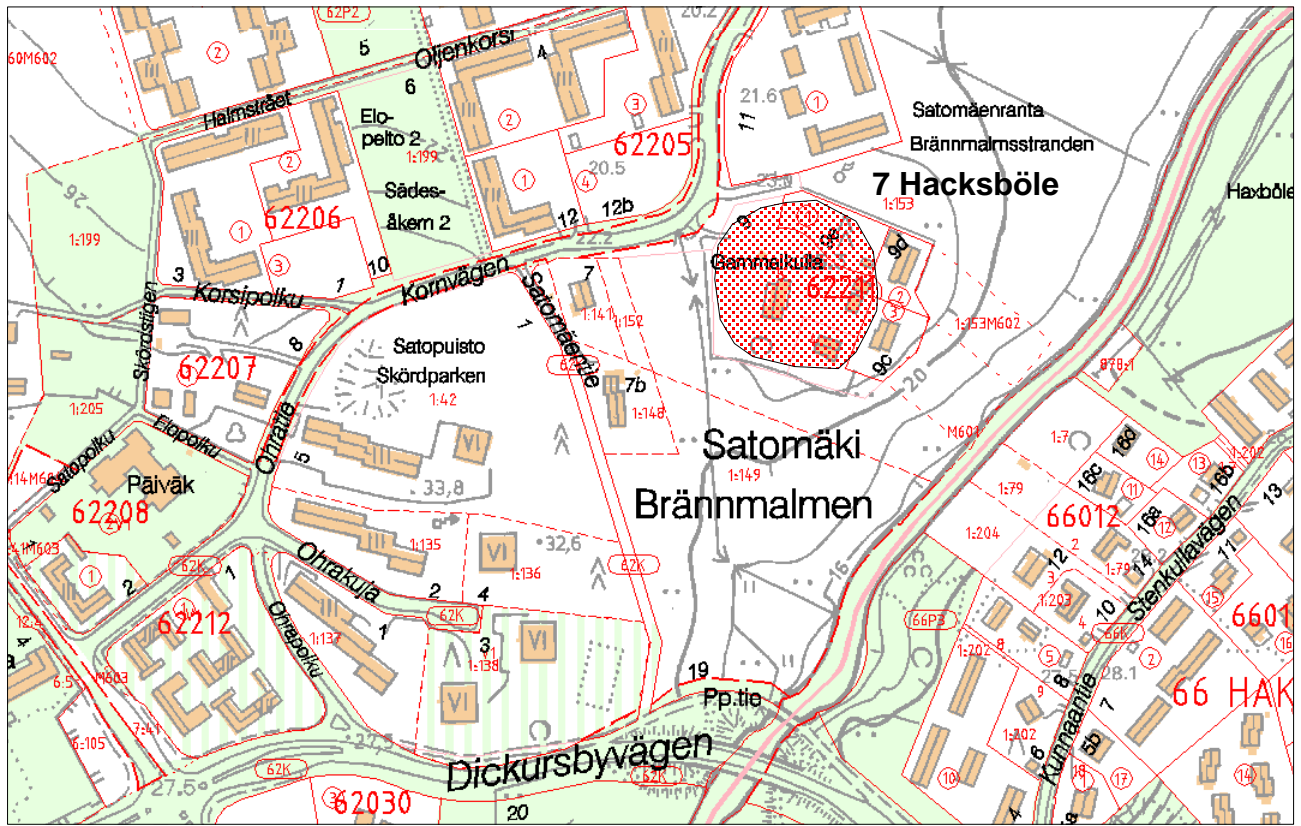
Vantaa, kuninkaala, kohde 6

1:4000

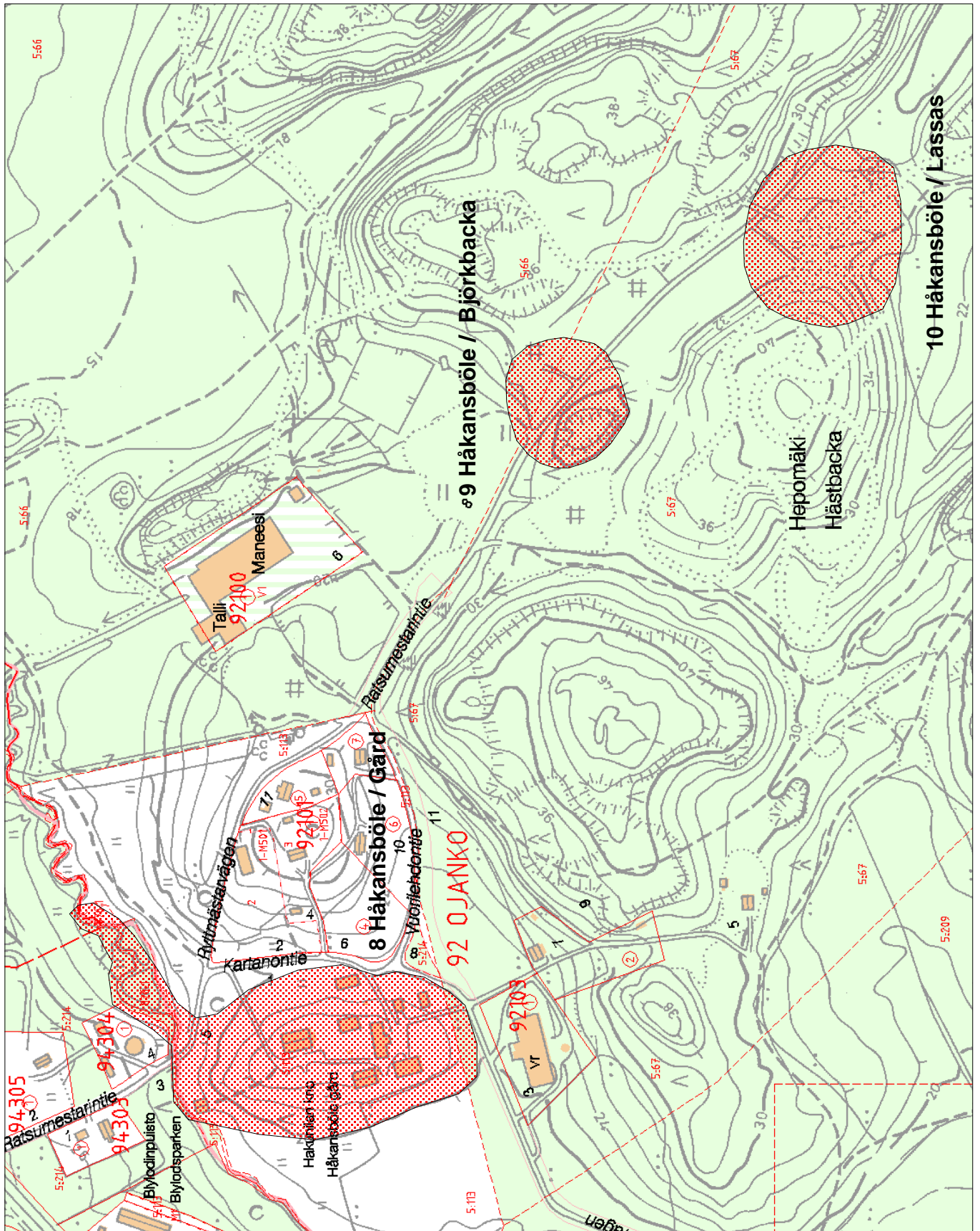
Vantaa, Hakkila, kohde 7

1:4000

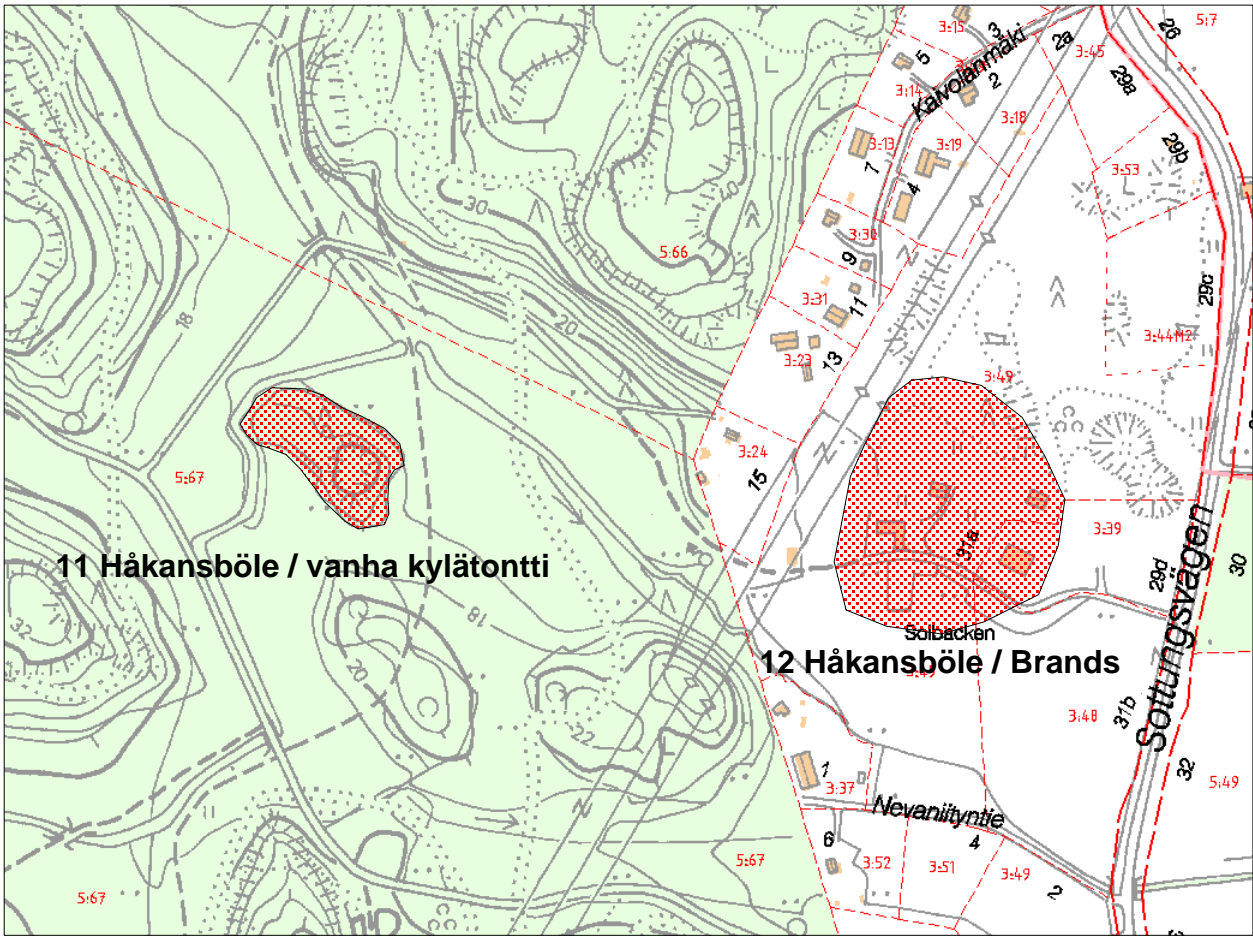
Vantaa, Hakunila, kohteet 8 - 10

1:4000

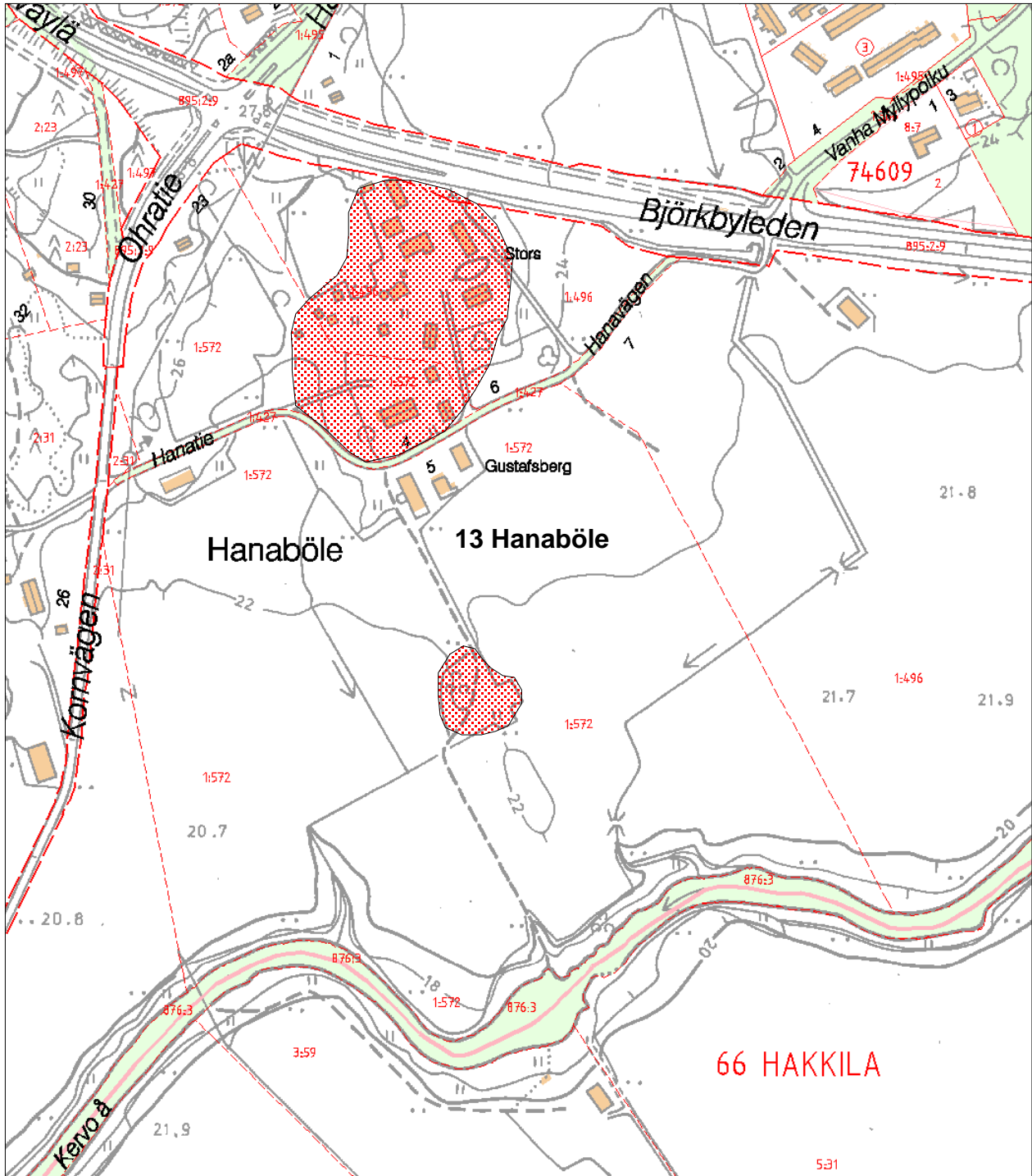
Vantaa, Hakunila, kohteet 11 - 12

1:4000

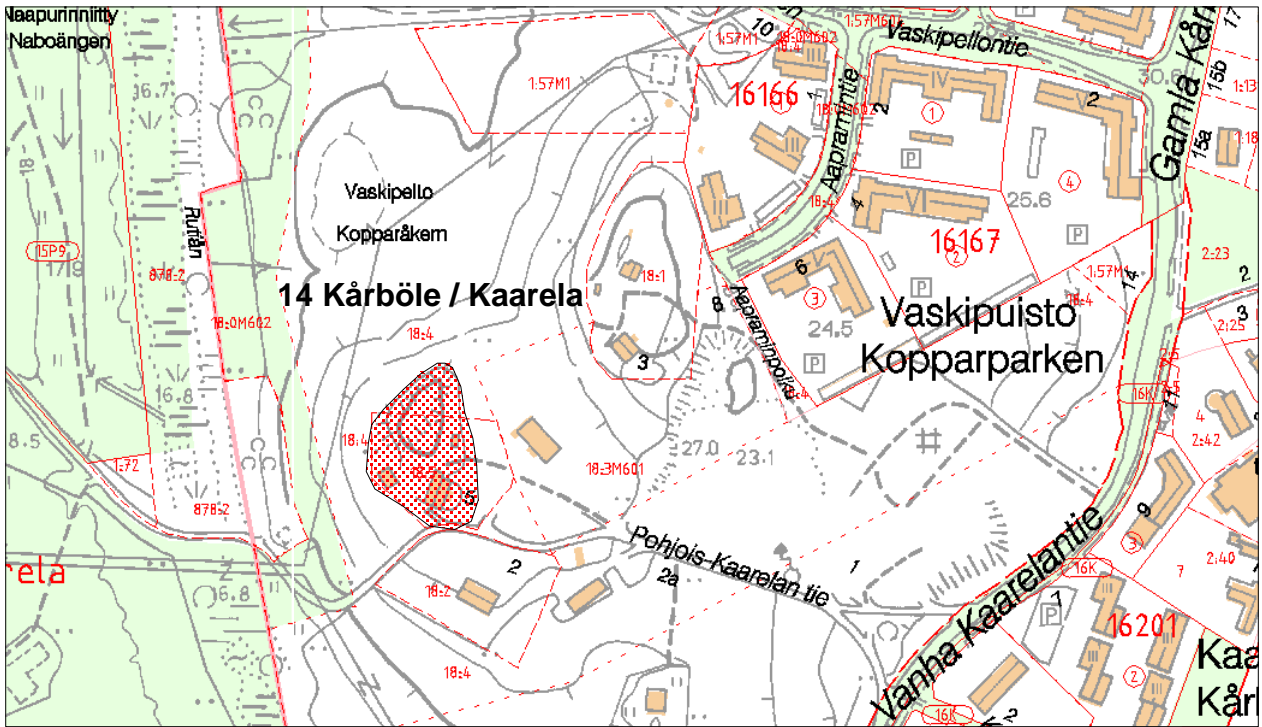
Vantaa, Rekola, kohde 13

1:4000

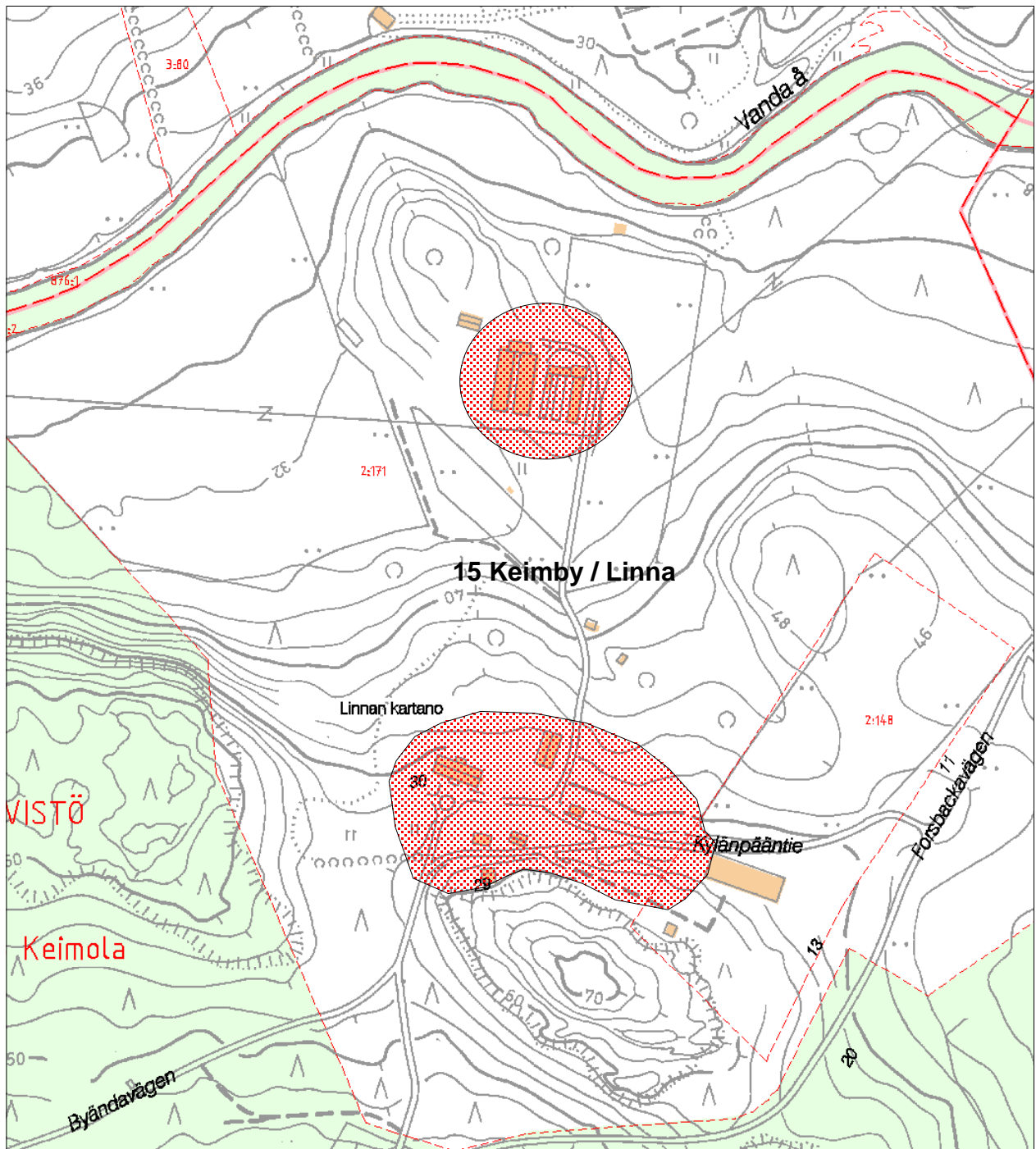
Vantaa, Kaarela, kohde 14

1:4000

Vantaa, Keimola, kohde 15

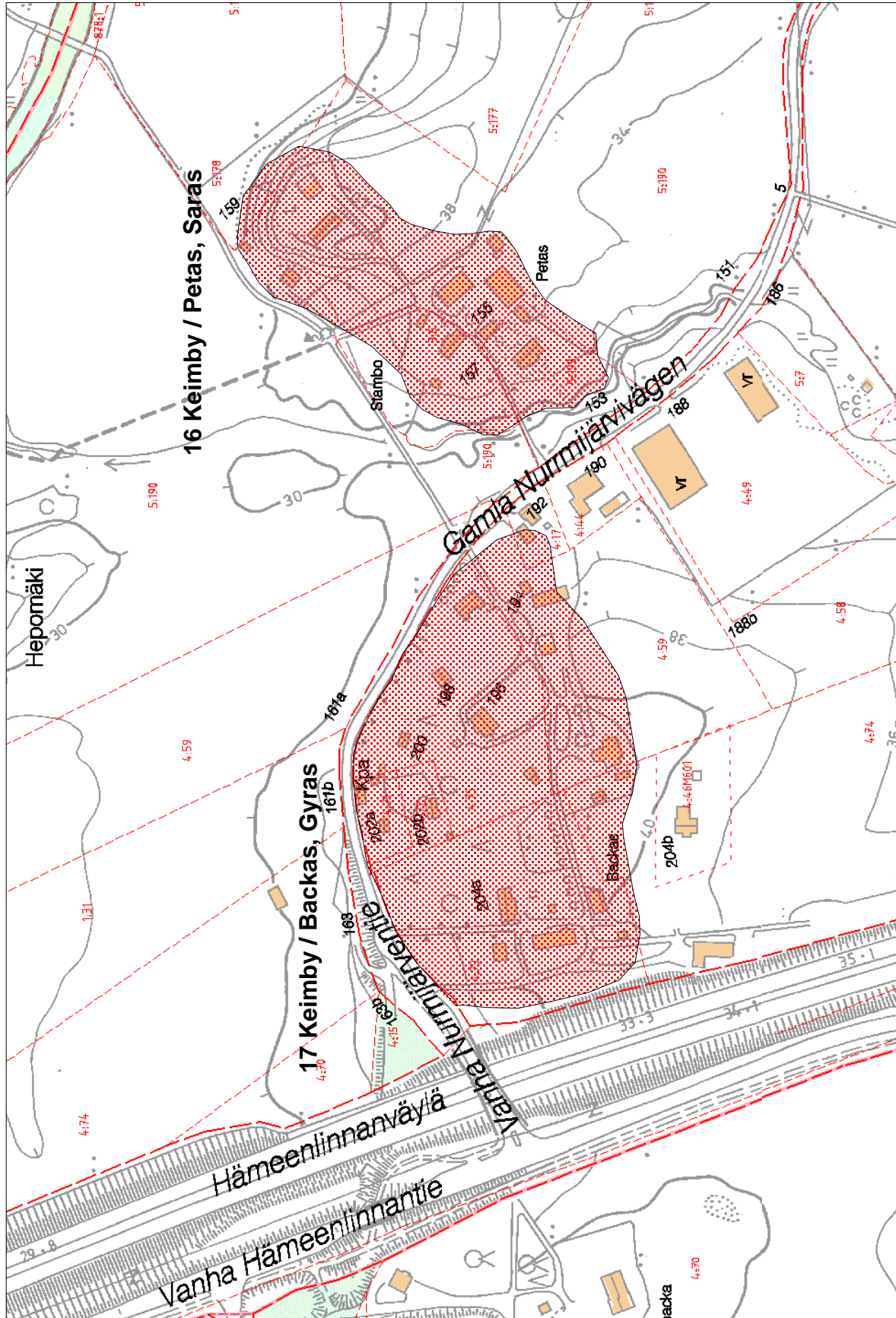
1:4000

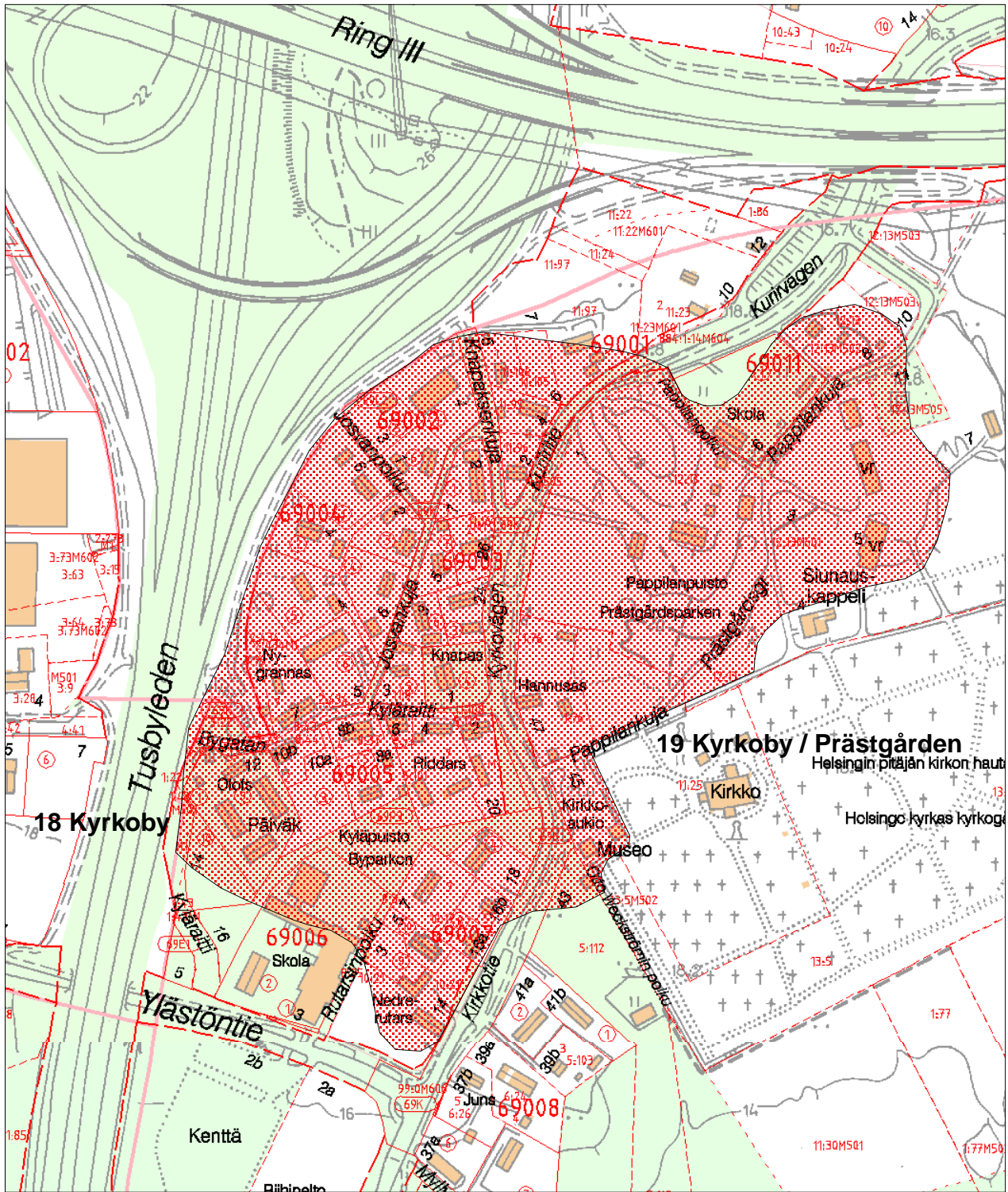
Vantaa, Keimola, kohteet 16 - 17

1:4000

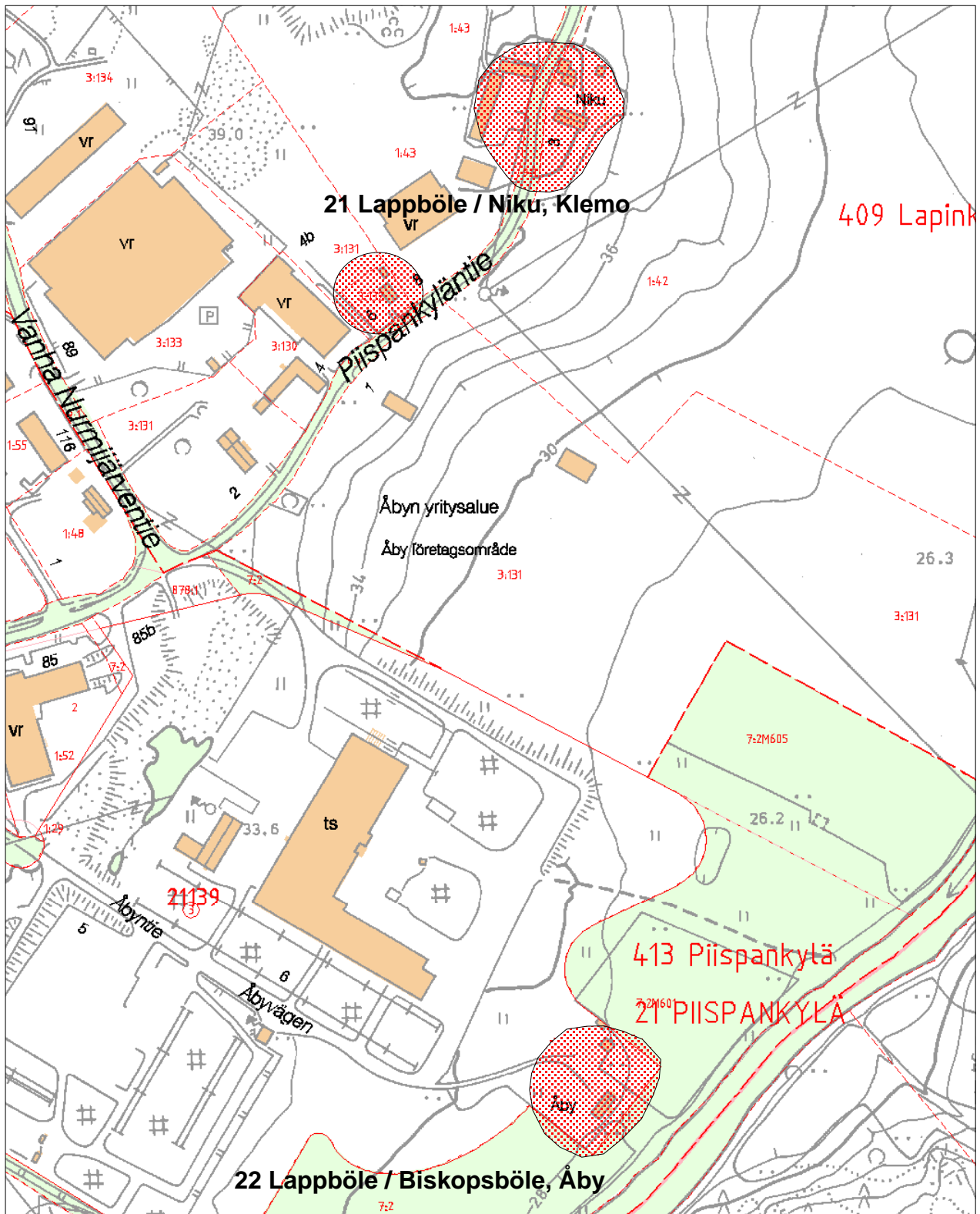
Vantaa, Kirkonkylä, kohteet 18 ja 19

1:4000

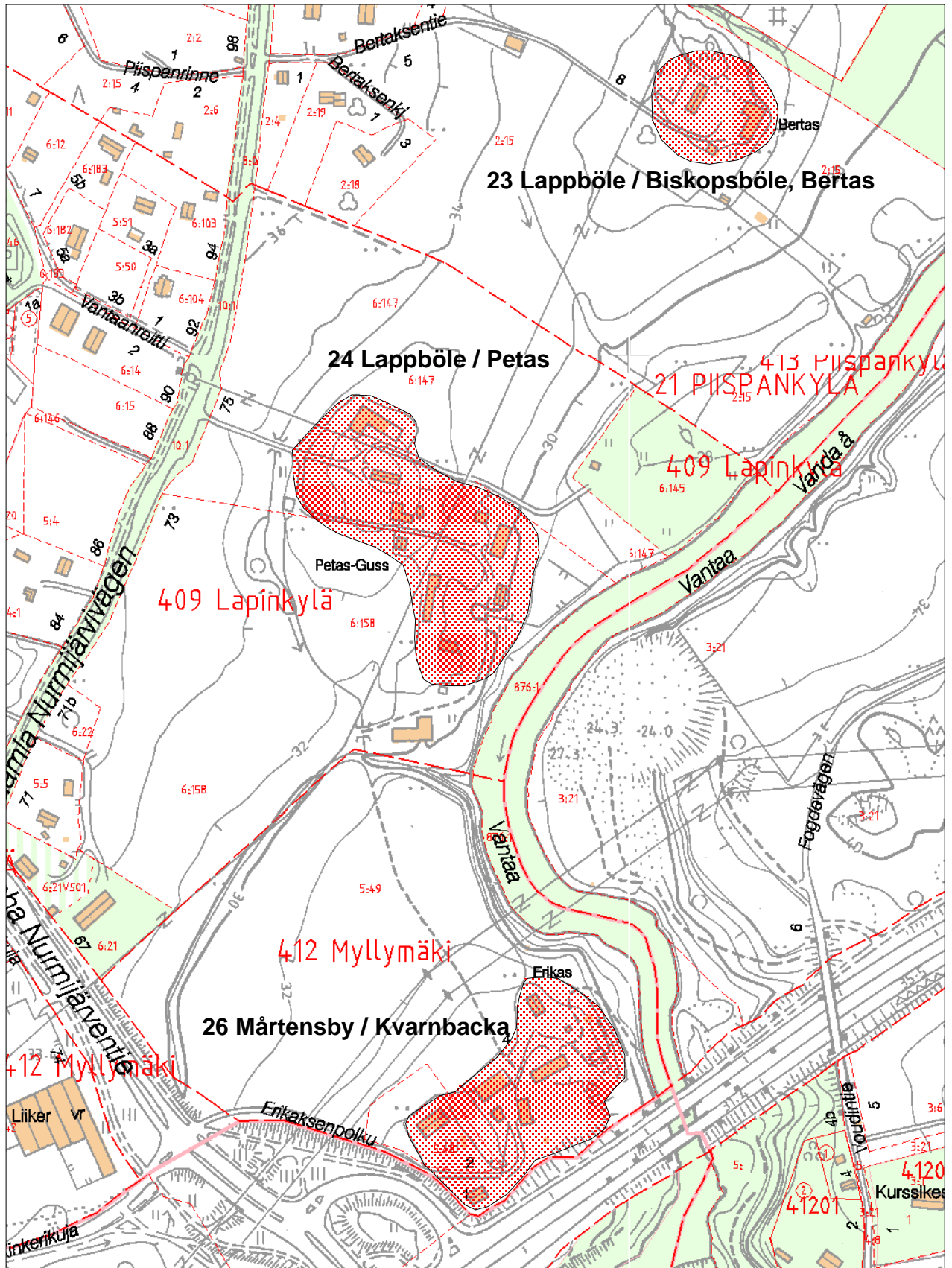
Vantaa, Lapinkylä, kohteet 21 - 22

1:4000

Vantaa, lapinkylä, Martinkylä, kohteet 23, 24 ja 26

1:4000

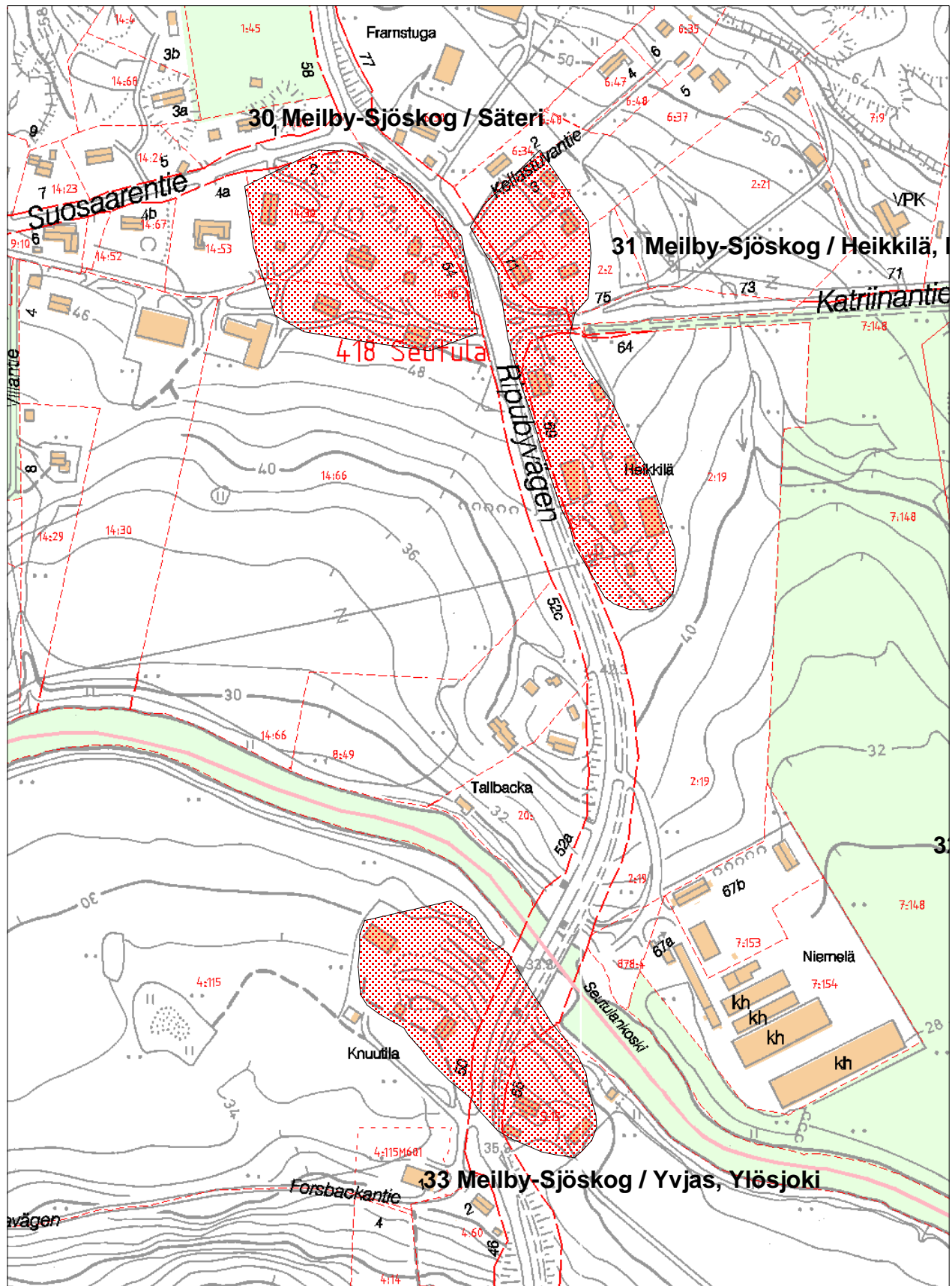

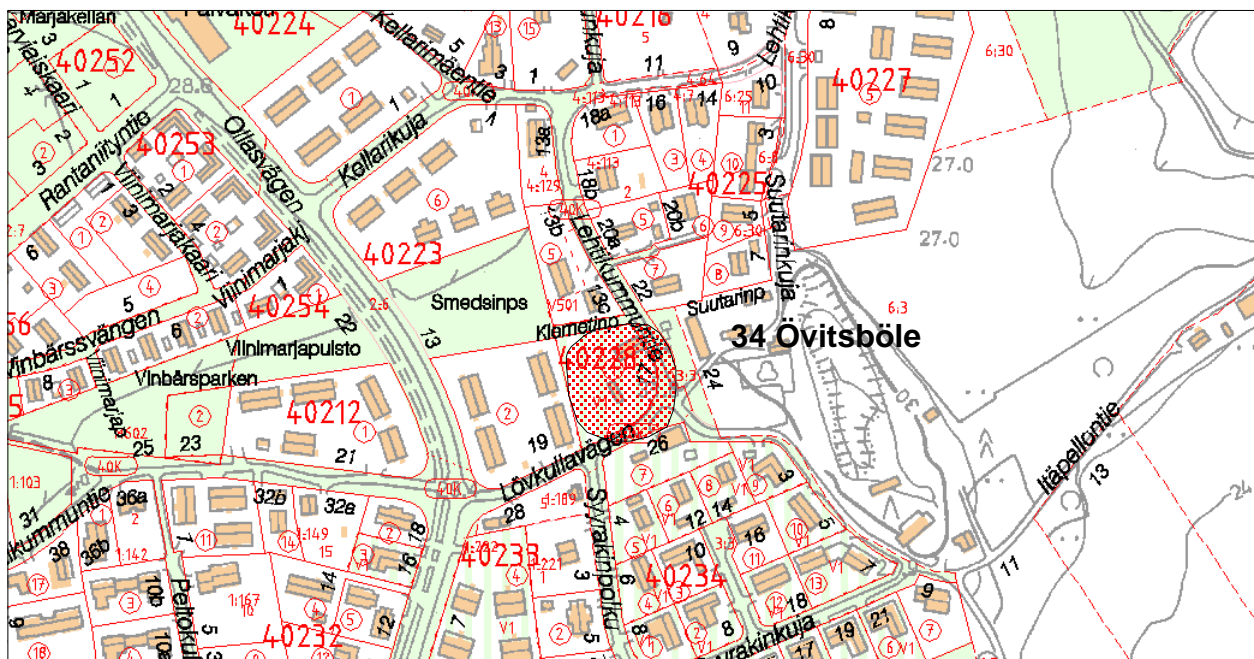
Vantaa, Seutula, kohteet 30, 31 ja 33

1:4000

Vantaa, Ylästö, kohde 34

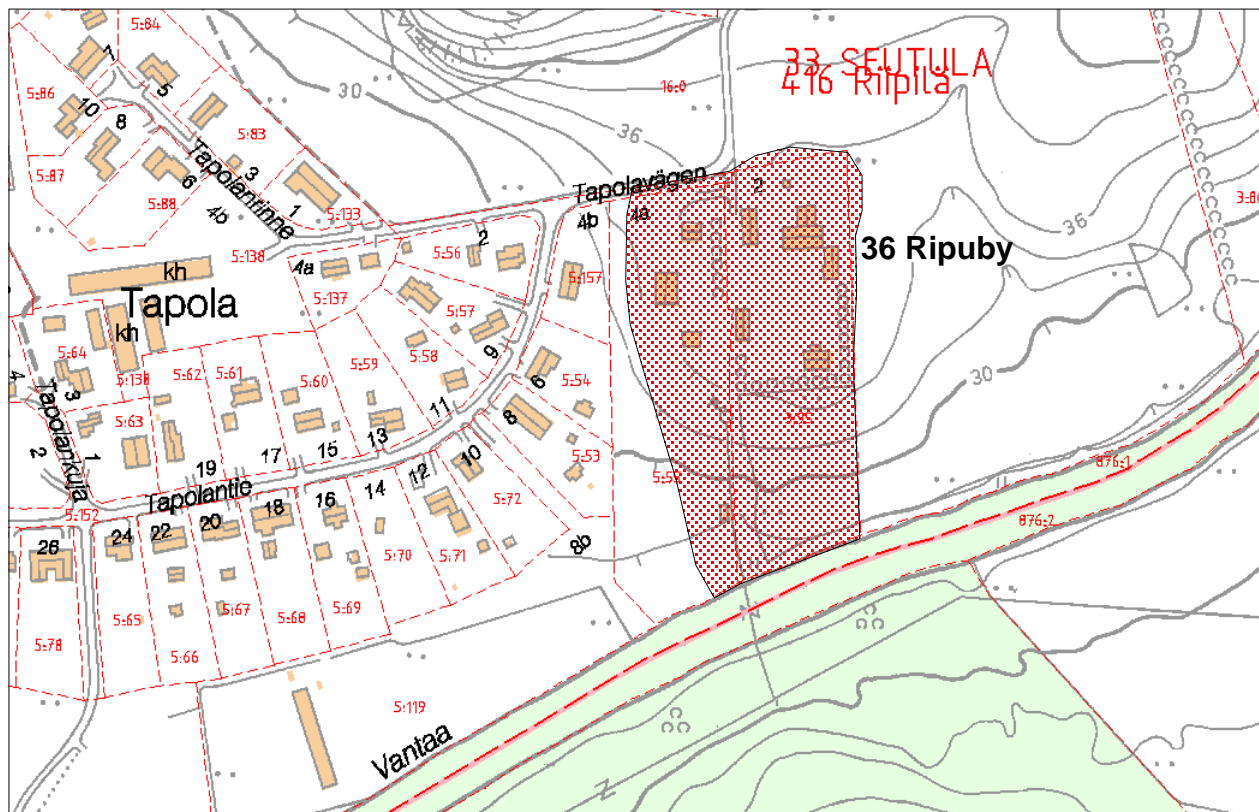
1:4000

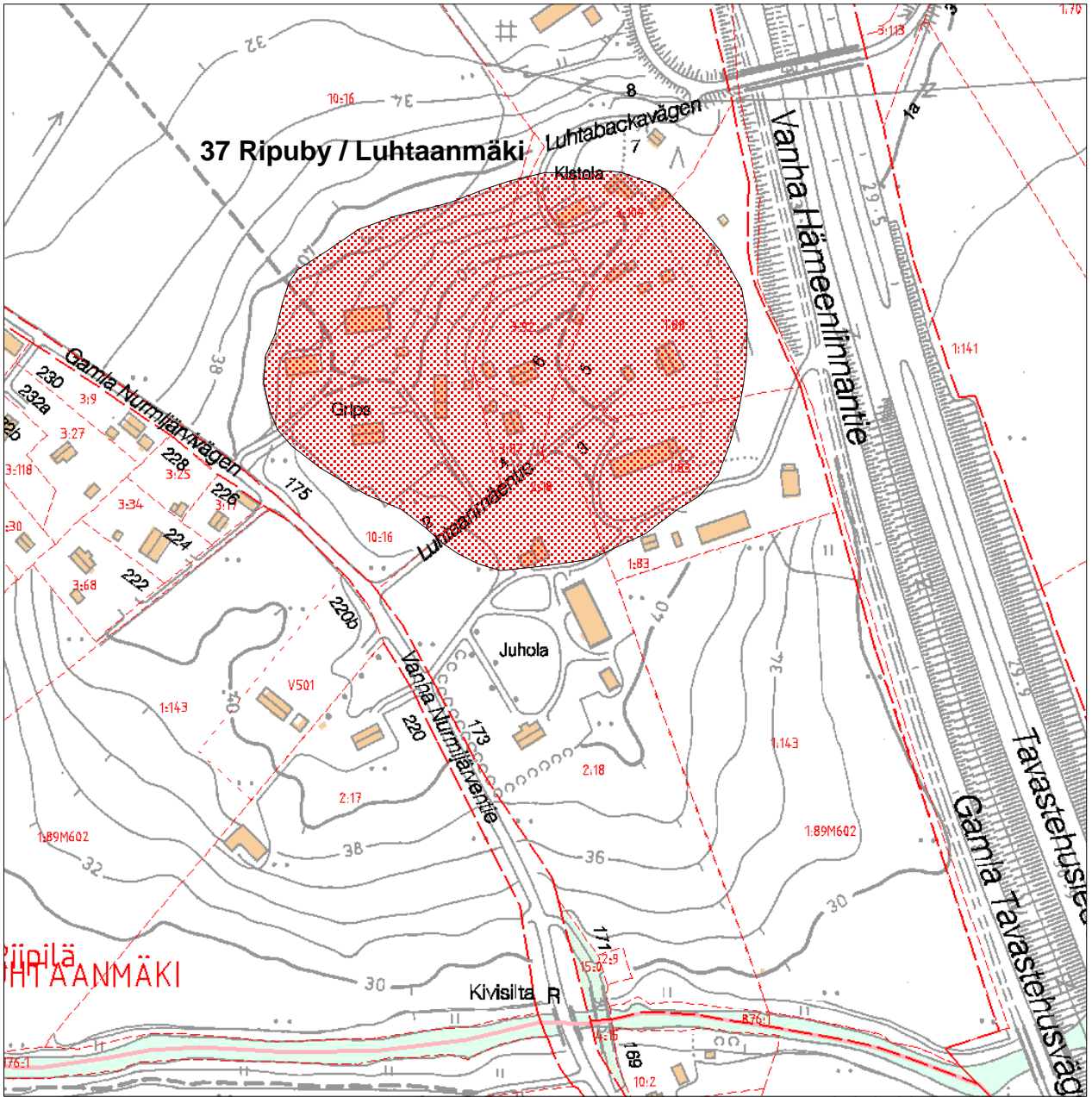
Vantaa, Riiplä, kohde 36

1:4000

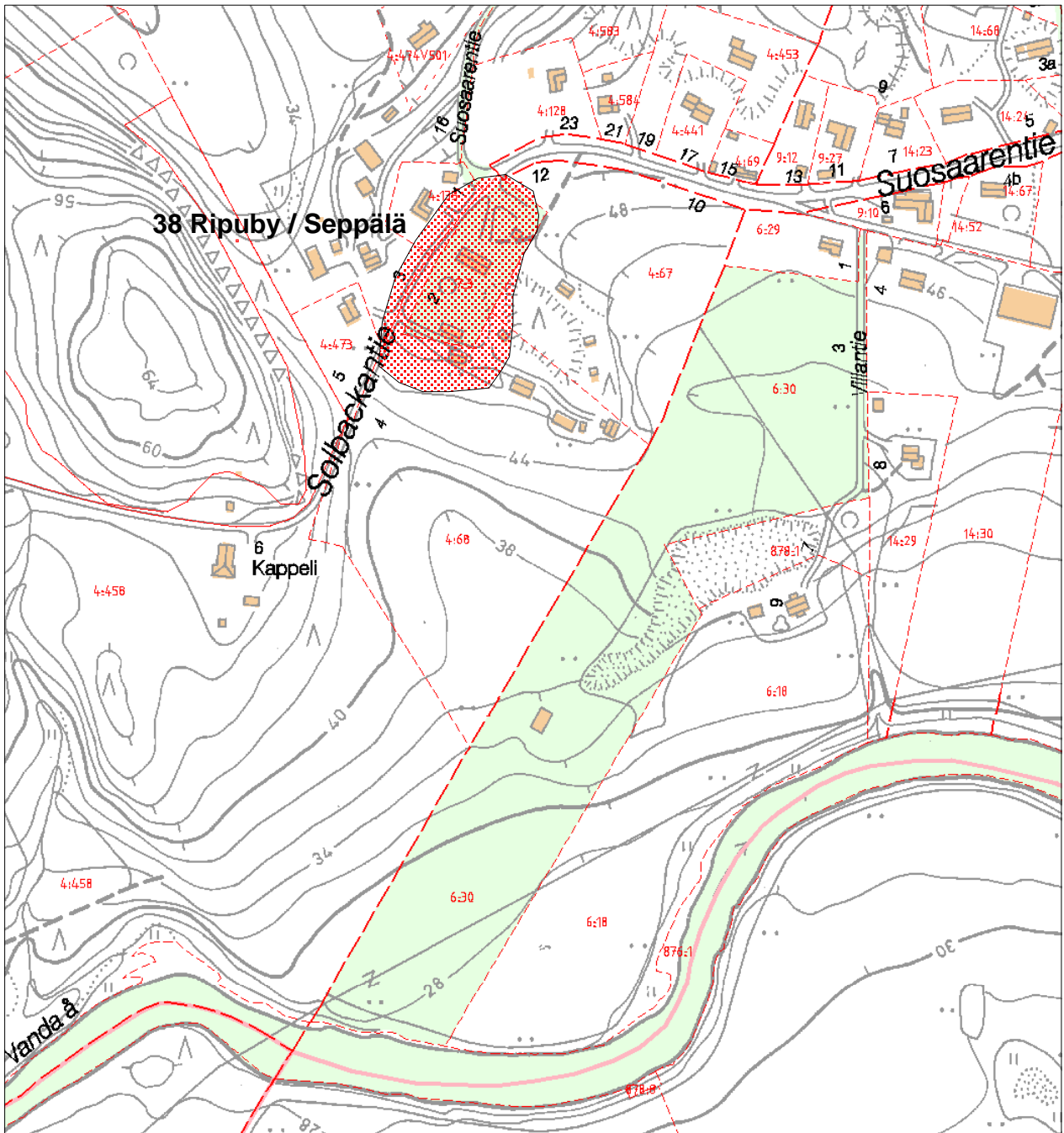
Vantaa, Riipilä, kohde 37

1:4000

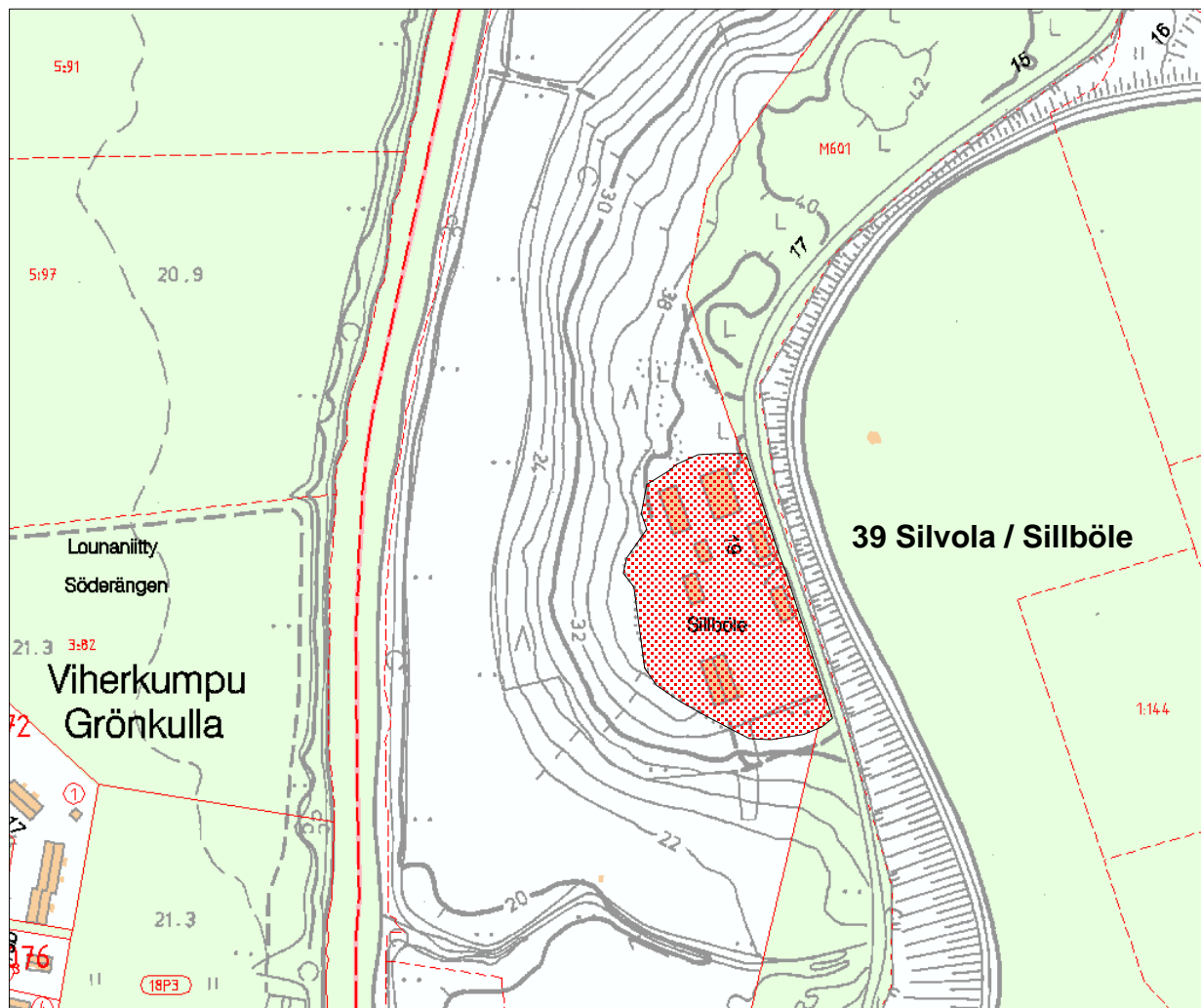
Vantaa, Riihilä, kohde 38

1:4000

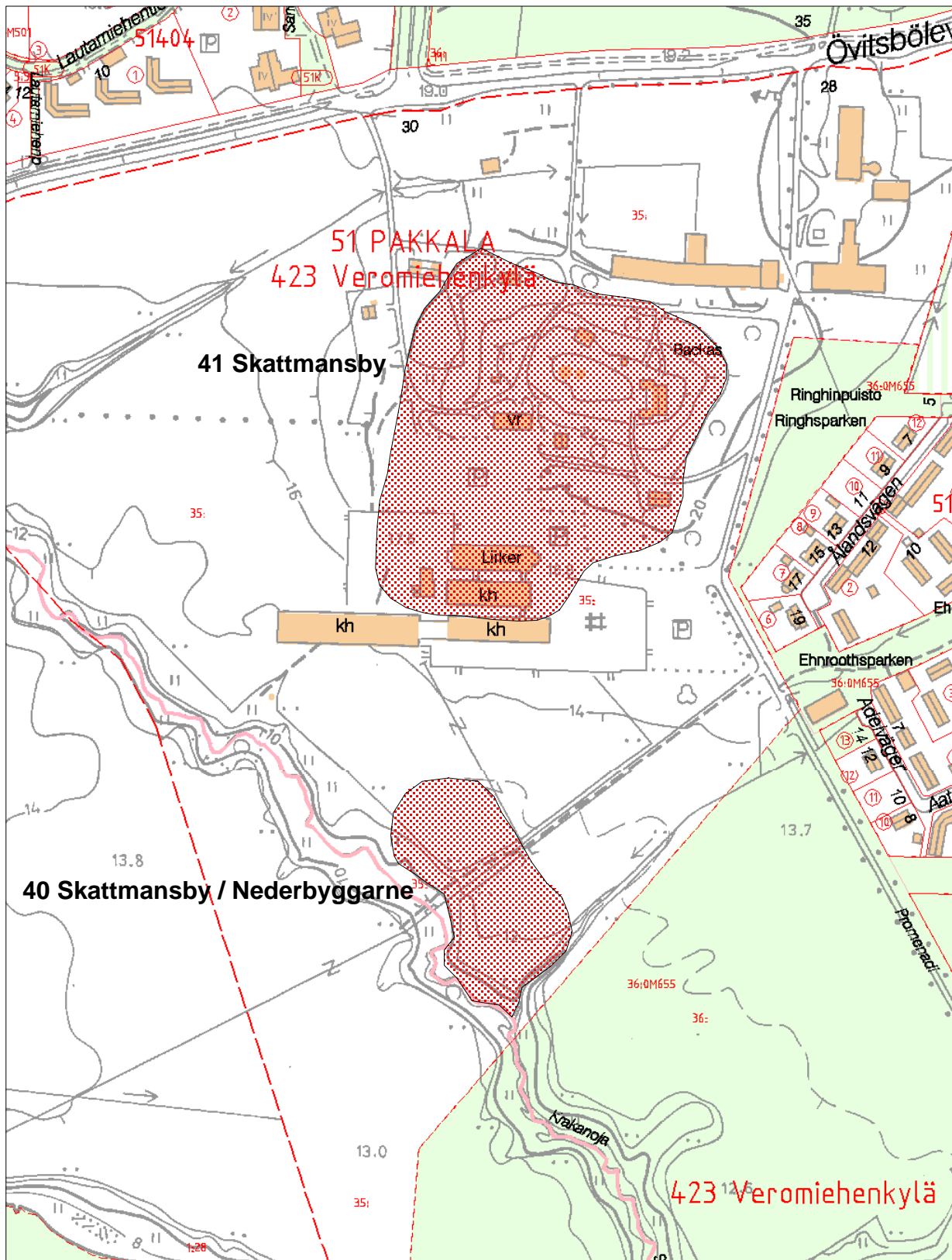
Vantaa, Silvola, kohde 39

1:4000

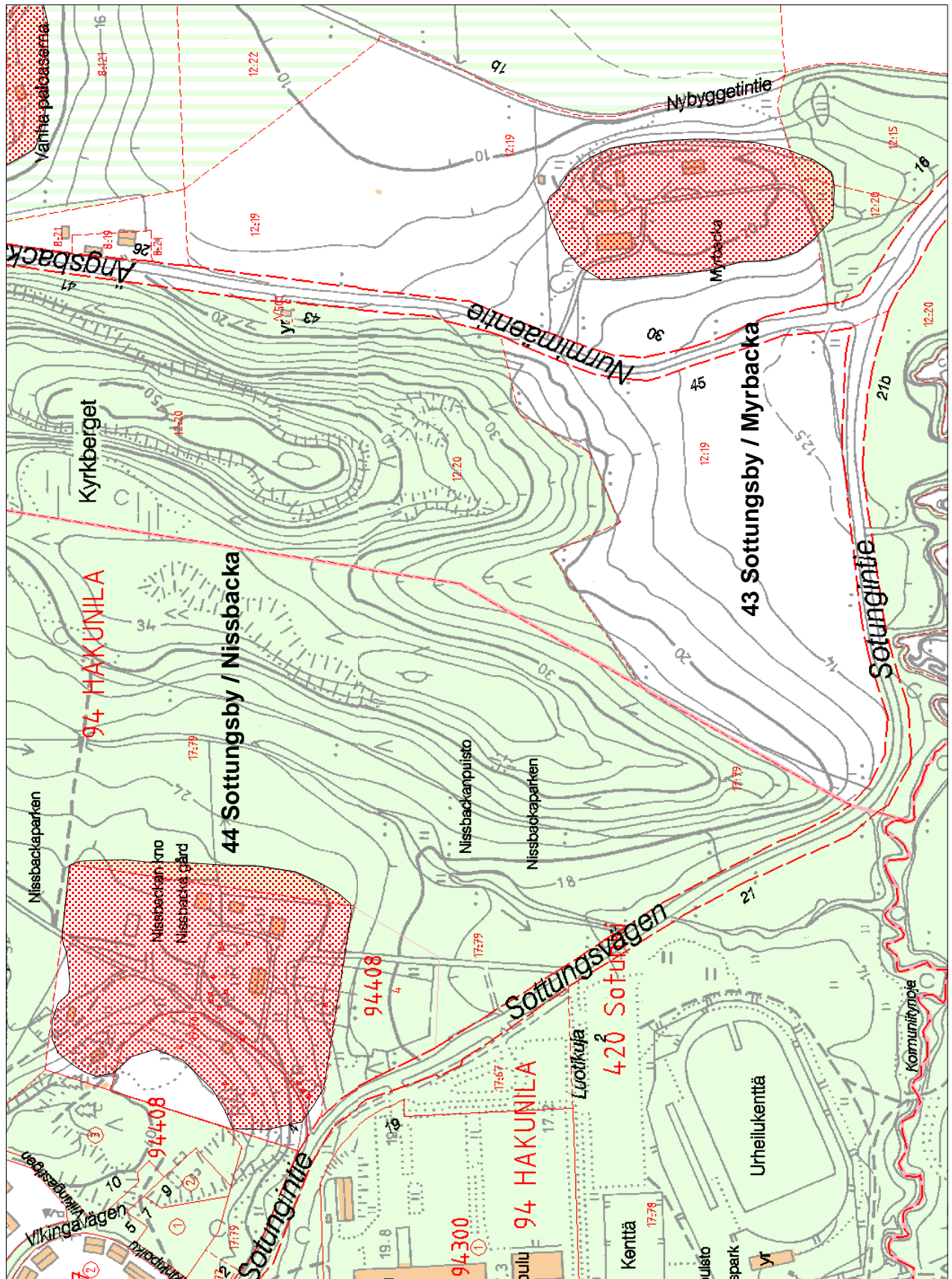

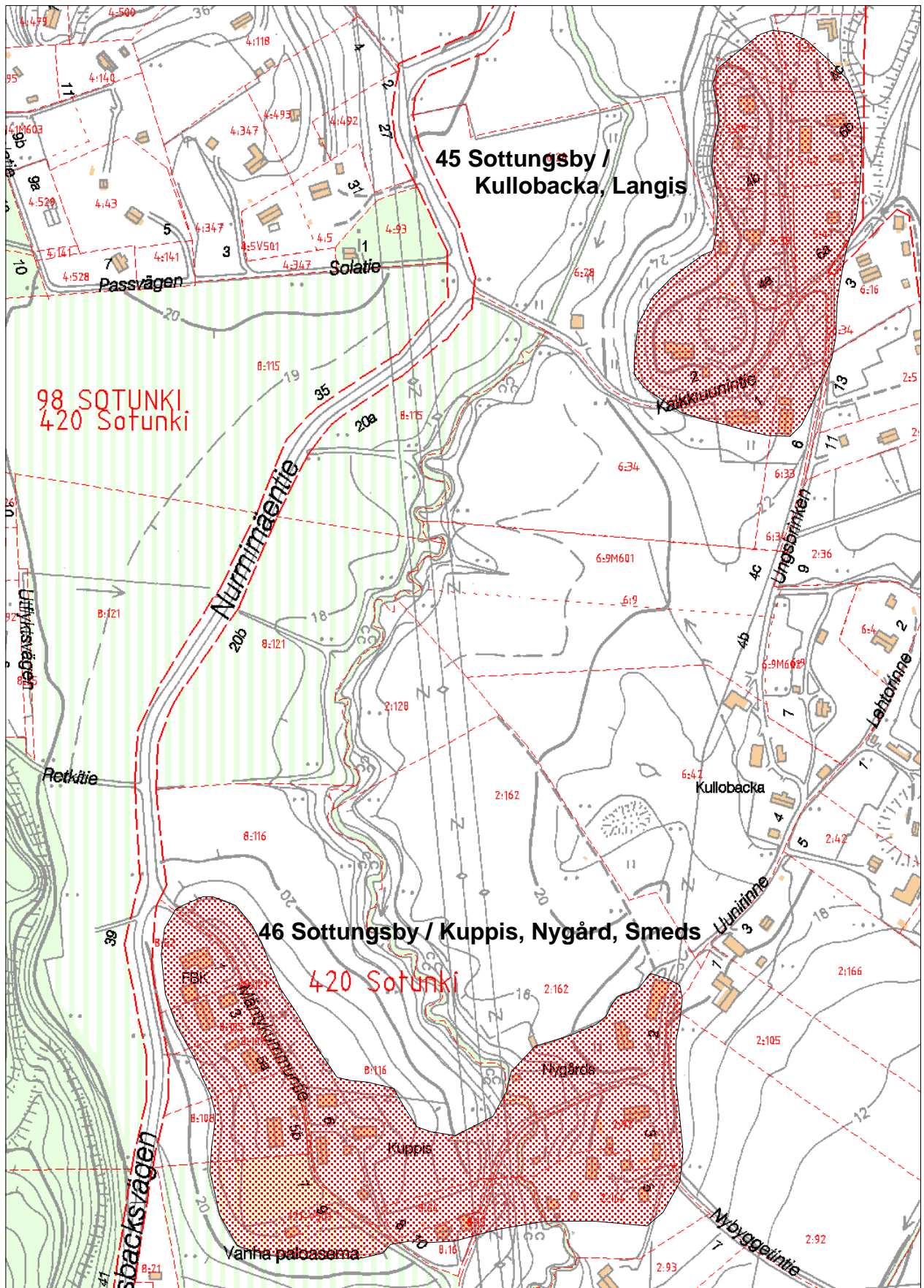
Vantaa, Veromiehenkylä, kohteet 40, 41

1:4000

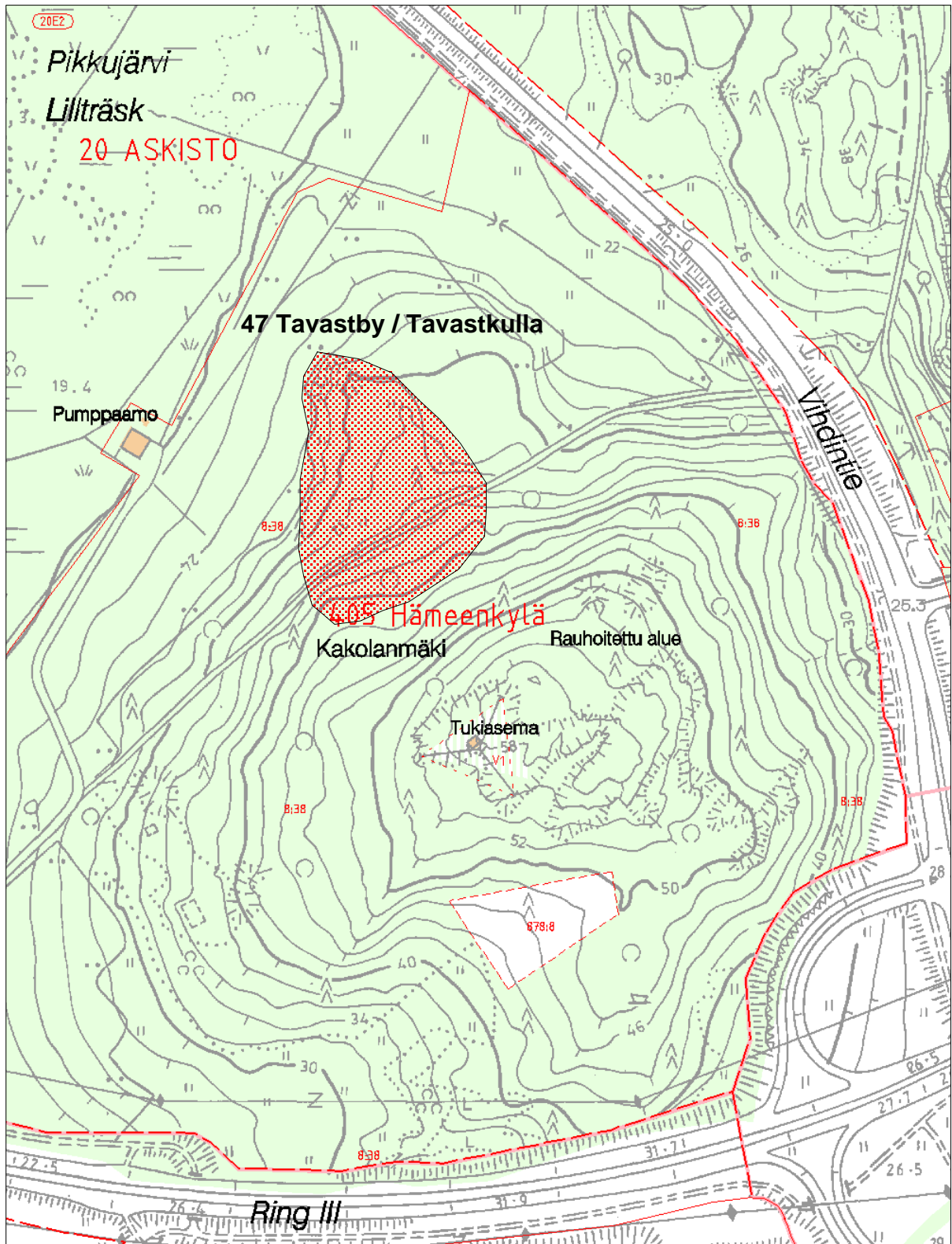

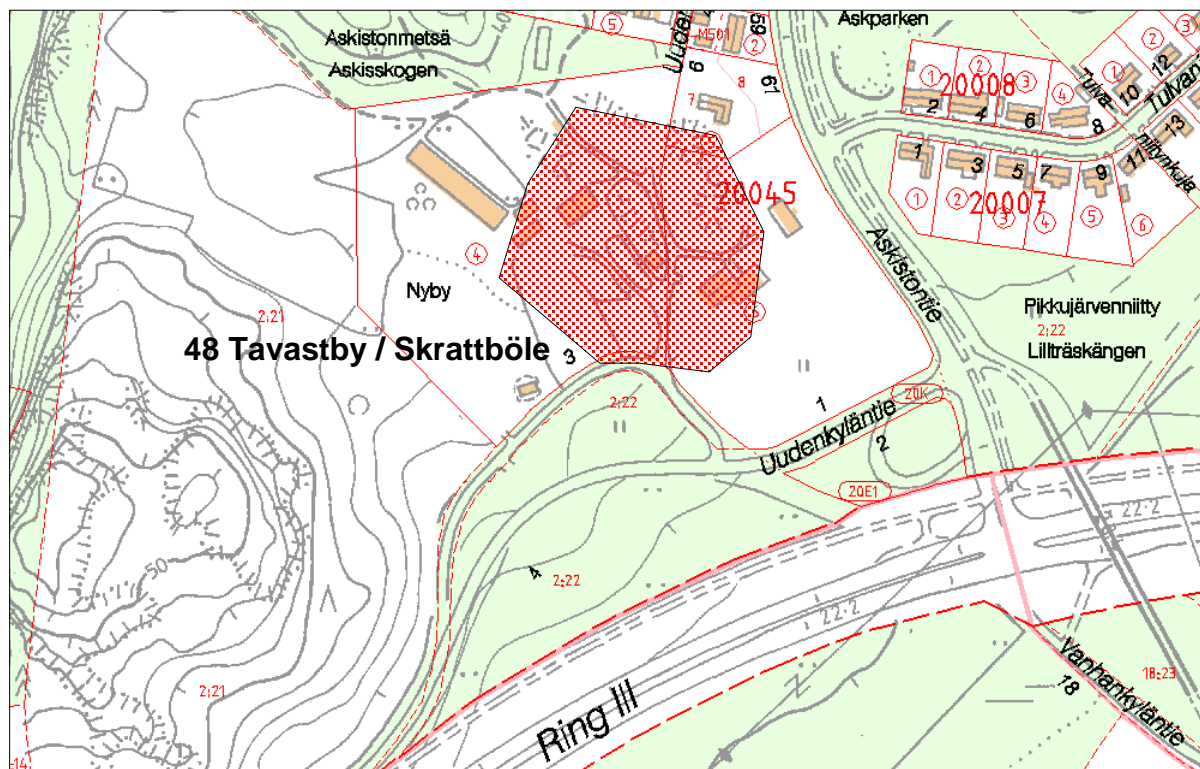
Vantaa, Hämeenkylä, kohde 47

1:4000

Vantaa, Hämeenkylä, kohde 48

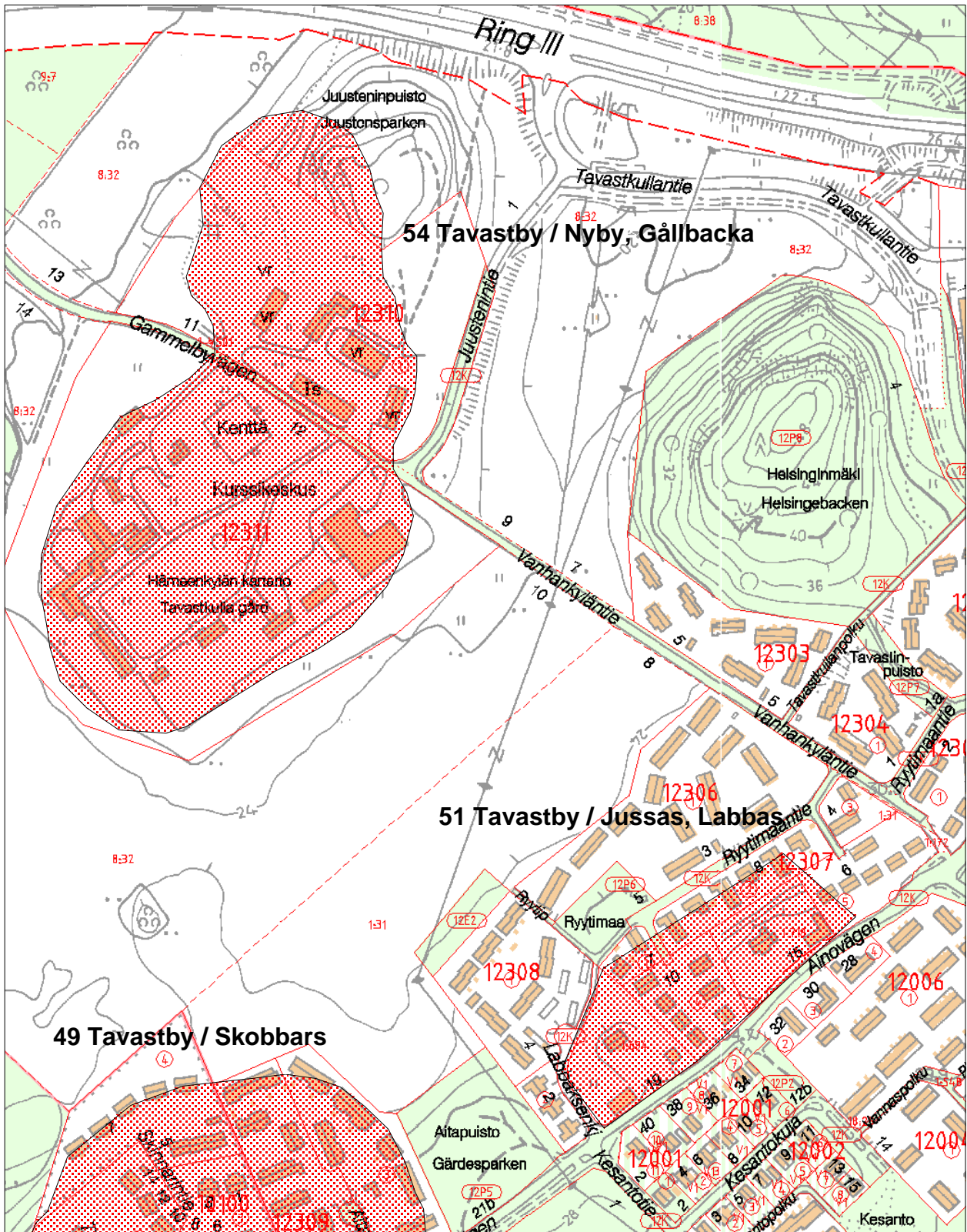
1:4000

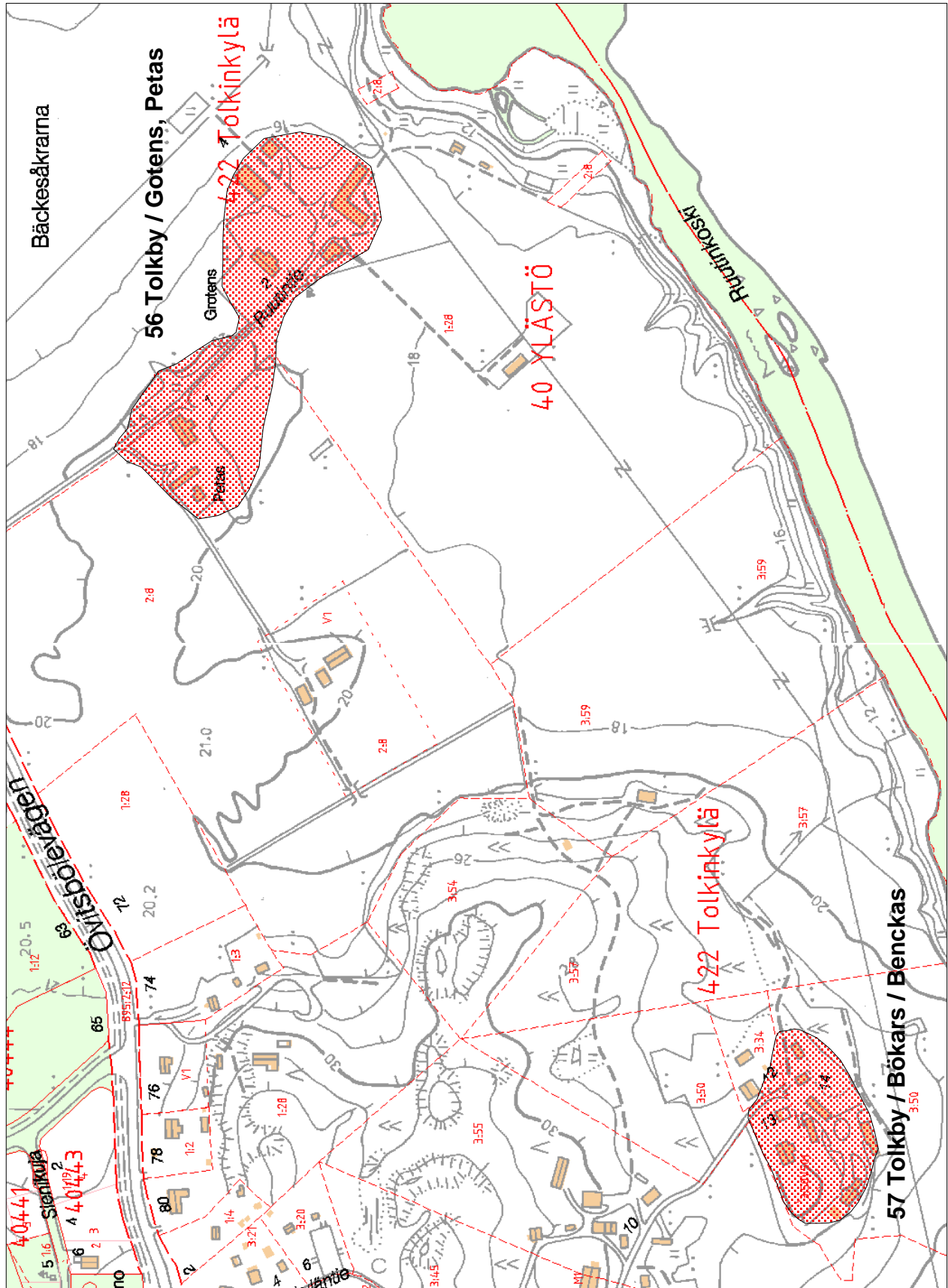
Vantaa, Hämeenkylä, kohteet 51, 52

1:4000

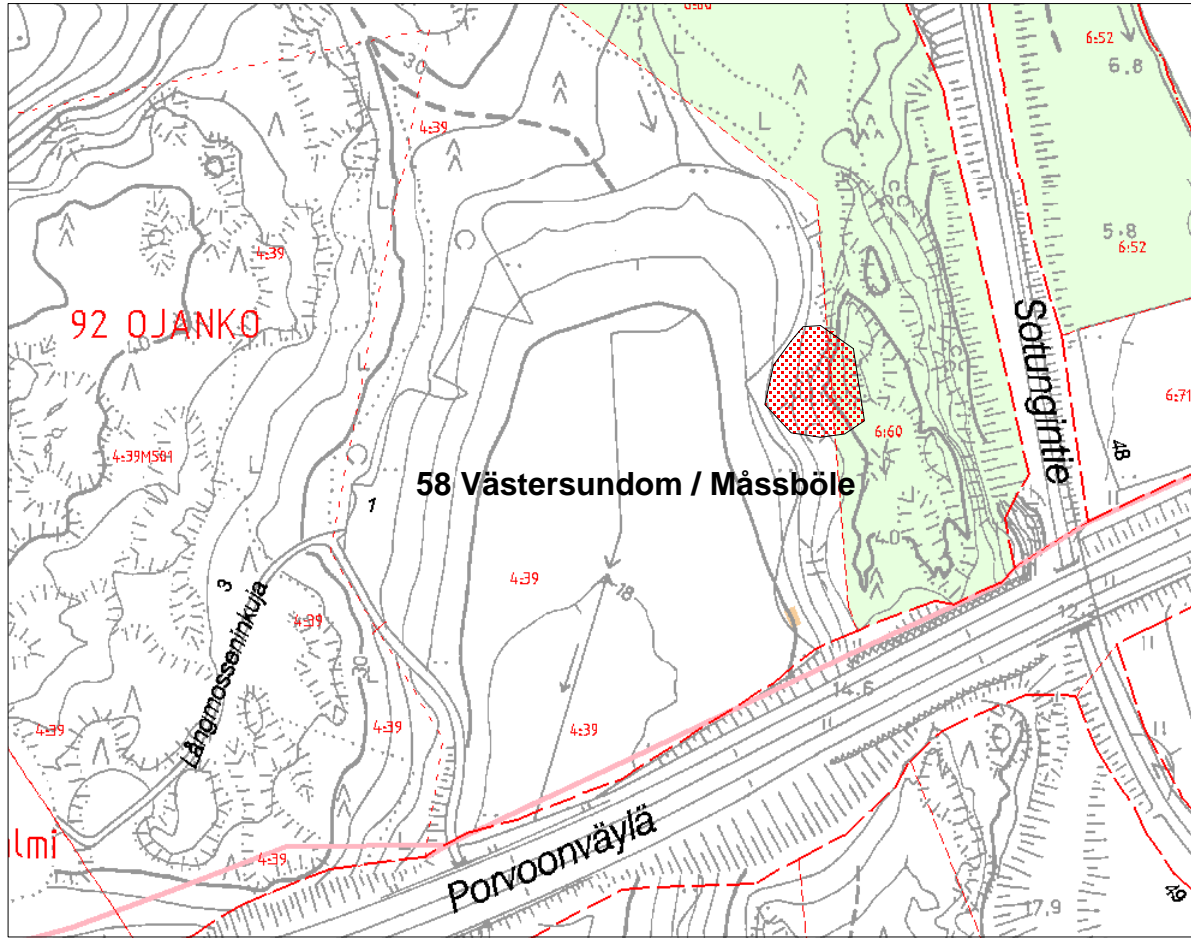
Vantaa, Tolkin kylä, kohteet 56, 57

1:4000

Vantaa, Länsisalmi, kohde 58

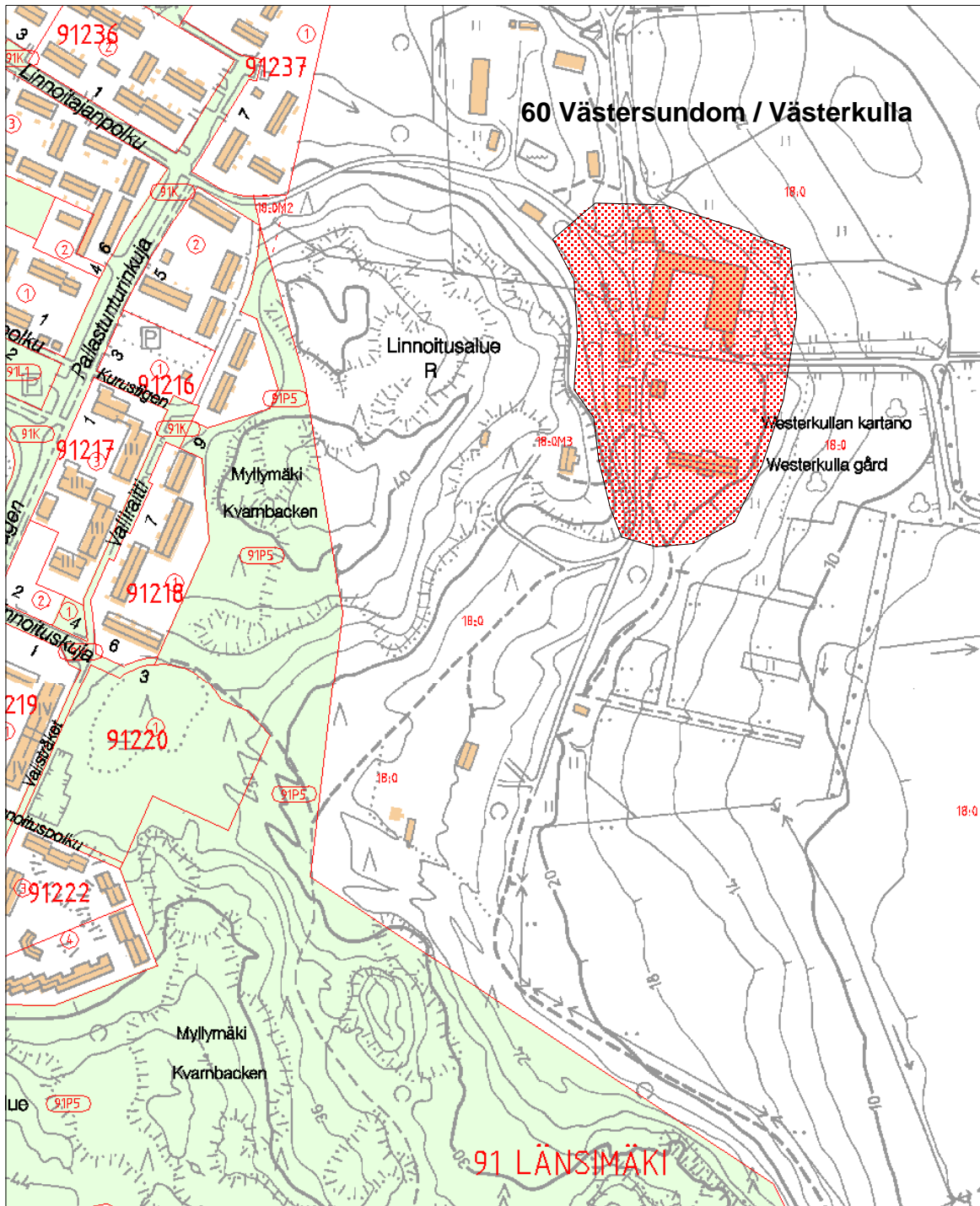
1:4000

Vantaa, Länsisalmi, kohde 60

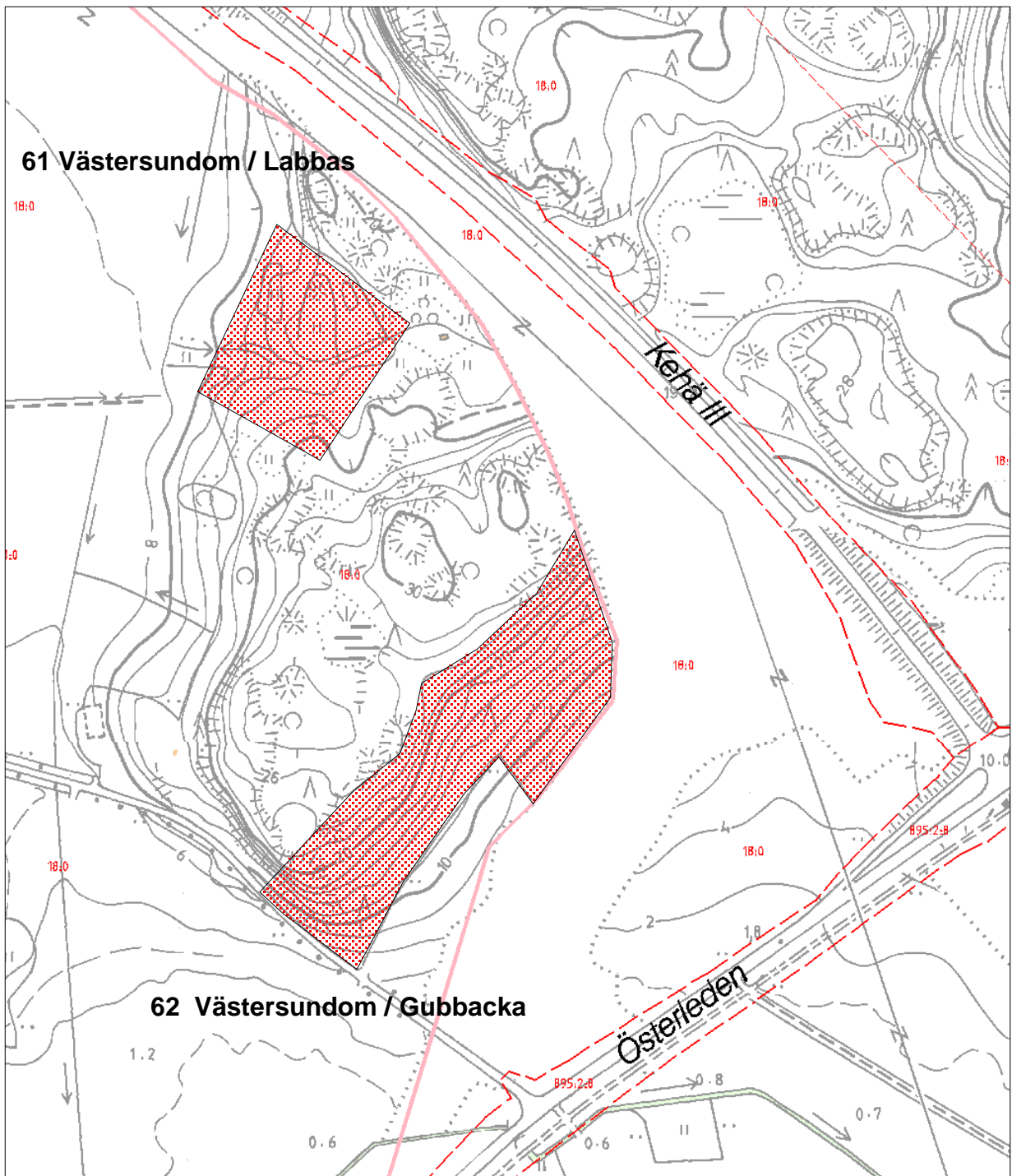
1:4000

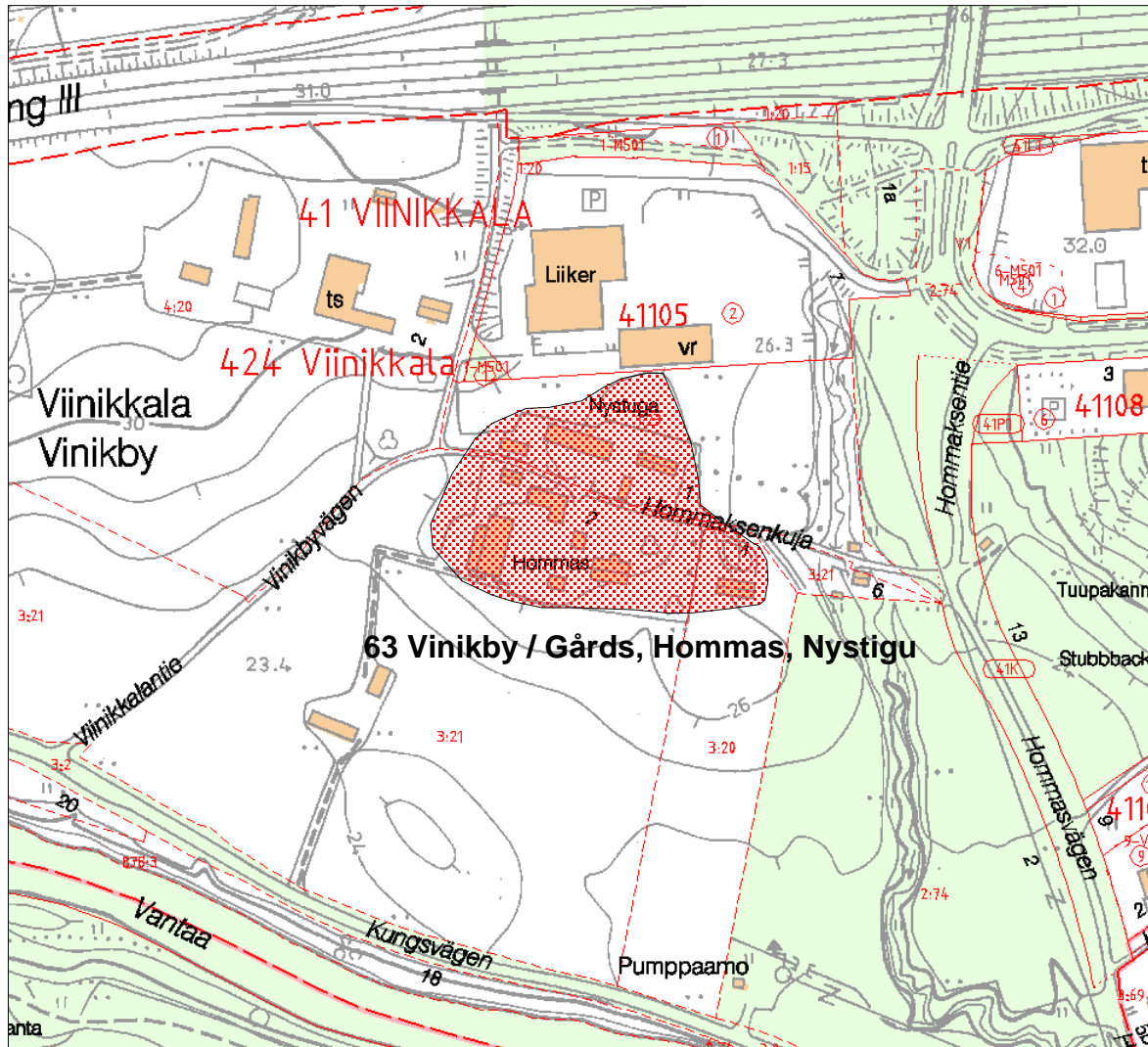
Vantaa, Länsisalmi, kohteet 61, 62

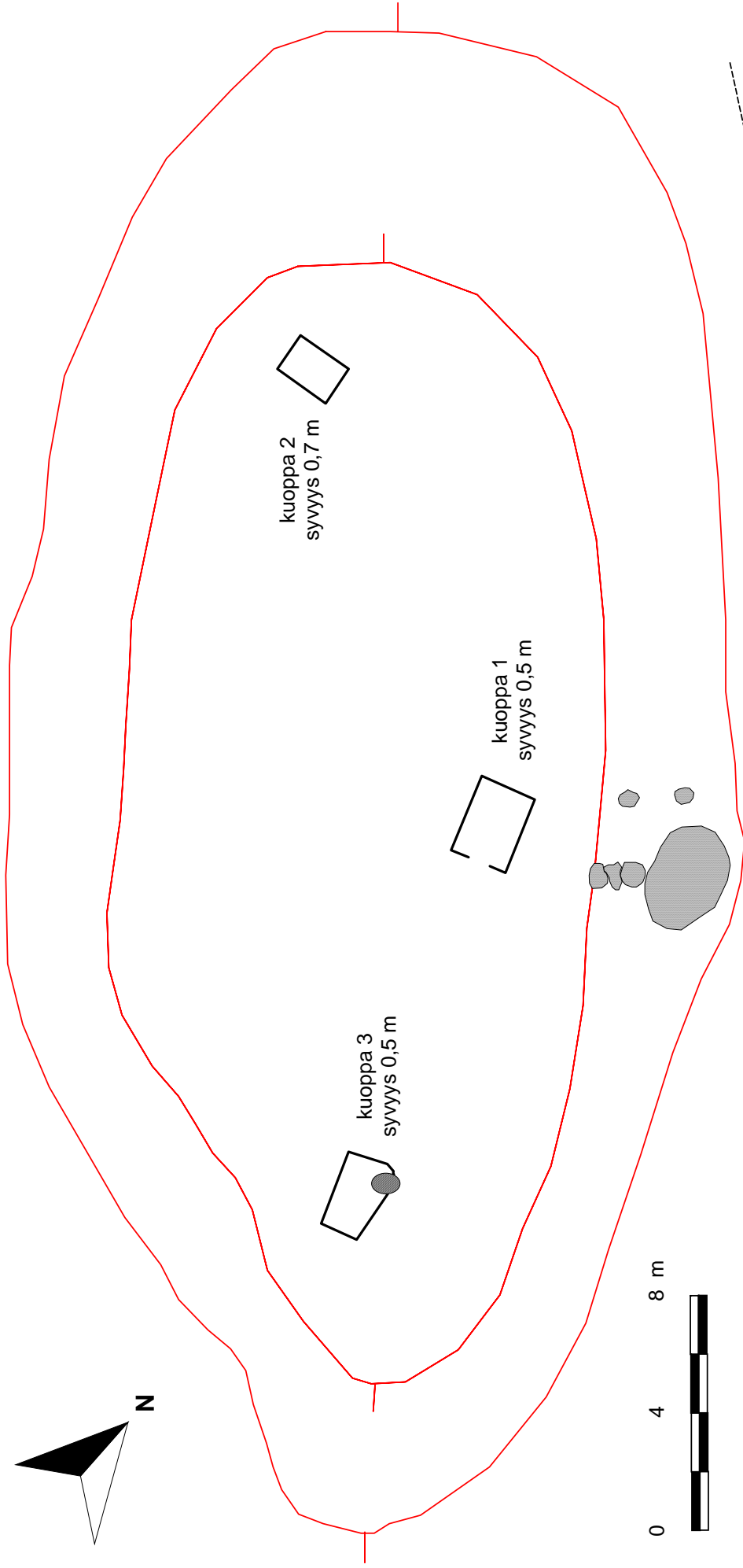
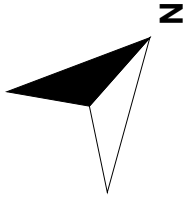
1:4000

Vantaa, Viinikkala, kohde 63

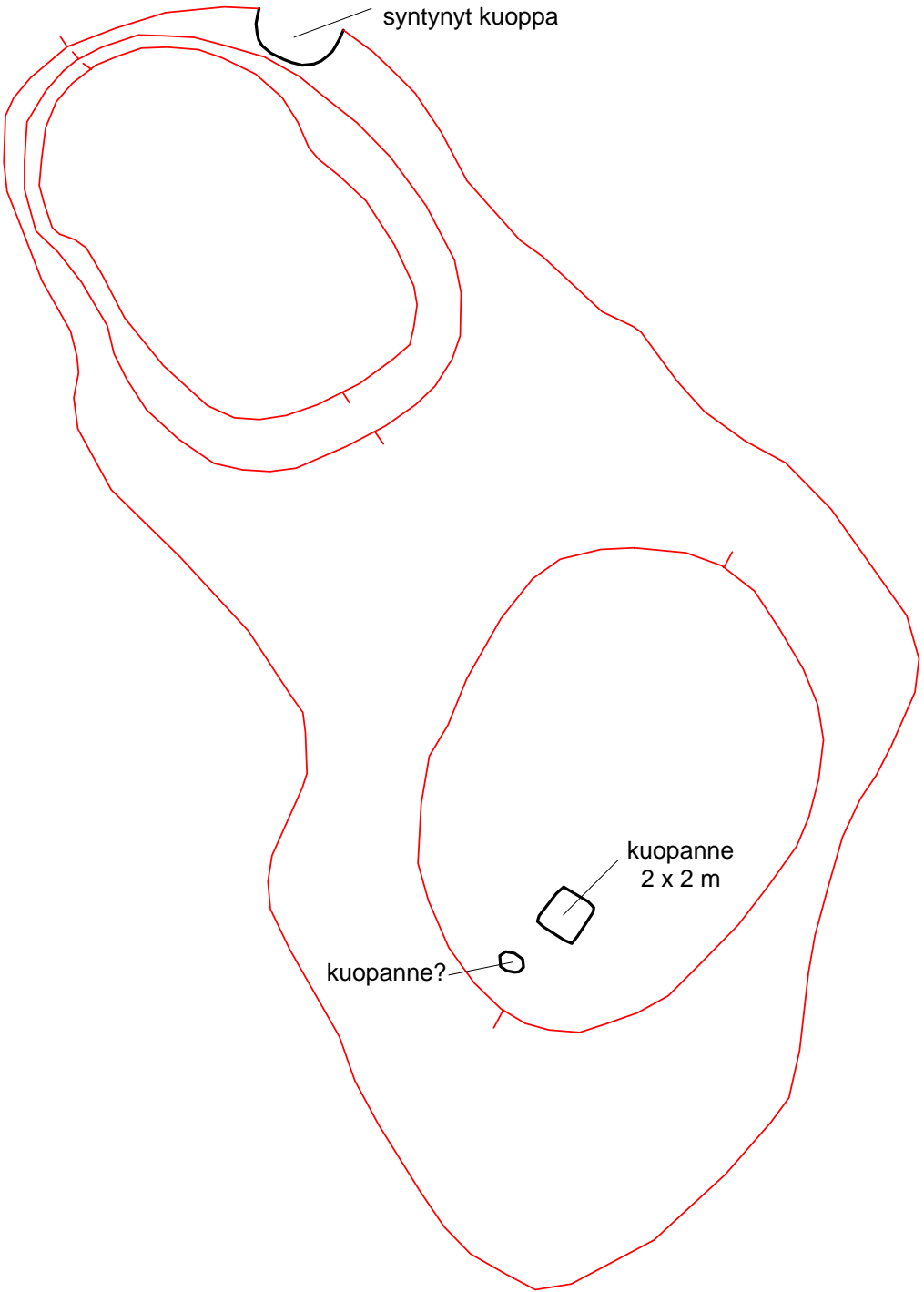
1:4000

VANTAA	Björkbacka
Häkansböle / Hakunila	1.9.2005
V.-P. Suhonen 2005	Mk 1:200
Kenttäkartta ja puhtaaksipiirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki
John Lagerstedt 2005	

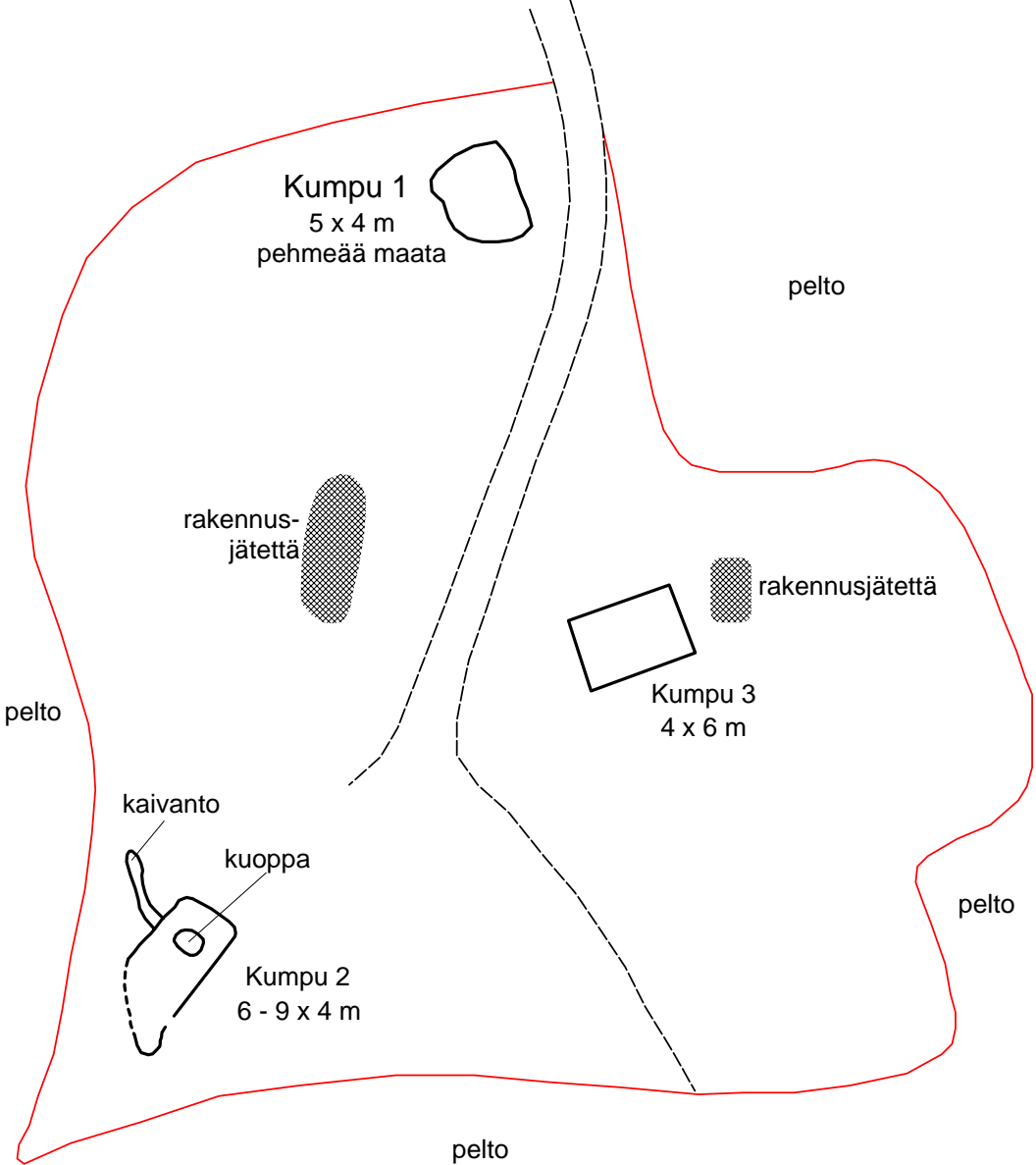
maanotosta
syntynyt kuoppa

0 8 16 m

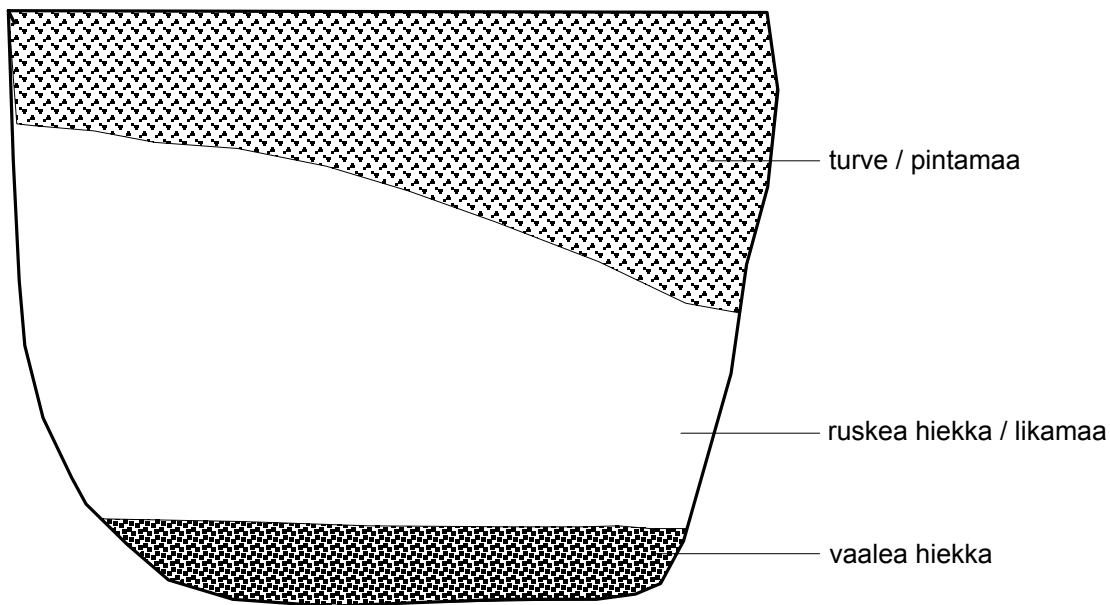

VANTAA	kylätontti?
Håkansböle / Hakunila	Mk 1:400
V.-P. Suhonen 2005	19.9.2005
Kenttäkartta ja puhtaaksipiirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki
John Lagerstedt 2005	

VANTAA Hanaböle V.-P. Suhonen 2005	eteläinen tontti 20.9.2005 Mk 1:400
Kenttäpiirros ja puhtaaksipiirto John Lagerstedt 2005	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto

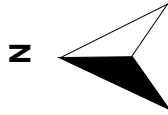
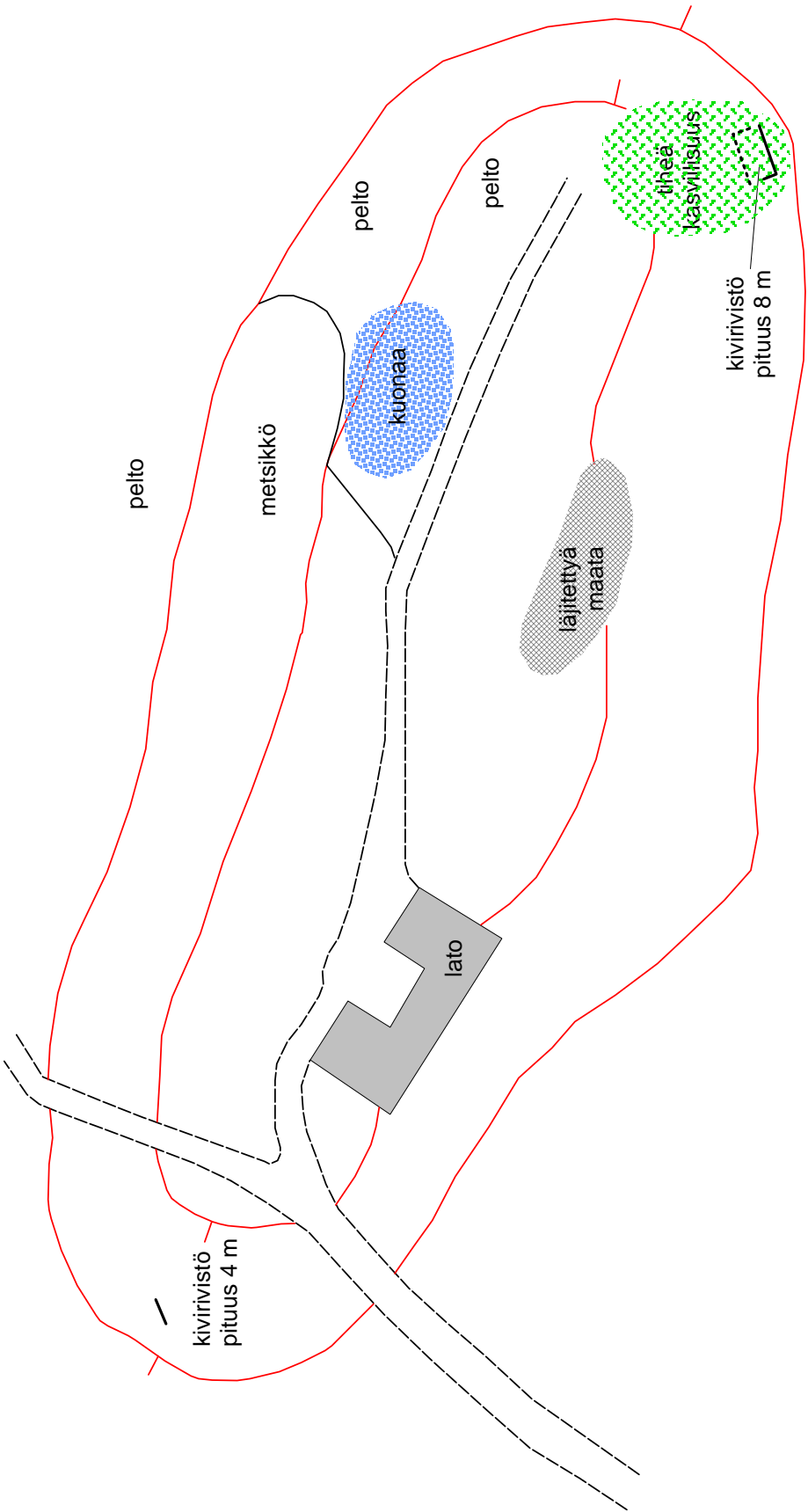
Lillas, koekuoppa, pohjoinen profiili

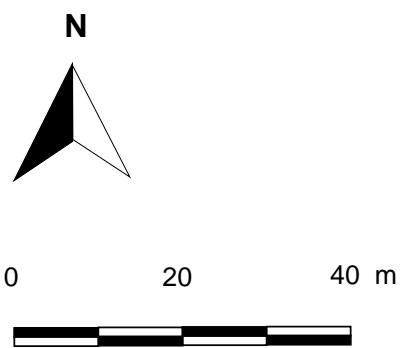
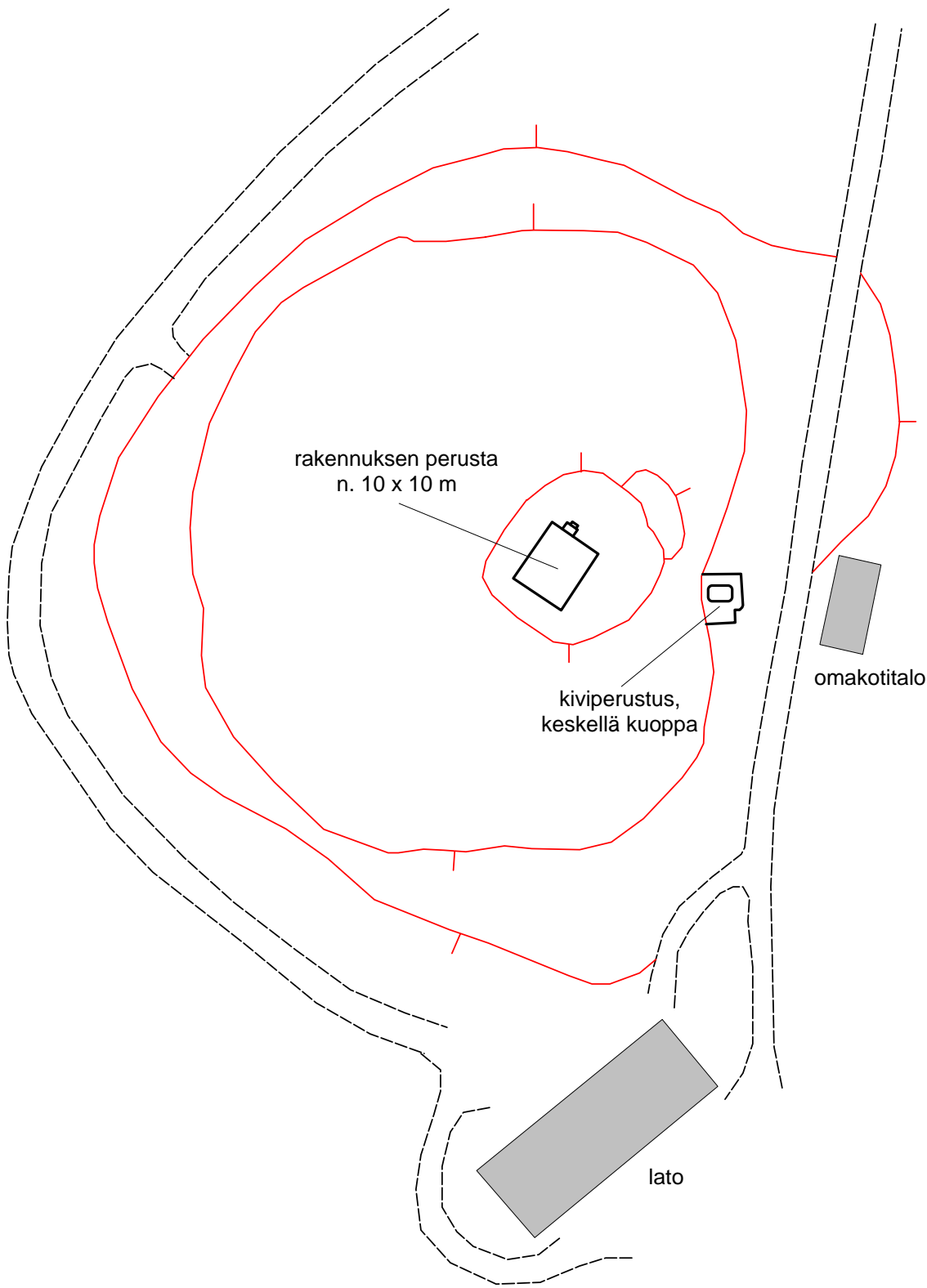
0 10 20 cm

VANTAA Mårtensby V.-P. Suhonen 2005	Lillas, koekuoppa, pohjoinen profiili 22.9.2005 Mk 1:5
Kenttäkartta ja puhtaaksiirto John Lagerstedt 2005	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki

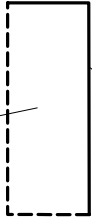
VANTAA	Guss, Smeds, Bulders
Mårtensby	15.9.2005
V.-P. Suhonen 2005	Mk 1:1000
Kenttäkartta ja puhtaaksipiirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki
John Lagerstedt 2005	

VANTAA Melby - Sjöskog V.-P. Suhonen 2005	Getbacka 19.9.2005 Mk 1:1000
Kenttäkartta ja puhtaaksipiirto John Lagerstedt 2005	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki

talon perusta
6 x 14 m

kiviä rivissä

katolla varustettu

kellari
6 x 10 m

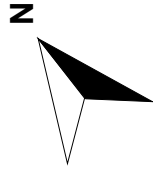
kellari
6 x 10 m

epämääräinen
kiviperusta
5 x 10 m

← Sotungintielle noin 100 m

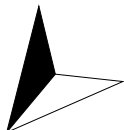
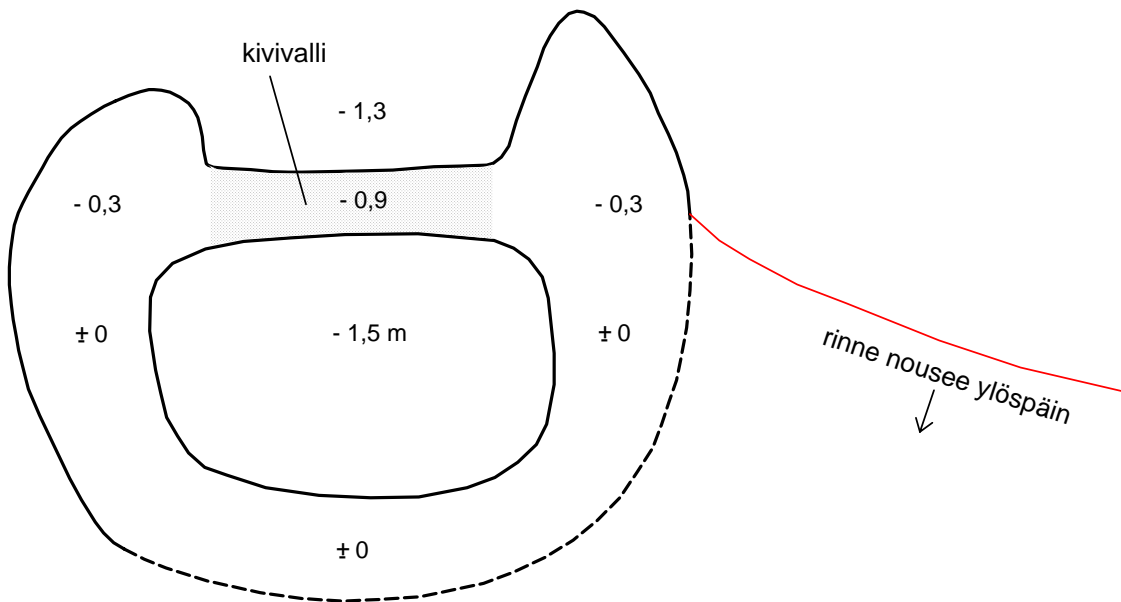

0 10 20 m

VANTAA	Nissbackan kartano
Sottungsby / Sotunki	5.9.2005
V.-P. Suhonen 2005	Mk 1:500
Kenttäpiirros ja puhtaaksipiirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto
John Lagerstedt 2005	

↑
etäisyys Kalkkiuunintiestä n. 20 m
↓

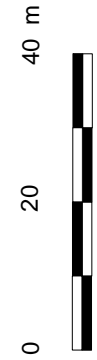
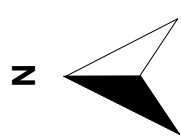
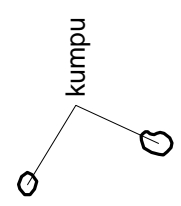
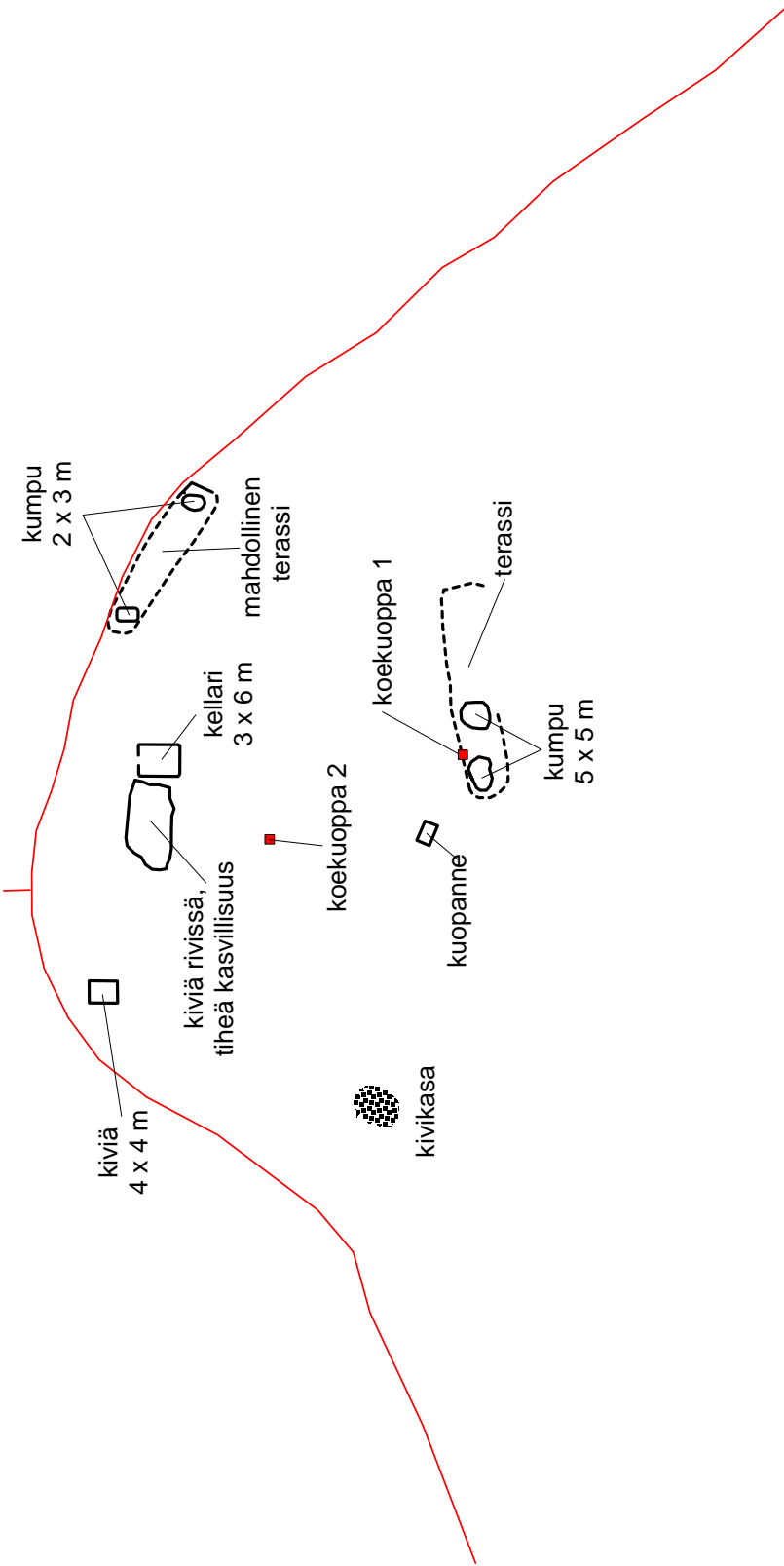

N

0 2 4 m

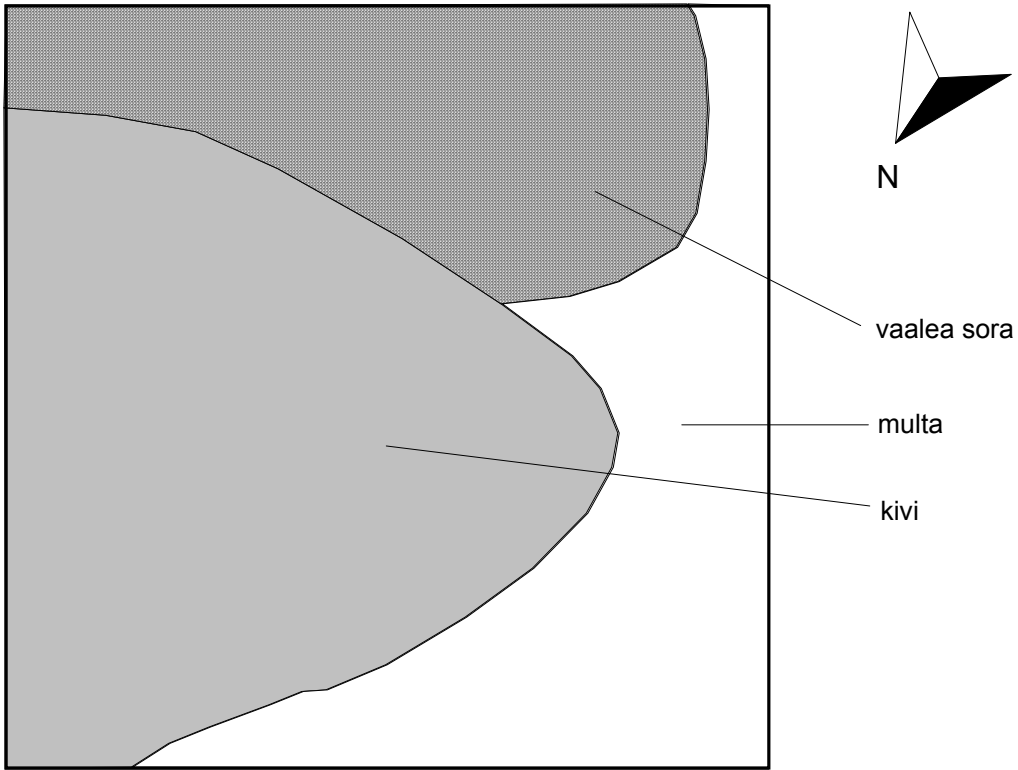

VANTAA Sottungsby / Sotunki V.-P. Suhonen 2005	Kullobacka 5.9.2005 Mk 1:100
Kenttäpiirros ja puhtaaksipiirto John Lagerstedt 2005	Museoviraston rakennus- historian osaston arkisto

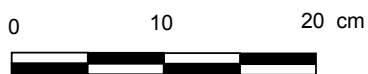
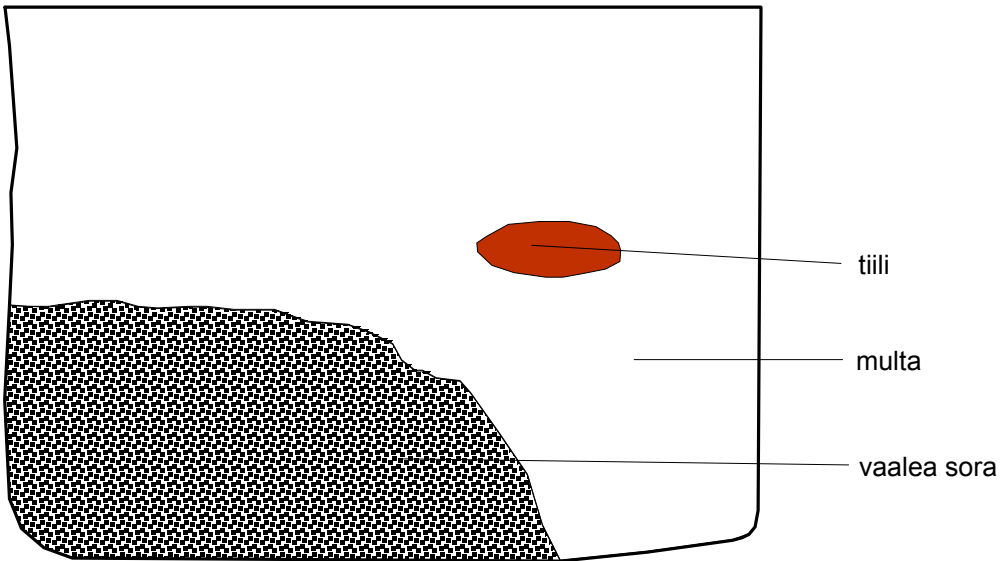

VANTAA	Tavastkulla
Tavastby / Hämeenkylä	26.9.2005
V.-P. Suhonen 2005	Mk 1:1000
Kenttäpiirros ja puhtaaksipiirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto
John Lagerstedt 2005	

Tavastkulla, koekuoppa 1, rakennetaso

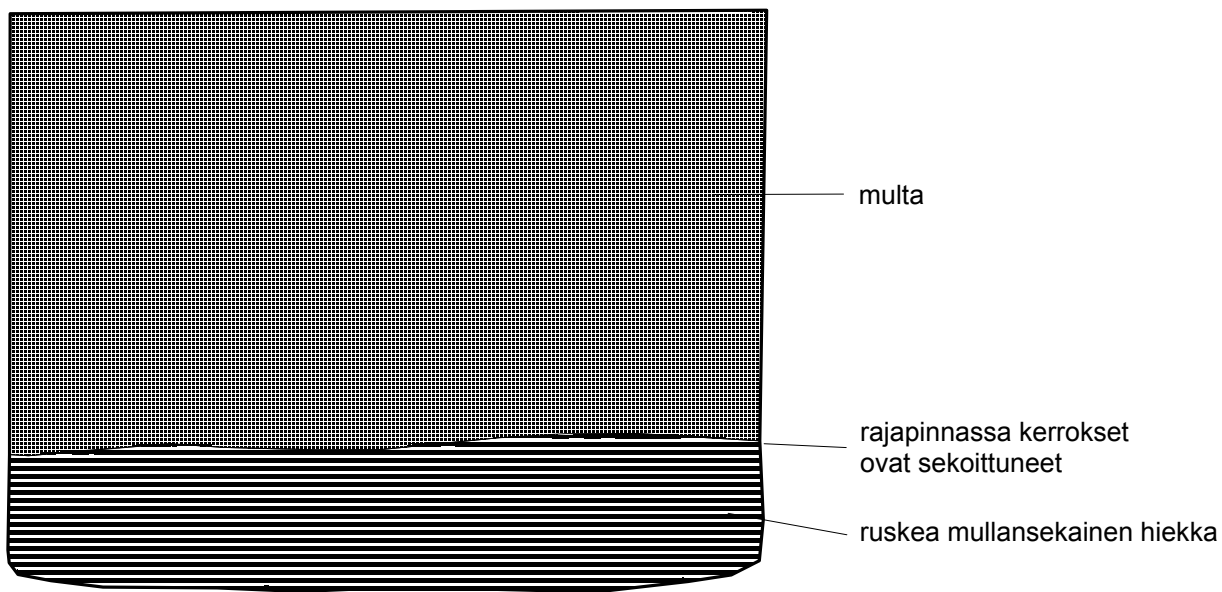

Tavastkulla, koekuoppa 1, eteläinen profiili

VANTAA Tavastby / Hämeenkylä V.-P. Suhonen 2005	Tavastkulla, koekuoppa 1 21.9.2005 Mk 1:5
Kenttäkartta ja puhtaaksiirto John Lagerstedt 2005	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki

Tavastkulla, koekuoppa 2, eteläinen profiili

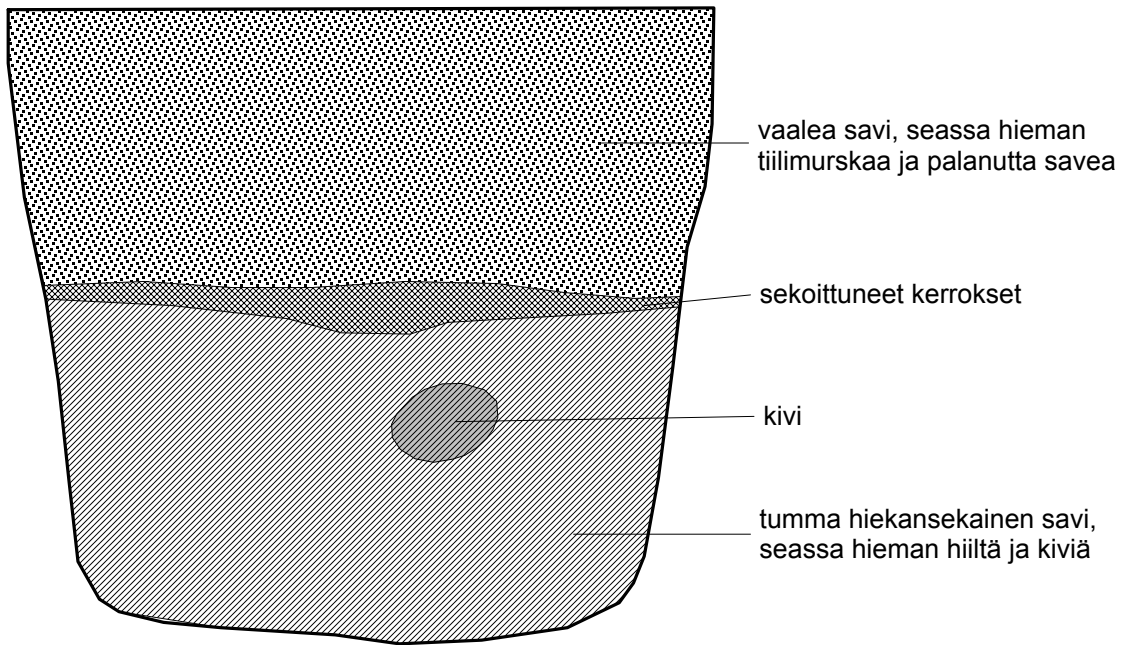

0 10 20 cm

VANTAA	Tavastkulla, koekuoppa 2, eteläinen profiili
Tavastby / Hämeenkylä V.-P. Suhonen 2005	21.9.2005 Mk 1:5
Kenttäkartta ja puhtaaksi piirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki
John Lagerstedt 2005	

Greisas, koekuopan länsiprofiili

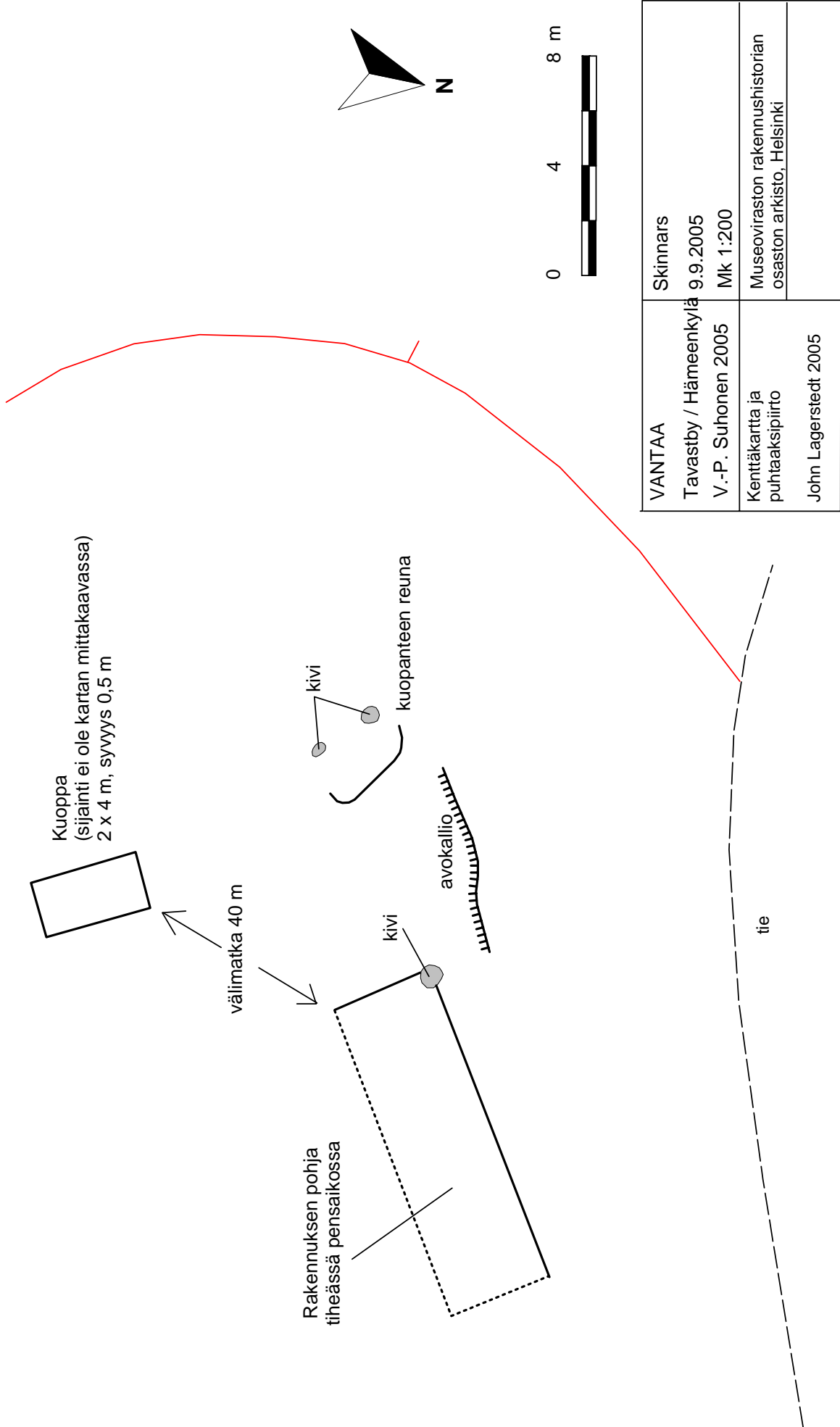

Koekuopan pohjataso vaaleaa savea, jonka pinnalla hieman palanutta savea.

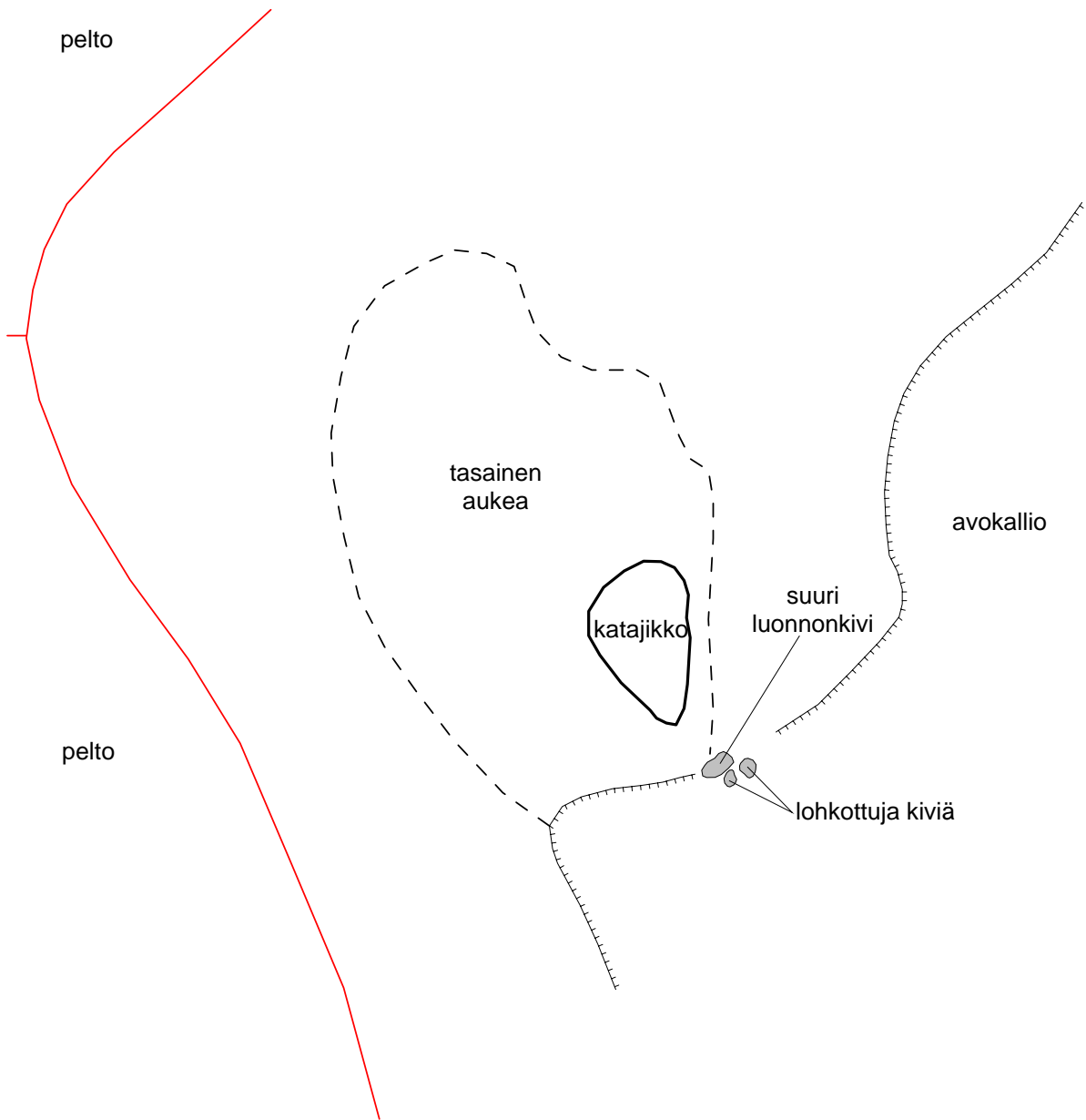
0 10 20 cm

VANTAA	Greisas, koekuoppa , läntinen profiili
Tavastby / Hämeenkylä V.-P. Suhonen 2005	21.9.2005 Mk 1:5
Kenttäkartta ja puhtaaksipiirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki
John Lagerstedt 2005	

VANTAA	Skinnars
Tavastby / Hämeenkyliä	9.9.2005
V.-P. Suhonen 2005	Mk 1:200
Kenttäkartta ja puhtaaksipiirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki
John Lagerstedt 2005	

0 4 8 m

VANTAA Västersundom V.-P. Suhonen 2005	Måssböle 20.9.2005 Mk 1:200
Kenttäkartta ja puhtaaksipiirto	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki
John Lagerstedt 2005	

Liite 4

Vantaa keskiaikaiset kylätontit 2005

Diakuvat MV/RHO 125583: 1-83

Alanumero	Kylä	Tontti	Aihe	Suunta	Kuvaaja
1	Brutuby	Thors	Tonttimaa	S	JL
2	Brutuby	Smeds, Salas, Påvals	Tonttimaa	E	JL
3	Dickursby	Bäckby	Tonttimaa	NE	JL
4	Dickursby		Tonttimaa	SW	JL
5	Dickursby	Simonsböle	Tonttimaa	SE	JL
6	Fastböle		Tonttimaa	S	JL
7	Hacksböle		Tonttimaa	E	JL
8	Häkansböle	Gård	Tonttimaa	S	JL
9	Häkansböle	Björkbacka	Tonttimaa	S	JL
10	Häkansböle	Björkbacka	Kuoppa 3	S	VPS
11	Häkansböle	Lassas	Tonttimaa	SE	JL
12	Häkansböle	Vanha kylätontti?	Tonttimaa	W	JL
13	Häkansböle	Brands	Tonttimaa	W	JL
14	Hanaböle		Tonttimaa	S	JL
15	Hanaböle	Eteläinen tonttimaa	Kumpu 2	S	JL
16	Kårböle	Husbacka	Tonttimaa	SW	JL
17	Keimby	Linna	Tonttimaa	SW	JL
18	Keimby	Linna, pohjoinen	Tonttimaa	SW	JL
19	Keimby	Petas, Saras	Tonttimaa	SE	JL
20	Keimby	Backas, Gyras	Tonttimaa	S	JL
21	Kyrkoby		Tonttimaa	NE	JL
22	Kyrkoby	Prästgården	Tonttimaa	E	JL
23	Kyrkoby	Backas	Tonttimaa	NE	JL
24	Lappböle	Niku, Klemo	Tonttimaa	W	JL
25	Lappböle	Biskopsböle Åby	Tonttimaa	E	JL
26	Lappböle	Biskopsböle, Bertas	Tonttimaa	S	JL
27	Lappböle	Petas	Tonttimaa	W	JL
28	Mårtensby	Lillas	Tonttimaa	N	JL
29	Mårtensby	Lillas	Koekuoppa	E	JL
30	Mårtensby	Kvarnbacka	Tonttimaa	S	JL
31	Mårtensby	Guss, Smeds, Bulders	Tonttimaa	E	JL
32	Mårtensby	Guss, Smeds, Bulders	Länsiosan kiveys	W	JL
33	Mårtensby	Nybacka	Tonttimaa	SW	JL

Alanumero	Kylä	Tontti	Aihe	Suunta	Kuvaaja
34	Meilby-Sjöskog	Getbacka	Tonttimaa	N	JL
35	Meilby-Sjöskog	Meilby,Säteri	Tonttimaa	S	JL
36	Meilby-Sjöskog	Heikkilä, Marttila	Tonttimaa	E	JL
37	Meilby-Sjöskog	Knapbacka	Tonttimaa	S	JL
38	Meilby-Sjöskog	Yvjas, Ylösjoki	Tonttimaa	E	JL
39	Övitsböle/Ylästö		Tonttimaa	NE	JL
40	Räckhals		Tonttimaa	E	JL
41	Ripuby		Tonttimaa	NW	JL
42	Ripuby	Luhtaanmäki	Tonttimaa	S	JL
43	Ripuby	Luhtaanmäki	Kellari	S	JL
44	Ripuby	Luhtaanmäki	Tonttimaa	NE	JL
45	Ripuby	Seppälä	Tonttimaa	N	JL
46	Sillböle		Tonttimaa	S	JL
47	Skattmansby	Nederbyggarne	Tonttimaa	E	JL
48	Skattmansby		Tonttimaa	S	JL
49	Sottungsby	Bisa	Tonttimaa	S	JL
50	Sottungsby	Myrbacka	Tonttimaa	N	JL
51	Sottungsby	Nissbacka	Tonttimaa	N	JL
52	Sottungsby	Nissbacka	Kellarit	E	JL
53	Sottungsby	Kullobacka, Langis	Tonttimaa	S	JL
54	Sottungsby	Kullobacka, Langis	Kalkkiuuni	SE	JL
55	Sottungsby	Kuppis, Nygård, Smeds	Tonttimaa	S	JL
56	Tavastby	Tavastkulla	Tonttimaa	N	JL
57	Tavastby	Tavastkulla	Eteläosan kummut	W	JL
58	Tavastby	Tavastkulla	Koekuoppa 1	N	JL
59	Tavastby	Tavastkulla	Koekuoppa 2	N	JL
60	Tavastby	Skrattböle	Tonttimaa	SW	JL
61	Tavastby	Skobbars/Backas	Tonttimaa	W	JL
62	Tavastby	Greisas	Tonttimaa	SE	JL
63	Tavastby	Greisas	Koekuoppa	NE	JL
64	Tavastby	Jussas, Labbas	Tonttimaa	S	JL
65	Tavastby	Gällas	Tonttimaa	SW	JL
66	Tavastby	Böle	Tonttimaa	W	JL
67	Tavastby	Nyby, Gällbacka	Tonttimaa	SW	JL
68	Tavastby	Nyby, Gällbacka	Tonttimaa	E	JL
69	Tavastby	Skinnars	Tonttimaa	N	JL

Alanumero	Kylä	Tontti	Aihe	Suunta	Kuvaaja
70	Tavastby	Skinnars	Tonttimaan eteläpuolen kuoppa	S	JL
71	Tolkby	Gotens, Petas	Tonttimaa	SE	JL
72	Tolkby	Gotens	Tonttimaa	SE	JL
73	Tolkby	Petas	Tonttimaa	SE	JL
74	Tolkby	Bökars/Benckans	Tonttimaa	SE	JL
75	Västersundom	Måssböle?	Tonttimaa	E	JL
76	Västersundom	Måssböle?	Lohkokiviä	E	JL
77	Västersundom	Heikbacka	Tonttimaa	SE	JL
78	Västersundom	Heikbacka	Tonttimaa	E	JL
79	Västersundom	Västerkulla	Tonttimaa	S	JL
80	Västersundom	Labbas	Tonttimaa	SW	JL
81	Västersundom	Gubbacka	Tonttimaa	NE	JL
82	Vinikby	Gårds, Hommas, Nystigu	Tonttimaa	SW	JL
83	Vinikby	Stobbacka/Tuupakka	Tonttimaa	SE	JL

Liite 5

Vantaa Keskiaikaiset kylätontit 2005

Mustavalkokuvat MV/RHO 125584: 1-82

Alanumero	Kylä	Tontti	Aihe	Suunta	Kuvaaja
1	Brutuby	Thors	Tonttimaa	S	JL
2	Brutuby/Voutila	Smeds, Salas, Pávals	Tonttimaa	E	JL
3	Dickursby	Bäckby	Tonttimaa	NE	JL
4	Dickursby		Tonttimaa	SW	JL
5	Dickursby	Simonsböle	Tonttimaa	SE	JL
6	Fastböle		Tonttimaa	S	JL
7	Hacksböle		Tonttimaa	E	JL
8	Håkansböle	Gård	Tonttimaa	W	JL
9	Håkansböle	Björkbacka	Tonttimaa	S	JL
10	Håkansböle	Björkbacka	Kuoppa 3	S	VPS
11	Håkansböle	Lassas	Tonttimaa	SE	JL
12	Håkansböle	Vanha kylätontti?	Tonttimaa	NW	JL
13	Håkansböle	Brands	Tonttimaa	NW	JL
14	Hanaböle		Tonttimaa	N	JL
15	Hanaböle	eteläinen	Tonttimaa	NE	JL
16	Hanaböle	eteläinen	Kumpu 2	S	JL
17	Kårböle		Tonttimaa	SW	JL
18	Keimby	Linna	Tonttimaa	SW	JL
19	Keimby	Linna, eteläinen	Tonttimaa	SW	JL
20	Keimby	Petas, Saras	Tonttimaa	SE	JL
21	Keimby	Backas, Gyras	Tonttimaa	E	JL
22	Kyrkoby		Tonttimaa	NE	JL
23	Kyrkoby	Prästgården	Tonttimaa	E	JL
24	Kyrkoby	Backas	Tonttimaa	NE	JL
25	Lappböle	Niku, Klemo	Tonttimaa	W	JL
26	Lappböle	Biskopsböle Åby	Tonttimaa	E	JL
27	Lappböle	Biskopsböle, Bertas	Tonttimaa	S	JL
28	Lappböle	Petas	Tonttimaa	W	JL
29	Mårtensby	Lillas	Tonttimaa	N	JL

Alanumero	Kylä	Tontti	Aihe	Suunta	Kuvaaja
30	Mårtensby	Lillas	Koekuoppa	E	JL
31	Mårtensby	Kvarnbacka	Tonttimaa	S	JL
32	Mårtensby	Guss, Smeds, Bulders	Tonttimaa	E	JL
33	Mårtensby	Guss, Smeds, Bulders	Länsiosan kiveys	E	JL
34	Mårtensby	Nybacka	Tonttimaa	SW	JL
35	Meilby-Sjöskog	Getbacka	Tonttimaa	N	JL
36	Meilby-Sjöskog	Meilby,Säteri	Tonttimaa	S	JL
37	Meilby-Sjöskog	Heikkilä, Marttila	Tonttimaa	E	JL
38	Meilby-Sjöskog	Knapbacka	Tonttimaa	S	JL
39	Meilby-Sjöskog	Yvjas, Ylösjoki	Tonttimaa	E	JL
40	Övitsböle		Tonttimaa	NE	JL
41	Räckhals		Tonttimaa	E	JL
42	Ripuby		Tonttimaa	NW	JL
43	Ripuby	Luhtaanmäki	Tonttimaa	S	JL
44	Ripuby	Luhtaanmäki	Kellari	S	JL
45	Ripuby	Luhtaanmäki	Tonttimaa	NE	JL
46	Ripuby	Seppälä	Tonttimaa	N	JL
47	Skattmansby	Nederbyggarne	Tonttimaa	E	JL
48	Skattmansby		Tonttimaa	S	JL
49	Sottungsby	Bisa	Tonttimaa	S	JL
50	Sottungsby	Myrbacka	Tonttimaa	S	JL
51	Sottungsby	Nissbacka	Tonttimaa	N	JL
52	Sottungsby	Nissbacka	Kellarit	E	JL
53	Sottungsby	Kullobacka, Langis	Tonttimaa	S	JL
54	Sottungsby	Kullobacka, Langis	Kalkkiuuni	NW	JL
55	Sottungsby	Kuppis, Nygård, Smeds	Tonttimaa	S	JL
56	Tavastby	Tavastkulla	Tonttimaa	N	JL
57	Tavastby	Tavastkulla	Eteläiset kummut	W	JL
58	Tavastby	Tavastkulla	Koekuoppa 1	N	JL
59	Tavastby	Tavastkulla	Koekuoppa 2	N	JL
60	Tavastby	Skrattböle	Tonttimaa	SW	JL
61	Tavastby	Skobbars/Back as	Tonttimaa	W	JL

Alanumero	Kylä	Tontti	Aihe	Suunta	Kuvaaja
62	Tavastby	Greisas	Tonttimaa	SE	JL
63	Tavastby	Greisas	Koekuoppa	NE	JL
64	Tavastby	Jussas, Labbas	Tonttimaa	S	JL
65	Tavastby	Gållas	Tonttimaa	SW	JL
66	Tavastby	Böle	Tonttimaa	W	JL
67	Tavastby	Nyby, Gållbacka	Tonttimaa	E	JL
68	Tavastby	Nyby, Gållbacka	Tonttimaa	SW	JL
69	Tavastby	Skinnars	Tonttimaa	N	JL
70	Tavastby	Skinnars	Eteläinen kuoppa	S	JL
71	Tolkby	Gotens, Petas	Tonttimaa	SE	JL
72	Tolkby	Gotens	Tonttimaa	E	JL
73	Tolkby	Petas	Tonttimaa	SE	JL
74	Tolkby	Bökars/Benckans	Tonttimaa	SE	JL
75	Västersundom	Måssböle?	Tonttimaa	E	JL
76	Västersundom	Måssböle?	Lohkokiviä	S	JL
77	Västersundom	Heikbacka	Tonttimaa	SE	JL
78	Västersundom	Västerkulla	Tonttimaa	N	JL
79	Västersundom	Labbas	Tonttimaa	SW	JL
80	Västersundom	Gubbacka	Tonttimaa	NE	JL
81	Vinikby	Gårds, Hommas, Nystigu	Tonttimaa	SW	JL
82	Vinikby	Stobbacka/Tuupakka	Tonttimaa	SE	JL

LIITE 6

Vantaan keskiaikaiset kylätontit 2005

Löytöluettelo KM 2005075: 1-27

Alanro	Kylä	Tontti	Löytöyhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
1	Mårtensby	Guss, Smeds, Bulders	Pintapöiminta	Punasavi	Astia	Astian kylkipala. Astian sisäpinnalle on valkoisella lietteellä maalattu viivakoriste. Päällä kellertävä lasitus. Ulkopinta sileä, osittain rapautunut.	1	19 x 19 x 7 mm	1,75 g
2	Mårtensby	Guss, Smeds, Bulders	Pintapöiminta.		Kuona	Lasittunut kuona, joka on väriltään sinisen vivahteikas. Kuonaan on palanut kiinni pieniä kiven paloja.	1	43 x 27 x 25 mm	42,14 g
3	Mårtensby	Lillas	Koekuoppa.	Lasi	Astia	Kirkas lasinpala, jossa on yksi pieni ilmakupla näkyvissä. Pullosta?	1	26 x 6 x 3 mm	0,30 g
4	Mårtensby	Lillas	Koekuoppa.	Palanut savi			2	24 x 15 x 17 mm (suurin)	Yhteispaino 4,90 g
5	Skattmansby	Nederbygarne	Pintapöiminta.	Teräs	Lusikka	Lähes ruostumaton teelusikka, jonka varressa kukkaleima ja teksti "Elanto". Valmistettu Sorsakoskella. Varsi on vääntynyt.	1	Varsi 85 mm, pesä 42 x 27 x 6 mm	13,50 g
6	Skattmansby	Nederbygarne	Pintapöiminta.	Posliini	Astia	Valkoisen, maalaamattoman posliinikupin reunapala. Posliini on melko paksua. Kupin halkaisija n. 7 cm.	1	49 x 37 x 6 mm	14,87 g
7	Skattmansby	Nederbygarne	Pintapöiminta.	Posliini	Astia	Kolme maalaamatonta, valkoisen posliinilautasen palaa. Kaksi pohjapalaa ja yksi reunapala. Eivät välttämättä ole samasta lautasesta.	3	27 x 22 x 3 mm (suurin)	Yhteispaino 8,99 g
8	Skattmansby	Nederbygarne	Pintapöiminta.	Punasavi	Astia	Kaksi astian kylkipalaa. Ensimmäinen pala lasittamaton, sisäpinnalla näkyvissä dreijausjalkia. Toisen palan toinen puoli rapautunut, toisella puolella kaksi keltaisella lietteellä vedettyä viivaa. Vähän jäljellä kellertävää lyijylasittusta.	2	24 x 18 x 4 mm (suurin)	Yhteispaino 3,68 g

Alanro	Kylä	Tontti	Löytöyhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
9	Skattmansby	Nederbygge	Pintapöiminta.	Lasi	Astia	Vihreä lasinpala, pullosta? Lasimassassa on ilmakuplia.	1	20 x 15 x 2 mm	1,28 g
10	Skattmansby	Nederbygge	Pintapöiminta.	Lasi	Ikkunala	Kaksi kirkasta ikkunalasin palaa sekä yksi kirkas lasinpala, joka on ollut tulesa ja vääntynyt. Ikkuna- tai pullolasia.	3	26 x 12 x 2 mm (suurin)	Yhteispaino 2,88 g
11	Skattmansby	Nederbygge	Pintapöiminta.	Luu		Raajojen luita, eri yksilöistä.	3	68 x 66 x 41 mm (suurin)	Yhteispaino 111,59 g
12	Skattmansby	Nederbygge	Pintapöiminta.	Palanut savi			1	39 x 28 x 23 mm	16,09 g
13	Skattmansby	Nederbygge	Pintapöiminta.	Tiili		Osassa paloista puu- tai kasvipainanteita. Kahden palan pinnat olivat hyvin tummia.	6	136 x 102 x 52 mm (suurin)	Yhteispaino 1968,44 g
14	Tavastby	Greisas	Koekuoppa.	Metalli	Esineen	Halkaisijaltaan pyöreä metallitanko, jonka lävistää toisesta päästä kaksi mutterin tapaista rautaesineitä. Toinen pää on pyörästetty, mutta myös litistetty.	1	Pituus 154 mm, paksuus 15 mm	103,98 g
15	Tavastby	Greisas	Koekuoppa.	Lasi	Astia	Paksuhko, vihreä lasinpala. Lasimassassa on pieniä ilmakuplia. Astiasta?	1	26 x 26 x 4 mm	3,84 g
16	Tavastby	Greisas	Pintapöiminta.	Lasi	Astia	Kirkas lasinpala, joka on ollut tulesa ja vääntynyt. Pullosta?	1	40 x 28 x 3 mm	5,29 g
17	Tavastby	Greisas	Koekuoppa.	Palanut savi		Harmaanruskea palaneen saven kappale, jonka yksi pinta on siteä. Muistuttaa hieman keramiikkaa.	1	17 x 15 x 7 mm	1,73 g
18	Tavastby	Greisas	Pintapöiminta.	Palanut savi			1	31 x 30 x 25 mm	17,02 g
19	Tavastby	Greisas	Koekuoppa.		Kuona	Hyvin kevyt ja huokoinen kuonan pala. Pinta on röpeläinen, väriltään harmaa.	1	35 x 35 x 11 mm	4,92 g
20	Tavastby	Greisas	Suurempi Pintapöiminta, pienempi Koekuoppa.	Tiili			2	80 x 73 x 41 mm (suurin)	Yhteispaino 225,40 g
21	Tavastby lä	Tavastkulla	Koekuoppa 2	Rauta	Naula	Kanta on soikion muotoinen, varsi suora ja litteä. Katkennut viistosti varresta.	1	Varsi 79 mm, kanta 11 x 14 mm	10,99 g

Alanro	Kylä	Tontti	Löytöyhdeys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
22	Tavastby	Tavastikulla	Koekuoppa 2	Fajanssi	Astia	Astian reunapala. Sisä- ja ulkopinnalla valkoinen tinalasitus. Halkaisija 2 cm.	1	18 x 13 x 2 mm	0,80 g
23	Tavastby	Tavastikulla	Koekuoppa 1	Valkosavi	Liitupiip	Liitupiipun pesän katkelma. Piipun sisäpinta on mustunut.	1	22 x 13 x 2 mm	0,74 g
24	Tavastby	Tavastikulla	Koekuoppa 1	Palanut savi		Yksi pala on osittain tummunut ja simä on jälkiä kasvipainanteista.	5	44 x 35 x 21 mm (suurin)	Yhteispaino 48,07 g
25	Tavastby	Tavastikulla	Koekuoppa 2	Palanut savi		Toisessa palassa on kuitumaisia painanteita.	2	24 x 19 x 9 mm (suurin)	Yhteispaino 6,66 g
26	Tavastby	Tavastikulla	Koekuoppa 1	Tiili			1	32 x 14 x 12 mm	3,94 g
27	Tavastby	Tavastikulla	Koekuoppa 2	Tiili			1	38 x 28 x 13 mm	15,21 g